ایران

• پنجشنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۳
• ۱۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶
• سال سی‌ام
• شماره ۸۶۳۲
• ۱۶ صفحه
• قیمت در سراسر کشور: ۵۰۰۰ تومان

Iran Newspaper
ISSN1027-1449
Keytitle: IRAN (Tehran)
irannewspaper.ir

از «هوره‌خوانی» و «خوانچه برون» تا شاهنامه‌خوانی و قصه‌گویی
چله با اجاق سنت گرم می‌شود

«ایران» از جزئیات طرح تشدید نظارت بر کالاهای یلدایی گزارش می‌دهد
دیده‌بانی بازار یلدا

مردم کدام کشورها چله را جشن می‌گیرند؟
یلدای بدون مرز

رئیس جمهوری در پیام اختصاصی از مصر به «ایران»:

روشنایی و نور در پس یلداهاست

«ایران» برای اولین بار پس از پیروزی انقلاب میزبان پیام‌های یلدایی اعضای هیأت دولت و تیم رسانه‌ای قوه مجریه شد

چله‌نشینی دولت در شب میلاد مهر

طرح: احسان نجفی / ایران

و با یادداشت‌هایی از:

آیدین آغداشلو؛ نقاش | رسول نجفیان ؛ گوینده و نویسنده | سهیل محمودی؛ شاعر | عبدالجبار کاکایی؛ شاعر | مقصود فراستخواه؛ جامعه‌شناس | محمد زینالی؛ جامعه‌شناس | رضا فیاضی؛ بازیگر تئاتر و تلویزیون | مریم کاظمی؛ بازیگر سینما و تئاتر | محمد منتشری؛ خواننده موسیقی سنتی | و ...

پیام ویژه

رئیس جمهوری در پیام اختصاصی از مصر به «ایران»:

روشنایی و نور در پس یلداهاست

رئیس جمهوری در پیامی به ایرانیان به مناسبت شب یلدا، این آیین باستانی را بهانه‌ای برای همدلی و نزدیک شدن دل‌ها دانست. آنچه می خوانید، متن پیام مسعود پزشکیان است که از مصر برای «ایران» و البته همه ایرانیان ارسال شد:

«امروز بیش از هر چیزی به گفت‌وگو، همدلی و همراهی نیاز داریم و این همدلی‌ها از دل خانواده شکل خواهد گرفت، طولانی‌ترین شب سال هم بهترین بهانه است برای همین همدلی‌ها، گفت و شنودها و زدودن کدورت‌ها و نزدیک شدن دل‌هایمان. خانواده بزرگ ایران امشب را در کنار هم به گفت‌وگو و همراهی می نشیند. این موسم همنشینی غبار غم را از دل‌هایمان خواهد زدود چرا که ما ایرانیان باور داریم در پس یلداها روشنایی و نور نهفته است.

این دیرینه رسم بر همه ایرانیان مبارک.»

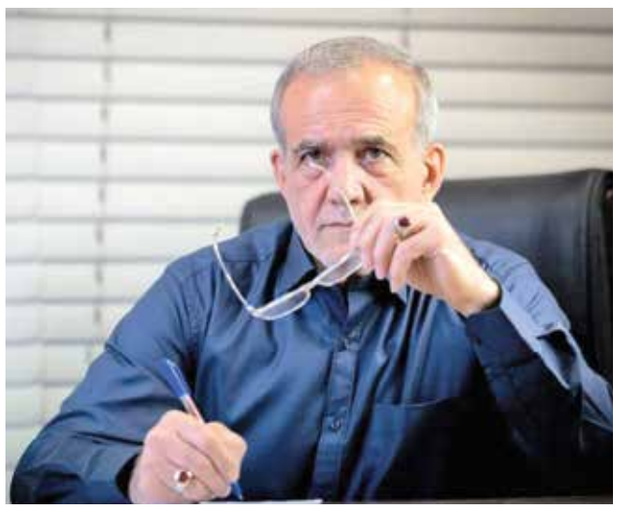

نگاه

مقصود فراستخواه
استاد دانشگاه

یلدا و نشانه‌شناسی

ما نیز مردمی هستیم. وقتی از تاریخ‌مان کم می‌آوردیم به اسطوره‌ها پناه می‌بردیم. تاریخ اگر بسامان نیز بود باز اساطیر کهن در ژرف‌ترین اعماق ذهن اجتماعی ما نفَس می‌کشیدند، می‌زیستند و بالا و پایین می‌شدند. این ماییم؛ ملتی با خاطرات ازلی و دیرین. رؤیاهای‌مان را در داستان‌های‌مان پناه می‌دادیم و نسل به نسل، با قصه‌ها منتقل می‌کردیم. از سینه‌ها تا سینه‌ها؛ بار نارضایتی‌های تاریخی خود را در شعر و استعاره برمی‌کشیدیم؛ در سیمرغ و زال، در کمان آرش و در خون سیاوش و در دیر مغان. آرزوها و آمال فروخورده خویش در روشنی مهر و ماه و میترا باز می‌جستیم و در گرمای نفَس‌های‌مان مراقبت می‌کردیم. زندگی اینجا جاری بود؛ همیشه همی همچنان.

ما یلدا داشتیم تا در درازترین شب یک فصل سرد، باز به یاد نفَسی متنفس در سحرگاهان دورهم بنشینیم، نیمه‌های گمشده خویش در یکدیگر بجوییم و با داستان‌های بلندمان، از آینده فرزندان خود محافظت کنیم. بزم‌های شبانه یلدایی تا شور پایکوبی در جشن سده؛ به شمار چهل می‌شود و ما در ناخودآگاه جمعی خویش چلّه داشتیم؛ چله کوچک و چله بزرگ! و این یعنی خندیدن به مشکلات، زیستن با دشواری‌ها و صبور بودن و مقاومت کردن، و افتادن، و باز برخاستن و رفتن و برشمردن ایام؛ شمارشی در کامل‌ترین شمار که چهل بود. این یعنی تصمیم به امیدواری در مواجهه با اسباب نومیدی بسیار، یعنی دوست داشتن زندگی با همه دشواری‌ها و نشیب و فرازها، یعنی شجاعت بودن در این سرزمین، یعنی رقص در میانه میدان. و چنین بود یلدا و چنین بود سده. یلدا هر سال یک بار و برای همیشه در گوش‌های‌مان نجوا می‌کند که پشت هر وضع سترونی، امکان باروری و نوزایی هست و در نومیدی بسی امید است، و پایان شب سیه، سپید است.

چرا یک جامعه با همه صعوبت ایام خویش اصرار به ماندن دارد؛ برای اینکه در سطح هستی‌شناختی و انسان‌شناختی این فرهنگ، چیزی هست که تا حد زیاد در برابر تغییرات در طول زمان بزرگ، طی دوران‌های مختلف مقاومت می‌کند. از عهد قدیم تا دوران جدید این لایه‌های عمیق معنایی با ما ایرانیان هستند در رنگین‌کمان خوش‌نقش تنوعات قومی و زبانی و آیینی‌مان. در عمیق‌ترین ساختارهای معرفتی ما، نشانه‌شناسی هست. سنت‌های دیرین ایرانی حاوی نوعی پدیدارشناسی کائنات بود. تجربه زیست در این سرزمین، به تفسیر و تأویل طبیعت و تاریخ خود چنگ می‌زد: از خورشید و ماه، معنای نور و روشنی می‌گرفت. از شب، تاریکی گذران می‌فهمید. از دشت و دمن، رویش و زندگی می‌آموخت و ایهام غزلی را به فال نیک می‌گرفت! ما از باغ و راغ و مرغزار، داد و دهش و بخشایش و ثمربخشی می‌فهمیدیم، آن سوی شب تار، به صبحدمی باور داشتیم، از نظم کائنات با همه بی‌نظمی‌هایش، به اصالت درستی و نیکی و به ترازو و به عدل و داد ایمان می‌آوردیم، نوروز، یادواره مکرر رویش‌های نابهنگام در این سرزمین بود و تبسم‌های ملیح‌مان به فصل سرد را با خود حمل می‌کرد و حاوی روح جمعی بود، و صلای آشنایی داشت و یادواره «مبادله لطف» بود برای محافظت از سرمایه اجتماعی پیوند و همدلی خویش در برابر گزند روزگار.

ما به اهتزاز خاک سرد باور داشتیم و شکوفایی نابهنگام را می‌فهمیدیم. اهریمن، معنایی بود که ما از شرارت نهفته در عالم گرفته بودیم تا همواره نگران تاراج فضیلت‌های‌مان باشیم. چنین بود سنت‌های ایرانی ما از حکمای خسروانی تا اشراق و عرفان؛ که مثنوی‌اش با وجود مرور ایام دراز، هنوز همنشین حلقه‌های جوانان ماست و حافظش از آن سوی سده‌های دور با عمیق‌ترین نیات و احساسات‌مان آشناست.

یادداشت اول

الیاس حضرتی
رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت

یلدا، میراثی برای آینده روشن

شب یلدا میراث دیرینه ایرانیان و نمادی است از صبر که کلید پیروزی‌هاست. پیروزی نور بر تاریکی، امید بر یأس و وفاق بر تفرقه. نزدیکی دل‌ها در بلندترین شب سال نمادی است از با هم بودن برای حل مسائل و دور ریختن کدورت‌ها و افزایش رفاقت‌ها، امری که گرچه ریشه در سنت‌های دیرینه مردم ایران دارد، اما مورد تأکید دین اسلام نیز قرار گرفته است.

در دنیای مدرن، این شب علاوه بر معنای فرهنگی و خانوادگی، فرصتی است برای تقویت ارتباطات اجتماعی و پرداختن به مسائل جمعی که همبستگی ما را به‌عنوان یک جامعه تقویت می‌کند.

در سال‌های اخیر برگزاری شب یلدا با چالش‌هایی نیز همراه بوده است. اما ایرانیان همچنان این سنت اصیل را پاس داشته‌اند. چند سال پیش کرونا بر برگزاری این آیین سایه انداخت و مردم با روش‌های نوین ارتباطی با هم بودنشان را جشن گرفتند. در دو سه سال اخیر نیز مسائل مربوط به بحران انرژی و ضرورت صرفه‌جویی در مصرف آن مورد توجه قرار گرفته است. موضوعی که امسال کمپین «دو درجه کمتر» در پی برجسته کردن آن است. یقین دارم که در این شب بلند نیز ایرانیان با هم بودنشان را با مسئولیت پذیری اجتماعی و در کنار صرفه‌جویی و فراهم کردن فرصت «درکنار هم بودن» برای تمام هموطنان در سراسر کشور جشن خواهند گرفت.

از سوی دیگر یلدا نمادی از امید است، در جامعه‌ای که با چالش‌های متعددی مانند فشارهای اقتصادی و کاهش اعتماد اجتماعی روبه‌رو است. یلدا می‌تواند نقطه عطفی برای بازآفرینی امید اجتماعی و همبستگی باشد. این تعاملات نه‌تنها پیوندهای انسانی را تقویت می‌کند، بلکه به ما یادآور می‌شود که در کنار یکدیگر، قدرتی فراتر و بیشتر از مشکلات خواهیم داشت.

دولت نیز در این شب ایرانی در کنار مردم ایران است. دستگاه‌های مختلف از وزارت صمت و نفت و نیرو گرفته تا وزارت ارشاد و کشور و استانداری‌ها همه از مدت‌ها قبل بسیج شدند تا با مراقبت از بازار و تأمین انرژی شرایط با هم و در کنار هم بودن مردم ایران را تسهیل کنند. شورای اطلاع‌رسانی دولت نیز با توجه به فرصت‌های ارتباطی نهفته در مفهوم یلدا از رسانه‌ها دعوت می‌کند که فرصت‌های موجود برای تأکید بر ارزش‌های ملی و همبستگی اجتماعی را مورد توجه قرار دهند. مردم نیز در نقش رسانه‌ای قدرتمند هستند، مردم عزیز نیز می‌توانند این شب را به فرصتی برای گفت‌وگو و افزایش بسترهای مشارکت خود در حکمرانی بدل کنند.

شب یلدا را به هموطنانم و فراتر از آن به تمام کسانی که تحت تأثیر فرهنگ ایرانی، بلندترین شب سال را به امید نور و روزهای روشن جشن می‌گیرند، تبریک می‌گویم.

جناب آقای مهندس اردشیر افضلی
انتصاب شایسته جنابعالی را به سمت مدیرعامل شرکت ذوب‌آهن اصفهان تبریک عرض نموده، از خداوند منان برای شما موفقیت و سربلندی آرزومندیم.
مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران

ایران online
www.ion.ir
www.ion.ir
با ایران آنلاین، آنلاین باشید

اخبار

پیام تسلیت رهبر انقلاب درپی درگذشت حاج سیدعلاءالدین میرمحمد صادقی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی درگذشت سید علاءالدین میر محمد صادقی از مؤسسین و اعضای هیأت‌های مؤتلفه اسلامی و خیرین برجسته کشور را تسلیت گفتند. متن پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی به این شرح است:

بسم‌الله الرّحمن الرّحیم

درگذشت مؤمن خیر و کارآفرین آقای حاج سید علاءالدین میر محمد صادقی را به خانواده و همکاران ایشان تسلیت عرض می‌کنم و رحمت و مغفرت الهی را برای وی مسألت می‌نمایم.

سیدعلی خامنه‌ای
۲۸ آذر ۱۴۰۳

رئیس جمهوری نیز با صدور پیامی درگذشت زنده‌یاد حاج سید علاءالدین میرمحمد صادقی، چهره خوشنام عرصه بازرگانی و از پیشکسوتان بخش خصوصی کشور را به خانواده مکرم آن مرحوم، اصناف، بازاریان و فعالان اقتصادی کشور تسلیت گفت. در پیام مسعود پزشکیان آمده است: این انسان مبارز، متعهد و نیکوکار در طول حیات پربرکت خود با مشارکت فعال در انجام کارهای خیرخواهانه و اجتماعی، خدمات ماندگاری از خود بر جا گذاشت که به یقین برای همیشه در خاطر ملت قدرشناس ایران ماندگار خواهد بود.

رؤسای قوای مقننه و قضائیه و معاون اول رئیس جمهوری نیز در پیام‌های جداگانه‌ای درگذشت سیدعلاءالدین میرمحمدصادقی را تسلیت گفتند.

رئیس جمهوری تأکید کرد

ضرورت تبیین دلایل ناترازی‌ها برای مردم

رئیس جمهوری در جلسه پیگیری رفع ناترازی انرژی که برای بررسی آخرین وضعیت تأمین گاز و برق بخش خانگی، صنایع و نیروگاه‌ها تشکیل شد، بر ضرورت تبیین دلایل بروز ناترازی‌ها، اطلاع‌رسانی دقیق و بموقع در این خصوص و گفت‌وگو و دعوت از مردم برای رعایت الگوی مصرف از طریق رسانه‌ها، از سوی وزرای نفت و نیرو تأکید کرد. مسعود پزشکیان بر اهمیت نقش ائمه جماعات سراسر کشور، رسانه ملی و سازمان بسیج در فرهنگ‌سازی صرفه‌جویی و مشارکت مردم در پویش کاهش مصرف انرژی تأکید کرد و گفت: دولت چهاردهم ناگزیر از مواجهه با مشکلات ریشه‌ای همچون ناترازی‌هاست، به دنبال مقصریابی نیستیم و تمام توان خود را برای حل این مسأله و کاستن از مشکلات مردم به کار گرفته‌ایم و با برنامه‌هایی که در دست اجرا داریم، سال آینده چنین مشکلاتی نخواهیم داشت. پزشکیان از همراهی مردم شریف ایران در صرفه‌جویی در مصرف و درخواست استمرار آن قدردانی کرد و گفت: موظفیم برای رضایتمندی مردم تلاش کنیم، در ازای مسئولیتی که پذیرفته‌ایم پاسخگو باشیم و هر جا نیز با کمبود یا کاستی مواجه شدیم از عذرخواهی کردن ابایی نداشته باشیم.

انتصاب اعضای هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی

رئیس جمهوری با صدور حکمی ۵ عضو هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور را برای مدت چهار سال منصوب کرد. مسعود پزشکیان در حکم انتصاب حجت‌الاسلام محمدعلی مهدوی‌راد، محسن اسماعیلی، محسن جوادی، آزاده نظربلند و فریبا افکاری به عضویت هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، از آنها خواست با حضور فعال در جلسات و تشریک مساعی سایر اعضا و با اتخاذ روش‌های هماهنگ و برنامه‌ریزی‌های راهبردی مناسب، در پیشبرد بهینه امور کتابخانه‌های عمومی در سراسر کشور مجدانه اقدام کنند.

قالیباف در اجلاس خانواده آینده و پیوندهای پایدار:

افتخار ایران اسلامی عدالت جنسیتی و اهمیت نقش زنان است

اجلاسیه بین‌المللی خانواده آینده و پیوندهای پایدار روز گذشته با حضور رئیس جمهوری و رئیس مجلس برگزار شد. پس از آنکه مسعود پزشکیان به دلیل بغض و تألم دیدن تصویر همسرش در ویدیوی افتتاح این اجلاسیه نتوانست به سخنرانی بپردازد؛ محمدباقر قالیباف واکنش رئیس جمهوری را نمایانگر اوج اهمیت و جایگاه خانواده دانست و اظهار کرد: خانواده اساس حرکت در همه شئونات در نظام مقدس جمهوری اسلامی است و بدون شک زنان محور خانواده هستند. وی با یادآوری نقش زنان در دوران دفاع مقدس، گفت: افتخار ایران اسلامی برخورداری از عدالت جنسیتی و اهمیت داشتن نقش زنان در عرصه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، ورزشی، دانشگاهی و هنری است. رئیس مجلس رویکرد زنانه را گشایشگر امور دانست و گفت: من به عنوان یک خدمتگزار در عرصه‌های مختلف که توفیق خدمت داشتم، هر کجا کاری را به زنان سپردیم آن کار با هزینه کمتر، با دقت بهتر و با حاشیه‌های کمتر انجام شد.

رئیس جمهوری ایران روز گذشته برای شرکت در نشست دی ۸ راهی مصر شد

چالش در سوریه تعامل در قاهره

سیاست خارجی

مریم سالاری
روزنامه نگار

رئیس جمهوری امروز پنجشنبه میهمان ویژه قاهره در یازدهمین اجلاس سران سازمان همکاری اقتصادی «دی ۸» خواهد بود؛ اجلاسی که فراهم آورنده فرصتی برای رؤسای هشت کشور ایران، ترکیه، مصر، پاکستان، اندونزی، بنگلادش، مالزی و نیجریه است تا در پرتو تحولات پرشتاب خاورمیانه امکانی برای نزدیک کردن سیاست‌های ناهمسوی خود پیرامون رخداد ناگهانی سقوط دولت بشار اسد داشته باشند. با تفوق نگاه به اهمیت حضور پزشکیان در قامت دومین رئیس جمهوری که بعد از تاریخ چهاردهه‌ای انقلاب اسلامی به قاهره می‌رود و سفر او را از منظر گشایش چراغ خاموش تحولات جاری میان ایران و مصر حائز اهمیت می‌سازد، پایان حیات سیاسی دولت «اسد» هم موضوعی است که بی‌تردید مبنای رایزنی‌های حساس رئیس جمهوری ایران در حاشیه این نشست و بویژه در دیدار قریب الوقوعش با «رجب طیب اردوغان» و «عبدالفتاح السیسی» همتایان ترک و مصری‌اش قرار خواهد گرفت.

نشانه‌های مخابره شده از آنکارا

اینکه مقام‌های بلندپایه در قاهره، تحولات سوریه را در کانون توجهات خود می‌نشانند را تنها می‌توان از پشت این نگاه «توماس فریدمن»، صاحبنظر امریکایی تفسیر کرد که «هرچه در سوریه اتفاق بیفتد، در سوریه نمی‌ماند». اینکه به اعتقاد او کنار رفتن «اسد» یکی از بزرگ‌ترین فرصت‌های بازی ساز را در ۴۵ سال اخیر خاورمیانه فراهم آورده که می‌تواند از جایی که انتظار نمی‌رود ظاهر شود و رؤسای جمهوری بزرگ کسانی هستند که آنها را غنیمت می‌شمارند، حتی اگر به معنای بلعیدن کمی غرور باشد. با این توصیف باید به قبل از نشست قاهره بازگشت؛ جایی که همزمان با ساعات سرنوشت ساز حکومت دمشق که «تحریرالشام» خود را به دویست کیلومتری کاخ ریاست جمهوری «اسد» رسانده بود، نشانه‌هایی از ترکیه به خاورمیانه و جهان مخابره می‌شد که نشان می‌داد این کشور اگر نه تمام فرمان تحولات سوریه که بخشی از نقش محور حمایت لجستیکی و روانی نبرد سوریه را دردست گرفته و به موازات آن در حال برجسته کردن سهم و نصیب خود از این آوردگاه آشفته است؛ فرصتی که هرچند انتظار می‌رود ذیل صبغه و نسبت آنکارا با جریان اسلامگرای حاکم بر سوریه، بالاترین سهم را نصیب این کشور کند اما مانع از آن هم نخواهد شد که میراث دار مشکلاتی نباشد که در بلند مدت دومینووار سوریه را در آغوش خواهد کشید.

ایستگاه تعریف منافع

این همان واقعیتی است که تهران، آن را در ماه عسل شیرین آنکارا و دیگر بازیگرانی که اینک دست برتر را در سوریه دارند، پایدار نمی‌بیند؛ جایی که می‌کوشد تاریخ نویسی فاتحان نبرد سوریه را نه در روند شکل‌گیری یک جبهه تقابل که در بستر نظم در حال ظهور منطقه و تغییر الگوهای دوستی و دشمنی تحلیل و تفسیر کند. این همان نظمی است که در آن، ایران و شرکای منطقه‌ای‌اش از سوریه و ترکیه گرفته تا مصر و عربستان نه دوستان دائمی بلکه بازیگرانی هستند که وضعیت دوستی و رقابتشان تابعی از موقعیت قرارگرفته در ایستگاه تعریف منافع خواهد بود. حالا ایران، ترکیه و مصر در بزنگاه سوریه در تقاطع منافعی قرار گرفته‌اند که مقام‌های آنکارا فرادستانه به آن می‌نگرند اما تهران سعی بر پیشبرد روندهای جاری فارغ از تعاریف کهنه جهان سیاست برپایه تهدید و خصومت دارد؛ جایی که بازیگران با خروج از دایره تهدید وجودی یکدیگر، به حساسیت‌های هم وقوف می‌یابند و در یک فرآیند دوجانبه و بعضاً چندجانبه زیر سایه هدف مشترک به مدیریت بحران‌های پیش آمده برمی خیزند. با چنین نگاه و رویکردی تغییر بازی سیاست خارجی کشورهای منطقه از جمله ترکیه در زمین سوریه همچنان در فصل اتحادهای چندقطبی معنادار و از تقابل و تخاصم تهی می‌شود. از این منظر تعریف ترکیه از خود به عنوان یک بازیگر بی‌رقیب در زمین سیاسی دمشق در حالی که ایران، مصر، عربستان و اردن از تسری موج اسلامگرایی رادیکال سوریه به پایتخت‌های خود نگرانی‌هایی دارند مانع از بهره‌مندی از امکان‌هایی نیست که همه این کشورها در نظم در حال گذار در مسیر تعریف مشترک منافع و پرهیز مسئولانه از حوزه‌های تقابل با آن روبه‌رو هستند.

> ایران، ترکیه و مصر در بزنگاه سوریه در تقاطع منافعی قرار گرفته‌اند که مقام‌های آنکارا فرادستانه به آن می‌نگرند اما تهران سعی برپیشبرد روندهای جاری فارغ از تعاریف کهنه جهان سیاست برپایه تهدید و خصومت دارد

زمین دمشق؛ منطقه الفراق

همنشینی قاهره میان رؤسای جمهوری ایران، ترکیه و مصر در چنین فضایی معنادار می‌شود. هرچند تعدد موضوعات متعارض میان این کشورها از جمله خواست و نگاه راهبردی ایران در نسبت محور مقاومت با آنچه آنکارا در مسیر ایجاد حیاط خلوت خود در جغرافیای سوریه جست‌وجو می‌کند، احتمال بالای وجود تحریکات مخرب را هم پیش می‌کشد اما به آن معنا نیست که زمین دمشق به «منطقه الفراقی» تعبیر شود که ایران و ترکیه در دو سوی آن ایستاده و دیگر بازیگران هم ناگزیر به دست و پا کردن جایی برای خود آن در هریک از دو سوی این تقابل هستند. با چنین نگاهی، امکان سرپا کردن سوریه ورشکسته و دیدن واقع بینانه موقعیت «ابومحمد الجولانی» در مسیر وفادارماندن به تصویر برساخته از کسی که سر جنگ با هیچ کشوری ندارد، نه از بازیگری فرادستانه بازیگران غربی همچون ایالات متحده که تنها در بستر ائتلاف‌های سیال بازیگران منطقه از جمله ایران و دیگر بازیگران این حوزه برمی آید.

گفت‌وگو از قلب حادثه

با چنین نگاهی رقابت ایران، ترکیه و دیگر بازیگران عربی در سوریه با صرف نظر از دلایل و زمینه‌های آن اگر چه به فهم منتقدان مانعی جدی برای قرار گرفتن این کشورها در قالب یک نظم مبتنی بر همکاری است، اما نباید از زاویه دیگر این امتناع غافل شد که رفتار منفعالانه در قبال یارکشی بازیگران فرامنطقه‌ای و سوق دادن بیشتر این کشورها به سمت اتحادهای متزلزل خارج از خاورمیانه کمکی به تأمین منافع و صلح و ثبات در سوریه نخواهد کرد. با این حال نقد و نگاه‌های مطرح شده درباره تحولات جاری منطقه حکایت از آن دارد که رسیدن به یک زبان مشترک برای تبدیل شدن به یک راهبرد اجرایی علاوه بر ضرورت تبیین بیشتر جزئیات و راهکارها، نیازمند ایجاد توافق و اجماعی درونی در قبال موضوعات مشترک منطقه همچون سوریه است. گفت‌وگو با کشورهای پیرامونی برای اثبات ضرورت این همکاری را باید از قلب حادثه یعنی سوریه آغاز کرد؛ روندی که می‌تواند بخش قابل اعتنایی از مجموعه سرفصل‌های قابل طرح در همنشینی پزشکیان، «اردوغان» و «السیسی» باشد.

عکس / president.ir

رئیس جمهوری پیش از عزیمت به قاهره:

رابطه خوب و صمیمانه با کشورهای مسلمان خنثی کننده توطئه دشمنان خواهد بود

برش

رئیس جمهوری بعد از ظهر روز گذشته برای شرکت و سخنرانی در یازدهمین اجلاس سران گروه دی۸ و نیز نشست غزه عازم قاهره پایتخت مصر شد. مسعود پزشکیان پیش از عزیمت خود از مصر به عنوان میزبان این نشست به عنوان کشوری با قدمت بسیار بالا و تمدنی بزرگ نام برد و گفت: مصر در جهان اسلام کشوری تأثیرگذار است و در حاشیه اجلاس بریکس که آبان ماه در کازان روسیه برگزار شد، در دیدار با رئیس جمهوری مصر مذاکرات خوبی انجام شد.

رئیس جمهوری افزود: هرچقدر بتوانیم روابط خود را با کشورهای اسلامی صمیمی‌تر، عمیق‌تر و عملیاتی‌تر کنیم به طور قطع توطئه‌هایی که علیه کشور ما و دیگر کشورهای اسلامی شکل می‌گیرد، خنثی خواهد شد و همچنین قدرت ما در رابطه با تحمل پذیری نیز افزایش پیدا خواهد کرد. پزشکیان ادامه داد: «علاوه بر بیان دیدگاه‌ها درمورد شعار محوری این اجلاس، بحث‌هایی هم در رابطه با غزه، فلسطین و لبنان می‌تواند شکل بگیرد و با برخی سران کشورها گفت‌وگوهایی خواهیم داشت که چگونه کشورهای اسلامی می‌توانند با یکدیگر در قبال ظلم و جنایت صهیونیست‌ها و کشتاری که انجام می‌دهند با یک زبان و نگاه مشترک و دیپلماسی فعال‌تر اقدام و از حق و حقوق مردم مظلوم غزه و فلسطین و لبنان و همچنین سوریه دفاع کنند». گروه کشورهای مسلمان در حال توسعه موسوم به دی هشت توسط ایران، ترکیه، مصر، اندونزی، مالزی، پاکستان، بنگلادش و نیجریه سال ۱۳۷۵ خورشیدی بنا شد. این گروه ۶۰ درصد مسلمانان جهان را دربردارد و ۱۳۰ میلیارد مبادلات دارند. برای ۲۰۳۰ رقم ۵۰۰ میلیارد دلار تعیین شده است. موضوع نشست امسال اقتصاد جوانان است. عضویت جمهوری آذربایجان در دستور اجلاس قرار دارد».

فرصت مغتنم حضور در قاهره

یادداشت ۱

محسن پاک‌آیین
دیپلمات سابق

گروه دی هشت متشکل از هشت کشور در حال توسعه اقتصادی در میان کشورهای پرجمعیت مسلمان در مناطق مختلف جهان است که تقریباً بیش از ۱۳ درصد از جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند. هدف این گروه این است که در عین تلاش برای توسعه همکاری‌های اقتصادی با یکدیگر، سعی کنند در مناقشه‌ها و چالش‌های جهان اسلام، با محوریت استقرار صلح دخالت کنند و سعی کنند که صلح را به جای جنگ حاکم کنند و به نحوی چالش‌ها را مدیریت کنند. همزمانی برگزاری این اجلاس با تحولات منطقه از جمله در غزه، لبنان و سوریه که در آنها رژیم صهیونیستی کماکان با حمایت‌های امریکا و با سوءاستفاده از سکوت کشورهای حامی خودش، به اقدامات نظامی‌اش ادامه می‌دهد، چاره اندیشی حاضران نشست مصر را برای مواجهه با این اقدامات ضروی می‌کند. در همین راستا این رایزنی‌ها می‌تواند کمک اثرگذاری برای تسهیل فرآیند آتش‌بس غزه داشته باشد. بویژه آنکه اینک مذاکرات آتش‌بس هم با حضور محمود عباس در مصر درحال برگزاری است و احتمالاً محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین در این اجلاس به عنوان میهمان حضور داشته باشد و همین موضوع بر اهمیت کار می‌افزاید.

حضور آقای پزشکیان در این اجلاس از منظر روابط دوجانبه تهران و قاهره هم حائز اهمیت است. بویژه آنکه در ماه‌های اخیر روابط ایران و مصر شاهد تحرکات مثبتی بوده و طرفین اراده جدی خود را برای ازسرگیری روابط رسمی نشان داده‌اند. در این چهارچوب سفر رئیس جمهوری به قاهره می‌تواند به شتاب گرفتن روندهای جاری و طی مراحل حل مشکلات سیاسی بین دو کشور و بازگشایی مناسبات دوجانبه کمک کند.

وجه مهم دیگر این حضور در دستور کار این اجلاس بازتاب پیدا می‌کند. در واقع همکاری و شناسایی اقتصادهای جوان و تلاش برای ایجاد نوعی همکاری بین این اقتصادها در جوامع مسلمان، اقدام مهمی است که می‌تواند در مسیر حل مشکلات اقتصادی این کشورها و مقاوم‌سازی اقتصاد آنها به اجرا دربیاید. بی‌تردید در نشست جاری قاهره پیرامون این موضوع هم در سطوح کارشناسی مذاکره و راهکارهایی تصویب خواهد شد و در بیانیه نهایی اجلاس سران حتماً مورد توجه رؤسای جمهوری قرار خواهد گرفت.

علاوه بر همه اینها دیدارهای دوجانبه پزشکیان با رؤسای جمهوری کشورهای دی ۸، فرصت بسیار مغتنمی برای تقویب روابط با این کشورها و برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های آینده، سفرهای طرفین و همچنین انعقاد قراردادهای مختلف با این کشورها خواهد بود.

عراقچی در نشست شورای وزیران اجلاس دی۸ مطرح کرد

رژیم صهیونیستی باید فوراً از اراضی اشغالی در غزه، لبنان و سوریه خارج شود

خبر

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران که به منظور شرکت در اجلاس سازمان دی۸ به قاهره سفر کرده است، روز گذشته در نشست شورای وزیران این سازمان سخنرانی کرد. عباس عراقچی در بیان مواضع جمهوری اسلامی ایران به ضرورت پیام محکم اجلاس ویژه سران دی۸ نسبت به اقدامات تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی در غزه و منطقه و همچنین تمرکز بیشتر دی۸ به یافتن راه‌هایی برای ارتقای تاب‌آوری اقتصادها و مردم کشورهای عضو در برابر شوک‌های احتمالی پرداخت.

عراقچی در ابتدای سخنان خود گفت: ما در اینجا جمع شده‌ایم تا برای یک اجلاس موفق سران دی۸ تدارک ببینیم. این در زمانی است که جهان اسلام با گذشت ۱۵ ماه، کماکان از ددمنشی بی‌سابقه رژیم صهیونیستی در غزه، لبنان و سوریه رنج می برد.

وی ادامه داد: سازمان دی۸ جزو اولین گروه از کشورهایی بود که در اکتبر ۲۰۲۳ حمله اسرائیل به غزه را محکوم کرد. به دنبال آن، نشست فوق‌العاده شورای وزیران دی۸ درباره غزه در ژوئن ۲۰۲۴ در استانبول برگزار شد. نشست ویژه سران دی۸ درباره وضعیت فلسطین و لبنان که فردا در قاهره برگزار می‌شود، آخرین تبلور تعهد مشترک کشورهای عضو به مودت، صلح، گفت‌وگو، عدالت و حاکمیت قانون در سراسر منطقه و جهان می‌باشد؛ اصولی که در منشور سازمان دی۸ به تصریح آمده است.

وزیر امور خارجه کشورمان با تأکید بر اینکه جامعه جهانی به طرز شرم‌آوری در توقف اقدامات تجاوزکارانه، جنایات جنگی، جنایات علیه بشریت و نسل‌کشی رژیم صهیونیستی شکست خورده است، اظهار کرد: این امر عمدتاً ناشی از حمایت سیاسی، نظامی، اطلاعاتی و مالی دولت ایالات متحده از اسرائیل بوده است.

عراقچی ابراز امیدواری کرد که اجلاس ویژه سران دی۸ پیام محکمی را به جهان بدهد مبنی بر اینکه تجاوزات و خشونت اسرائیل در غزه، لبنان و سوریه فوراً باید پایان یابد؛ رژیم صهیونیستی و متحدانش باید در قبال اقدامات خود پاسخگو گردند؛ آتش‌بس دائمی در غزه باید برقرار گردد تا دسترسی بدون مانع مردم غزه به کمک‌های بشردوستانه فراهم شود؛ آرمان فلسطین و حق تعیین سرنوشت فلسطینیان باید محقق شود؛ از هرگونه تلاش اسرائیل برای الحاق سرزمین‌های اشغالی باید جلوگیری گردد؛ نیروهای رژیم صهیونیستی باید فوراً از اراضی اشغالی در غزه، لبنان و سوریه خارج شوند؛ و نهایتاً اینکه کشورهای عضو سازمان دی ۸ آماده حمایت از فلسطین و لبنان برای رسیدگی به چالش‌ها و مشکلات اقتصادی ناشی از وضعیت کنونی هستند.

> رژیم صهیونیستی و متحدانش باید در قبال اقدامات خود پاسخگو گردند؛ آتش‌بس دائمی در غزه برقرار گردد و نیروهای رژیم صهیونیستی باید فوراً از اراضی اشغالی در غزه، لبنان و سوریه خارج شوند

وزیر امور خارجه ایران در بخش دیگری از صحبت‌های خود گفت: پیش نویس «اعلامیه قاهره» که توسط کمیسیون دی۸ در روز ۱۶ دسامبر نهایی شد، چشم‌انداز امیدوارکننده‌ای برای همکاری‌های بیشتر میان کشورهای ما در قالبِ چهارچوب‌های موجود دی۸ برای همکاری در زمینه‌های منافع مشترک را به تصویر می‌کشد.

وی ادامه داد: ما بر این باوریم سازمان دی۸ باید تمرکز خود را بیشتر به یافتن راه‌هایی برای ارتقای تاب‌آوری اقتصادها و مردم کشورهای عضو در برابر شوک‌های احتمالی معطوف نماید. فناوری‌های جدید و نوظهور فرصت‌های بی‌سابقه و در عین حال چالش‌ها و خطراتی را برای این مهم به همراه دارند.

گفتنی است که وزیر امور خارجه کشورمان در حاشیه این نشست با محمد اسحاق‌دار معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه پاکستان و زامبری عبدالقدیر وزیر آموزش عالی مالزی دیدار و گفت‌وگو کرد.

عکس / پایگاه اطلاع رسانی وزارت خارجه

«ایران» از تغییر طرح‌ها و الگوی توسعه سواحل جنوب شرق گزارش می‌دهد

مکران؛ چشم‌انداز الگوی جدید توسعه

گزارش

گزارش‌ها درباره نحوه توسعه سواحل مکران حکایت از آن دارد که باید منتظر وقوع یا شکل‌گیری یک الگوی جدید از توسعه بود. این الگوی جدید دو اصل مهم دارد؛ بهره‌گیری از تجربه و کارشناسان خارجی و در مرحله بعد، تهیه یک نقشه همگرا میان بخش‌ها و دستگاه‌های مختلف. این دو اصل چیزی است که از سخنان رئیس جمهوری در جلسه روز گذشته هیأت دولت می‌توان دریافت.

مطابق گزارش منتشر شده از نشست روز گذشته هیأت وزیران، یکی از دستورکارهای این نشست، توسعه سواحل مکران بود. رئیس جمهوری با اشاره به نکاتی که از سوی چند نفر از اعضای هیأت دولت مطرح شد، گفت: همه مباحث و دغدغه‌های مطرح شده در این‌باره صحیح است، اما مسأله مهم این است که متأسفانه تاکنون یک طرح کلان و کلی به عنوان نقشه‌راه توسعه مکران نداشته‌ایم و دستگاه‌های مختلف هر کدام به اقتضای مأموریت‌ها و مسئولیت‌های خود در این زمینه اقداماتی کرده‌اند.

مسعود پزشکیان با بیان اینکه در ماه‌های گذشته تقریباً هر هفته جلسه یا جلساتی با محوریت توسعه دریامحور و تعیین نقشه‌راه منطقه مکران داشته‌ایم، افزود: اعتقاد من این بوده و هست که اگر می‌خواهیم برابر اهداف سند چشم‌انداز در جایگاه برتر منطقه قرار بگیریم، کیفیت آنچه قرار است در این سواحل صورت گیرد، به هیچ وجه نباید از اقدامات کشورهای همسایه پایین‌تر باشد، لذا هماهنگی‌های لازم صورت گرفته تا از مشاوران تراز اول بین‌المللی برای تهیه طرح کلان و نقشه‌راه توسعه منطقه مکران بهره بگیریم.

رئیس جمهوری با اشاره به اینکه سواحل مکران مهم‌ترین بستر توسعه پایدار و بلندمدت ایران بوده و به تعبیری آینده ایران در گرو توسعه این منطقه است، تصریح کرد: پس از تهیه این طرح کلان بر اساس مطالعات و ارزیابی‌های دقیق از ظرفیت‌ها و فرصت‌های منطقه مکران، وظایف هر دستگاه و بخشی مشخص شده و با پیگیری‌های جدی اقدامات آنها به شکل هماهنگ و هم‌افزا پیش خواهد رفت.

آغاز توجه به سواحل مکران

رهبر معظم انقلاب بودند که برای اولین بار در کشور توجه‌ها را به سمت ظرفیت‌های توسعه‌ای سواحل جنوب شرق کشور، بویژه سواحل مکران جلب کردند.

این تأکیدات اولین بار در جریان بازدید معظم له از منطقه سوم دریایی در اسفندماه ۱۳۸۱ مطرح شد. این توجهات در سال ۱۳۹۴ و در جریان ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه از سوی رهبر انقلاب، جایگاه عینی‌تری یافت.

ماده ۲۱ این سیاست‌ها، بر «توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور در محور چابهار - خرمشهر با تأکید بر سواحل مکران» تأکید داشت.

در ادامه این فرآیند، مکران در سیاست‌های کلی توسعه دریامحور که در آبان ۱۴۰۲ از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد، جایگاه ویژه‌ای به خود اختصاص داد. در ماده ۴ این سیاست ابلاغی آمده است: «تدوین طرح جامع توسعه دریامحور با پهنه‌بندی دریا، کرانه و پس‌کرانه و تعیین سهم و جغرافیای جمعیت، تجارت، صنعت، کشاورزی و گردشگری، خصوصاً در سواحل و جزایر جنوب و بالاخص سواحل مکران با تأکید بر هویت ایرانی-اسلامی طی حداکثر یک سال پس از ابلاغ سیاست.»

مکران در دولت سیزدهم

پس از تأکید رهبر معظم انقلاب مبنی بر توسعه سواحل مکران، این امر در دستورکار دولت‌ها قرار گرفت. اما به رغم اهمیتی که همه دولت‌ها، بویژه دولت‌های سیزدهم و چهاردهم به این امر ملی داده‌اند، نگاه و رویکرد متفاوتی داشته‌اند.

یکی از اقدامات اولیه دولت سیزدهم درباره سواحل مکران، «شورای عالی توسعه سواحل مکران» به ریاست معاون اول رئیس جمهوری بود که وزرای مختلفی در آن حضور داشتند.

همچنین مطابق ترتیبات ایجاد شده، دبیر شورا نیز از سوی معاون اول رئیس‌جمهوری پیشنهاد و پس از تأیید رئیس‌جمهوری منصوب می‌شد. نقطه اوج این شورا، تصویب «کلیات طرح توسعه مکران» بود که در دی ماه ۱۴۰۲ و در چهارمین جلسه شورای توسعه سواحل مکران اتفاق افتاد. براساس این طرح، ایجاد ۱۰ شهر در منطقه مکران پیش‌بینی شده بود که به زعم طراحان «می‌توانست بستر مناسبی را برای سرمایه‌گذاری توسط شرکت‌های داخلی و خارجی فراهم آورد.» در این طرح ۵ ساله بارگیری و انتقال ۱۵ میلیون تُن کالا در سال در مسیر کریدورهای بین‌المللی، گسترش سکونتگاه‌ها و شهرهای موجود و ایجاد شهرهای جدید به میزان ۲ میلیون و پانصد هزار نفر، گسترش زیرساخت‌های فرهنگی و آموزشی، تولید و انتقال ۱۷ هزار مگاوات برق، تأمین و انتقال ۳ میلیون متر مکعب آب کشاورزی و صنعتی، ایجاد ۴۰۵۰ تخت درمانی و ایجاد ۵ منطقه پیشران اقتصادی در سواحل و توسعه صنایع پیش‌بینی شده بود.

> می‌توان امیدوار بود که در مسیر توسعه سواحل مکران، نه تنها مسیرهای توسعه‌ای غلط گذشته، یعنی مسیرهای پرهزینه، کم بازده و دارای تداخل عملکرد میان دستگاه‌های مختلف رفع شود، بلکه الگوی تازه‌ای برای یک همگرایی ملی همه دستگاه‌ها برای پیشبرد یک طرح و هدف مشخص نیز ایجاد شود

آغاز بازنگری در طرح توسعه مکران

نخستین مواجهه دولت چهاردهم، مشخصاً رئیس جمهوری با طرح توسعه مکران در مردادماه امسال رخ داد. مرداد امسال نشست شورای مکران برای اولین بار به ریاست مسعود پزشکیان برگزار شد. پزشکیان با اشاره به طرح‌های توسعه‌ای بسیاری که به دلیل فقدان چشم‌انداز بلندمدت در زمان اجرا، به مشکل خورده و امروز خود به معضلی در مسیر توسعه کشور تبدیل شده‌اند، دستور داد طرح‌هایی که از سوی این شورا تهیه شده است در زمان کوتاهی با حضور کارشناسان سازمان برنامه و بودجه مورد بررسی قرار گرفته و پس از تطبیق با اسناد بالادستی و طرح‌های آمایشی و انجام اصلاحات احتمالی در جلسه‌ای دیگر برای تهیه مقدمات لازم و آغاز اجرای آنها تصمیم‌گیری شود. رئیس جمهوری در ادامه بر «بهره‌گیری از به روزترین فناوری‌ها در اجرای طرح‌های توسعه‌ای کشور بویژه طرح‌های مربوط به توسعه منطقه مکران» تأکید کرد، چرا که به باور پزشکیان، این امر «از ملزومات اساسی تحقق جایگاه نخست ایران در منطقه ایران است.»

مطابق گزارش‌های منتشر شده از اولین جلسه‌ای که در حضور پزشکیان برای توسعه سواحل مکران برگزار شد، به نظر می‌رسید که پزشکیان اساساً خواستار بازنگری در این طرح‌ها شده است. بخشی از علت چرایی این بازنگری، در جلسه روز گذشته دولت از سوی رئیس جمهوری مطرح شد، آنجا که گفت «متأسفانه تاکنون یک طرح کلان و کلی به عنوان نقشه‌راه توسعه مکران نداشته‌ایم و دستگاه‌های مختلف هر کدام به اقتضای مأموریت‌ها و مسئولیت‌های خود در این زمینه اقداماتی کرده‌اند.» به عبارت دیگر، پزشکیان مطابق تعریف یا چشم‌اندازی که از آینده ایران دارد و از آنجا که سواحل مکران به عنوان یک منطقه بکر می‌تواند تبلور عینی توانمندی ایران باشد، طرح‌های پیشین برای توسعه این منطقه را به کنار گذاشت و خواستار ارائه طرح‌های جدید و مطابق جایگاه عینی و واقعی ایران در منطقه شد.

استفاده از کارشناسان خارجی

یکی از اتفاقات مهم در دولت چهاردهم که بویژه در زمینه توسعه سواحل مکران درحال وقوع است، استفاده از کارشناسان خارجی برای تهیه نقشه راه توسعه این منطقه است. این یکی از تلاش‌های ویژه پزشکیان محسوب می‌شود، آن هم پس از آن که برخی از جریان‌های سیاسی در سال‌های گذشته تلاش کرده‌اند به بهانه‌های مختلف ارتباط علمی و فناوری ایران و جهان را به بن‌بست بکشانند. اما رئیس جمهوری پزشکیان نه تنها درصدد استفاده از این ظرفیت برآمد، بلکه در نظر دارد این ظرفیت را برای یکی از مهم‌ترین طرح‌های توسعه ملی ایران به کار گیرد. وی اول آذرماه امسال در دیدار فعالان اقتصادی سیستان و بلوچستان در زاهدان، از یک تحول ویژه در زمینه مکران خبرداد. پزشکیان با اشاره به اینکه هفته‌ای نیست که بنده برای طرح‌های مرتبط با توسعه مکران، سواحل خلیج‌فارس و سواحل شمالی و نیز تکمیل کریدورها در کشور وقت و جلسه نگذارم، گفت: «هماهنگی‌های لازم با مقام معظم رهبری نیز شده و ایشان نیز رهنمودهای لازم را ارائه داده‌اند تا از بهترین کارشناسان بین‌المللی با بالاترین رتبه‌های علمی برای مشورت دعوت به همکاری کنیم.»

یک چشم‌انداز تازه

همه آنچه گفته شد، یعنی هماهنگی و همگرایی در طراحی نقشه توسعه سواحل مکران، استفاده از کارشناسان خارجی که پس از سال‌ها درحال وقوع است، همه اینها از چشم‌انداز تازه‌ای در فرآیند توسعه، دست‌کم توسعه یک منطقه یعنی سواحل مکران خبر می‌دهند. نکته مهم آن است که این فرآیند به چه سرانجامی خواهد رسید. اما تا این جای کار می‌توان امیدوار بود که در مسیر توسعه سواحل مکران، نه تنها مسیرهای توسعه‌ای غلط گذشته، یعنی مسیرهای پرهزینه، کم بازده و دارای تداخل عملکرد میان دستگاه‌های مختلف رفع شود، بلکه الگوی تازه‌ای برای یک همگرایی ملی همه دستگاه‌ها برای پیشبرد یک طرح و هدف مشخص نیز ایجاد شود. موفقیت این الگو تداوم آن را تأمین خواهد کرد، نه صرف برگزاری جلسه و بازنشر گسترده اخباری که عملاً خروجی مطلوبی برای مکران نداشت، به غیر از سودآوری برای برخی از بنگاه‌ها.

اعضای دولت دیروز در حاشیه نشست هیأت وزیران به میان خبرنگاران آمدند

چهارشنبه‌های پاسخگویی در پاستور

سیاست

اعضای کابینه دولت در حاشیه جلسه دیروز هیأت وزیران در حیاط دولت با حضور در جمع خبرنگاران به سؤالات آنان پاسخ دادند. پاسخ‌ها حسب مسئولیت اعضای دولت متنوع بود. شهرام دبیری معاون امور مجلس رئیس‌جمهوری از تلاش‌های دولت برای تعویق در اجرای قانون عفاف و حجاب تا زمان ارسال لایحه اصلاحی گفت، همچنین وزیر نفت هم از نهایی شدن قراردادهای گازی با هدف افزایش تولید و در نهایت رئیس سازمان انرژی اتمی هم به ادعاهای جدید دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره برجام و برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران پاسخ گفت. گزارش این رویداد را می‌خوانید.

شهرام دبیری: درخواست ابلاغ نشدن قانون عفاف و حجاب

معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری از درخواست دولت برای ابلاغ نشدن قانون حجاب، با هدف ارائه لایحه اصلاحی از سوی دولت خبرداد و گفت: درخواست کردیم قانون عفاف و حجاب به دولت ابلاغ نشود تا در آینده تصمیم‌گیری شود که آن را به صورت لایحه اصلاحی به مجلس بفرستیم. شهرام دبیری افزود: درخواست رئیس مجلس هم این بوده است که لایحه اصلاحی ارسال شود. فعلاً درخواست ما این بوده که شورای عالی امنیت ملی مداخله کند تا قانون ابلاغ نشود.

پاک نژاد: نهایی شدن قراردادهای گازی

وزیر نفت در جمع خبرنگاران با بیان اینکه به ازای کاهش هر یک درجه دما در سامانه‌های گرمایشی در کشور، مصرف گاز به اندازه تولید یک فاز پارس جنوبی کاهش خواهد یافت، گفت: کاهش ۲ درجه‌ای دما در محیط‌های مختلف که پویش رئیس جمهوری بوده است، حدود ۵۰ میلیون متر مکعب در روز صرفه‌جویی ایجاد می‌کند.

محسن پاک‌نژاد ادامه داد: پیش‌بینی‌ها حاکی از آن بود که مصرف خانگی گاز تا ۶۷۰ میلیون مترمکعب افزایش یابد که اکنون بین ۳۵ تا ۴۰ میلیون مترمکعب کاهش یافته است.

وی همچنین با اشاره به اینکه در حوزه دیپلماسی انرژی با کشورهای همسایه توافق‌های خوبی صورت گرفته است، گفت: این احتمال وجود دارد تا در روزهای آینده با جمع‌بندی درباره موضوع سوآپ گازی با کشورهای دیگر، بتوانیم واردات انرژی نیز داشته باشیم.

وزیر نفت درباره شایعاتی که درباره مشکل فروش نفت در فضای مجازی مطرح شده هم گفت: این کار بخشی از عملیات روانی دشمنان است، در فروش نفت هیچ مشکلی نداریم و تدابیری اندیشیده شده است که بعداً نیز چاره‌ساز خواهد بود.

علی آبادی: اولویت مصرف خانگی است

وزیر نیرو هم در جمع خبرنگاران حاضر شد و با اعلام اینکه بعضی از نیروگاه‌ها از مدار خارج شده‌اند، از مردم خواست با کاهش مصرف در تأمین گاز برای نیروگاه‌ها کمک کنند. عباس علی آبادی تأکید کرد: البته در تأمین سوخت و انرژی اولویت کشور تأمین سوخت بخش خانگی است.

وزیر نیرو به سفر اخیر خود به ترکمنستان هم اشاره کرد و گفت: در این سفر موفق شدیم قرارداد حداکثر انتقال برق را برای تابستان تنظیم کنیم. علی آبادی افزود: اکنون دو خط انتقال بین دو کشور داریم که تلاش شد حداکثر استفاده از این ظرفیت صورت گیرد که تحقق آن می‌تواند ۲ تا ۵ میلیون لیتر سوخت صرفه‌جویی داشته باشد.

قدردانی مهاجرانی از مردم

فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت نیز در جمع خبرنگاران، از مردم برای همراهی در پویش ۲ درجه کمتر رئیس‌جمهوری قدردانی کرد. سخنگوی دولت درباره ناترازی‌ها هم گفت: دولت در راستای رفع ناترازی‌های انرژی و ناترازی‌های بانک‌ها نیز برنامه‌های جدی دارد.

مهاجرانی در پاسخ به سؤالی مبنی بر اقدامات دولت برای ردیابی گم شدن روزانه ۲۰ میلیون لیتر سوخت نیز گفت: اصولاً فرآیند پشتیبانی انتقال ۲۰ میلیون لیتر، فرآیند پیچیده و طولانی ای است. اگر این میزان سوخت با کامیون جابه جا شود، باید بررسی شود که این کامیون‌ها از کجا می‌آیند و فرآیند آن چگونه است.

وی افزود: موضوع عدد و رقم ۲۰میلیون لیتر در هیأت دولت هم مطرح شد و رئیس‌جمهوری دستور دادند گروهی از وزرا به صورت مشخص روی این موضوع کار کنند و اطلاعات تکمیلی که حاصل کار این گروه خواهد بود حتماً به اطلاع مردم خواهد رسید.

مهاجرانی در پاسخ به سؤالی درباره بیانیه تروئیکای اروپا و فعال شدن مکانیزم ماشه نیز گفت: همان‌طور که بارها تأکید شده است، تلاش و پیگیری ما این است که بتوانیم از طریق مذاکره، موضوعات را حل کنیم. وی ادامه داد: امیدوار هستیم عقلانیت بیشتری در تصمیم‌گیری‌های غرب وجود داشته باشد و بتوانیم از طریق دیپلماسی و تلاش همکاران وزارت خارجه مسائل را حل کنیم.

سیمایی صراف: همراهی با دولت، ملاک انتخاب‌ها

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری نیز پس از پایان جلسه هیأت دولت در جمع خبرنگاران حاضر شد و درباره فرآیند انتصاب یا ابقای رؤسای دانشگاه‌ها توضیح داد. حسین سیمایی صراف گفت: علاوه بر رعایت قوانین، مقررات و ضوابط انتصابات، هدف اولیه ما، توجه به مقبولیت رئیس در دانشگاه است و معتقدیم رئیس دانشگاه باید علاوه بر مقبولیت در دانشگاه، با شعار دولت نیز همراه باشد.

وزیر علوم در واکنش به جلوگیری از سخنرانی برخی افراد در دانشگاه‌ها هم اظهار کرد: با تفاهم مشکلات را حل می‌کنیم، در هر دانشگاه یک هیأت سه نفره باید درخواست‌های سخنرانی را بررسی کنند و به آن مجوز بدهند، بعضی از افراد سلیقه شخصی خود را اعمال می‌کنند، در حالی که تأکید این است که قانون را رعایت کنند.

سیمایی صراف ادامه داد: اگر قانون رعایت شود و سعه صدر به خرج دهیم، محیط دانشگاه و احساسات جوان‌ها را درک کنیم و تنوع سلیقه را بپذیریم، مشکلی نیست. تنوع سلیقه در چهارچوب‌های کلی نظام، طیف بسیار گسترده‌ای را شامل می‌شود. نباید به گونه‌ای قوانین را تفسیر کنیم که فقط یک سلیقه را در بر بگیرد. وی افزود: نظام این‌قدر ظرفیت دارد که همه سلایق را پوشش دهد، بنابراین از هیأت سه نفره خواهش می‌کنیم قوانین و مقررات را رعایت کنند و ما نیز در اجرا انعطاف و سعه‌صدر بیشتر به خرج بدهیم.

وزیر علوم از دانشگاه آزاد به دلیل افزایش شهریه گلایه کرد و گفت: نمایندگان مجلس درباره این موضوع از من سؤال کرده‌اند و حق را به نمایندگان می‌دهم. من باید پاسخگو باشم اما دانشگاه آزاد آنچنان که باید منضبط نیست.

سیمایی صراف ادامه داد: نمایندگان طرحی را آماده کرده‌اند و امیدوارم بتوانیم در مجلس به دانشگاه آزاد انضباط بیشتری بدهیم. استاد و کارمند دانشگاه آزاد گله‌مند هستند و ما در وزارت علوم باید پاسخگو باشیم، اما فعلاً به لحاظ قانونی پیش‌شرط‌های مدیریت این امر آماده نیست.

> وزیر نفت درباره شایعاتی که درباره مشکل فروش نفت در فضای مجازی مطرح شد هم گفت: این کار بخشی از عملیات روانی دشمنان است، در فروش نفت هیچ مشکلی نداریم و تدابیری اندیشیده شده است که بعداً نیز چاره‌ساز خواهد بود

عکس: president.ir

اسلامی: حفظ بی‌طرفی مدیرکل آژانس

رئیس سازمان انرژی اتمی هم در حاشیه جلسه هیأت دولت، درباره نشست شورای امنیت سازمان ملل متحد درباره اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ که با برجام مرتبط است، گفت: اکنون زمان بررسی گزارش قطعنامه ۲۲۳۱ در شورای امنیت سازمان ملل است که هر ۶ ماه یک بار باید انجام شود.

محمد اسلامی افزود: قطعنامه ۲۲۳۱ دو فراز دارد. ایران محدودیت‌هایی را برای اعتمادسازی و در ازای لغو تحریم‌ها پذیرفته است، اما نمی‌شود که یک بخشی از این قطعنامه به صورت تحریک‌آمیز از سوی یک سازمان بین‌المللی مطرح شود، اما بخش اصلی آن که اجرانشدن تکالیف طرف دیگر این قطعنامه است، اصلاً ذکر نشود.

وی با بیان اینکه این امر پذیرفته نیست، گفت: انتظار ما بویژه از مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که یک دیپلمات باسابقه است، این است که حتماً این مسائل را رعایت کنند.

دیگه چه خبر؟

تصویب قطعنامه ضدایرانی در مجمع عمومی سازمان ملل

خبر اول اینکه، قطعنامه ضدایرانی حقوق‌بشری در مجمع عمومی سازمان ملل تصویب شد.

به گزارش ایسنا، قطعنامه ارائه‌شده توسط کانادا به مجمع عمومی سازمان ملل متحد درباره نقض ادعایی حقوق‌بشر در ایران، با کمترین رأی موافق به تصویب رسید.

این قطعنامه شامگاه سه‌شنبه با ۸۰ رأی موافق در مقابل ۲۷ رأی مخالف و ۶۸ رأی ممتنع به تصویب رسید.

کانادا که خود سابقه سیاه حقوق‌بشری بویژه در زمینه کشتار بومیان این سرزمین را دارد، همواره ارائه‌کننده قطعنامه‌های حقوق‌بشری علیه ایران بوده است.

جمهوری اسلامی ایران تأکید کرده این قطعنامه‌ها را مغرضانه و با انگیزه سیاسی می‌داند. چه آنکه ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران نیز در واکنش به تصویب قطعنامه ضد ایرانی کانادا، با صدور بیانیه‌ای نسبت به برخورد سیاسی و ریاکارانه کشورهای غربی برای اعمال فشار بر کشورهای مستقل اعتراض کرد.

هشدار ایران نسبت به تسری ناامنی از سوریه به عراق

خبر دیگر اینکه، کمال خرازی رئیس شورای راهبردی روابط خارجی ایران در دیدار «محمد الحسان» نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل در امور عراق و «رئیس هیأت مساعدت سازمان ملل متحد برای عراق» موسوم به «یونامی» به بررسی مهم‌ترین تحولات منطقه و آثار آن بر عراق پرداخت و توضیح داد که طرح کلان کاهش توان کشورهای منطقه در برابر تجاوزات رژیم صهیونیستی، از جمله نابودی سوریه به‌عنوان یک کشور حامی مقاومت، همواره در دستورکار امریکا و رژیم صهیونیستی بوده است، به طوری که اولین‌بار اوباما بود که گفت «اسد باید برود».

وی با ابراز نگرانی از تحولات سوریه، بویژه به‌دلیل استفاده رژیم صهیونیستی از خلأ قدرت در سوریه و نقض حاکمیت و تمامیت ارضی آن کشور با بمباران‌های وسیع و زیرساخت‌های نظامی و غیرنظامی و خطر تجزیه سوریه به دلیل منافع چندگانه بیگانگان، نسبت به تسری ناامنی از سوریه به عراق هشدار داد و خواستار اقدام فوری دبیرکل و شورای امنیت سازمان ملل در این زمینه شد.

رئیس شورای راهبردی روابط خارجی ایران در پایان این ملاقات برآمادگی جمهوری اسلامی ایران برای کمک به سازمان ملل در اجرای وظایف آن تأکید کرد.

انجام مشورت‌های سیاسی بین ایران و بلاروس به ریاست روانچی

دست آخر اینکه، معاون سیاسی وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران، با اشاره به رایزنی خود با معاون اول وزیر خارجه بلاروس، گفت: ایران و بلاروس مصمم هستند در جهت منافع مردم دو کشور و حفظ صلح و امنیت منطقه‌ای و بین‌المللی به همکاری ادامه دهند.

مجید تخت روانچی در این ارتباط در صفحه اجتماعی ایکس نوشت: در چهارچوب مشورت‌های سیاسی بین معاونین وزرای امور خارجه ایران و بلاروس، با «سرگه لوکاشویچ»، معاون اول وزیر خارجه بلاروس، ملاقات دوستانه و سازنده‌ای در تهران داشتم.

وی افزود: ما جنبه‌های مختلف روابط دوجانبه را با تمرکز اصلی بر همکاری اقتصادی، بررسی کردیم. ایران و بلاروس مصمم هستند در جهت منافع مردم دو کشور و حفظ صلح و امنیت منطقه‌ای و بین‌المللی به همکاری ادامه دهند.

یلدا برای مبـ

در اولین رویداد رسانه‌ای و حتی سیاسی ایران، اعضای کابینه از منظرهایی مختلف و در متن‌های متفاوت و اختصاصی برای روزنامه ایران، آیین باستانی یلدا را پاس داشتند. این «اتفاق» از دولتی که «وفاق» چراغ راه اوست، دور از انتظار نبود. همچنین برای دولتی که با شعار انتخاباتی «برای ایران» از سوی مردم برگزیده شد، پاسداشت رسمی دیرین که مؤیدی تاریخی برای وفاق است، مورد انتظار بود. یلدای ۱۴۰۳ هنگامی فرارسید که ایران با ناترازی‌ها روبه‌رو است و مشکلات معیشت برای برخی از ایرانیان مشهود است. اما وقتی ایرانیان از همه قشرها و در همه نواحی این سرزمین یلدا را جشن می‌گیرند و به این بهانه دور هم جمع می‌شوند، در یلدا جز از شادی و خرسندی و بهروزی نمی‌توان سخن گفت. یلدا پیشقراول بهار است و خبردهنده از روزهای روشنی که در

شب یلدا نمادی از فرهنگ غنی و کهن ایرانی

سیدعباس صالحی
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

شب یلدا، این شب پر رمز و راز و دل‌نشین، به عنوان نمادی از فرهنگ غنی و کهن ایرانی، در دل تاریخ ما از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. در سال‌هایی که برای نسل من چندان دور نیست اما جوان‌ترها کمتر آن را مشاهده کرده‌اند، خانواده‌ها گرد هم می‌آمدند تا زمان بیشتری را از گرمای وجود یکدیگر بهره ببرند و مهربانی و محبت را با هم تقسیم کنند. از این رو، یلدا برای خیلی از قدیمی‌ترها، تنها یک رویداد تقویمی نیست، بلکه تجلی‌گر ارزش‌های انسانی و داشته‌های فرهنگی است که در تاریخ این سرزمین ریشه دوانیده و در سایه گرمای خانواده نمایانگر می‌شود. در شب یلدا، ما به یاد می‌آوریم که در کنار یکدیگر بودن، چقدر می‌تواند دلگرم‌کننده و شگفت‌انگیز باشد. یلداست که می‌تواند غبار از کدورت‌های قدیمی بزداید و پیوندی عمیق‌تر در سایه مهم‌ترین اجتماع انسانی، یعنی خانواده ایجاد کند. در یلدا خانواده ایرانی بیش از هر زمان دیگری سنت دیدار با بزرگان و احترام به ایشان را زنده نگه می‌دارد و برای تکریم این درخت‌های تنومند حکمت و تجربه قدم برمی‌دارد. سنت دیرینه دیدار بزرگان در شب یلدا و ابراز فروتنی نزد ایشان، موجب ایجاد پیوندی عمیق میان نسل‌ها می‌شود و این نکته را به ما یادآوری می‌کند که فرهنگ ایرانی، همواره بر پایه محبت و همدلی بنا شده است.

این شب، تجلیگاه روحیه جمعی

ماست و یادآور می‌شود که هر کدام از ما، در این دنیای بزرگ، به یکدیگر نیاز داریم. یلدا به ما یادآوری می‌کند که در کنار هم بودن، نه تنها یک سنت است، بلکه یک ضرورت انسانی در وضعیت اکنون ماست. در دنیای امروز که شبکه‌های اجتماعی و ارتباطات مجازی، دیدوبازدیدهای حضوری ما را کاهش داده و انسان‌ها را از هم دور کرده، یلدا می‌تواند فرصتی برای یادآوری ارزش‌های انسانی و اجتماعی جامعه باشد.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت چهاردهم و اندک زمانی که از عمر آن گذشته، تلاش کرده تا با نهادینه کردن دیدار با بزرگان و تکریم ایشان و شنیدن تجربیات آنها به عنوان یک نگاه راهبردی در برنامه‌ریزی‌های پیش رو، این مهم را از سطح دیدارهای رئیس‌جمهور با بزرگان تا تکریم اهالی پیشکسوت فرهنگ و ادب از سوی مدیران استانی امتداد دهد؛ چرا که بر این باوریم که همبستگی، وفاق، عشق و امید گمشده‌های جامعه امروز ایرانی است. ما معتقدیم که نسخه‌های شفابخش کاهش فاصله بین نسلی و ایجاد همبستگی و عشق میان آنها، همگی در فرهنگ کهن این سرزمین گنجانده شده است و شب یلدا یکی از آن عناصر فرهنگی عمیق ایرانی است.

با شادباش شب یلدا، امیدوارم که این شب، سرشار از عشق، محبت و شادمانی برای همه هموطنانم باشد و جملگی از این فرصت برای نزدیک‌تر شدن به یکدیگر و گرامیداشت فرهنگ و هنر غنی ایرانی بهره‌مند شویم. چه نیکوست که در این شب، به دور بزرگان، پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها، پدران و مادران جمع شویم؛ عشق و دوستی را در دل‌هایمان زنده کنیم و به یاد بیاوریم که وفاق و همبستگی چیزی جز فشردن دست‌هایمان در دستان یکدیگر و زدودن کدورت‌ها نیست.

ایرانیان در سختی‌ها نگهبان شادی‌اند

محمدرضا عارف
معاون اول رئیس‌جمهوری

اولین شب یلدایی است که به عنوان عضوی از دولت چهاردهم در خدمت مردم بزرگوار و شریف ایران هستم. به عنوان عضوی از جامعه بزرگ ایران، به وجود مشکلات اذعان دارم. اگر این مشکلات نبود شاید ایرانیان عزیز یلدای بهتر، شادتر و زیباتری را جشن می‌گرفتند. اما ایرانیان به گواه تاریخ طولانی خود می‌دانند که حتی در سختی‌ها هم چگونه باید نگهبان شادی، به‌ویژه شادی‌های جمعی بود. در فرصت کوتاهی که از دولت چهاردهم گذشت، همه تلاش ما خدمتگزاران مردم رفع مشکلات بود. ادعا نمی‌کنیم که توفیق کامل داشتیم و ادعا هم نمی‌کنیم که همه کارهای ما درست و مطابق موازین بوده است، اما این را با تأکید می‌گویم که در همین مدت، جز خدمت و جز تلاش برای کاهش رنج و مشکلات مردم، فکر و ذکر دیگری نداشتیم. برای اینکه تصمیمات ما در دولت از وزانت بیشتری برخوردار باشد، راه را برای بهره‌گیری از خرد جمعی ایرانیان هموار کردیم و از همه دلسوزان کشور دعوت به همکاری، همفکری و مشارکت کردیم. اکنون که در آستانه یک شب آیینی و تاریخی یعنی یلدا قرار داریم، باز هم از همه ایرانیان دلسوز، متعهد و باورمند به آینده بهتر برای ایران و ایرانیان دعوت به همکاری می‌کنیم. همان‌طور که در شب یلدا همه خانواده‌ها و همه ایرانیان کنار یکدیگر جمع می‌شوند، ما هم در دولت چهاردهم بر این باور هستیم که اگر قرار است مشکلات حل شود،

فقط از طریق باهم بودن و دست به دست هم دادن این اتفاق می‌افتد.

من به عنوان خدمتگزار مردم عزیز ایران، و به عنوان کسی که سال‌ها افتخار معلمی در دانشگاه را داشته است، راهی جز وحدت و انسجام نمی‌شناسم. تجربه به ما آموخته است که آسیب هر کار و هر روش وحدت‌شکن، در نهایت به زیان همه ملت ما خواهد بود. برای همین بود که در دولت وفاق، نه تنها از گذشتگان خود به بدی یاد نکردیم، بلکه همواره یاد و خدماتشان را گرامی داشته‌ایم. اما این را هم می‌گوییم که اگر قرار است بهبودی حاصل شود، بدون همدلی ممکن نیست. اکنون گره‌هایی در کشور ما هست، این گره‌ها را نمی‌توان با یک دست باز کرد. باید همه ما دست به دست هم بدهیم تا این گره‌ها را باز کنیم.

یلدای همه ایرانیان عزیز را تبریک می‌گویم. ایران عزیز ما و مردم سرفرازش شایسته بهترین‌ها هستند. تلاش می‌کنیم تا سال دیگر و یلدای دیگر، توانسته باشیم باری از دوش مردم خوبمان برداشته باشیم و برخی از مطالبات بحق شما، بویژه در زمینه معیشت را پاسخ مناسب داده باشیم.

شب سیاه و طولانی خواهد گذشت

سیدعباس عراقچی
وزیر امور خارجه

باد آسایش گیتی نزند بر دل ریش
صبح صادق ندمد تا شب یلدا نرود
(سعدی)

با گذر از پاییز هزار رنگ، فصلی یکرنگ آغاز می‌شود؛ «یلدا» صفحه‌ای نو و سفید است برای زایش و رویش و تولد دوباره، برای گذر از تاریکی شبی طولانی و آغاز صبحی سپید. در نگاهی نمادین «یلدا» پیروزی حق بر باطل، تلألو نور و روشنایی، و غلبه امید بر ناامیدی است.

شب، هر چه قدر سیاه و طولانی، خواهد گذشت و زایش خورشید وعده خداوند برای ظفر و پیروزی حق‌طلبان را نوید خواهد داد. آداب و رسوم این آیین باستانی ایران را همه می‌دانیم، در این شب گردهم می‌آییم تا قدر بدانیم مهر یکدیگر را و دلگرمی عزیزانمان باشیم برای گذر از تاریکی شب و رسیدن به صبحی سپید... و چه درس‌ها که می‌توان از این آیین کهن ایرانیان آموخت.

«یلدا» آیین وفاق و همدلی و درس وحدت و همراهی با یکدیگر در روزهای سخت است تا با یاری خداوند و همدلی با یکدیگر، بر تاریکی و ناامیدی چیره شویم، قله‌های امید را فتح کنیم و روشنایی را برای همه مردم ایران به ارمغان آوریم. یلدا امید به صبح روشن است و آغازی دوباره در صفحه‌ای به سپیدی برف، برای رویش و جوانه زدن امید در قلب‌ها!

جشنی برای خلق امید

فاطمه مهاجرانی
سخنگوی دولت

تصور کنید ایرانیان باستان که عموم آنها کشاورز بودند، با چه دقت و انگیزه‌ای، طولانی‌ترین شب سال را جشن می‌گرفتند؟ این درست‌ترین و دقیق‌ترین جشن برای «خلق امید» است. شبی که در آن خورشید دوباره به چرخه حضور طولانی مدت در آسمان وارد می‌شود. از همین رو احتمالاً ایرانیان «شب چله» که سیاه‌ترین و طولانی‌ترین شب سال بود، به جای فرورفتن در غم و تاریکی، به جای اسیر شدن در سیاهی و سرمای زمستان، به جای آنکه دچار یأس و ناامیدی از مشکلات شوند، کنار هم نشستند و با انتظار طلوع مهر در پایان «شب یلدا» جشن گرفتند. آنها خوش خیال نبودند. به درستی می‌دانستند از همین شب، «انقلاب زمستانی» آغاز می‌شود و زمین که برکت زندگی و حیات آنها در آن بود، سردتر خواهد شد. اما درعین حال اسیر نزدیک بینی نشدند. یک قدم دورتر را هم می‌دیدند. ایرانیان می‌دانستند که هجوم سرما و تاریکی بزودی پایان می‌یابد و هر سال این روز را جشن می‌گرفتند تا فراموش نکنند سختی و مشکلات تا ابد باقی نیست. ما ایرانیان «شب چله» را جشن می‌گیریم چون نویدبخش روزهایی روشن‌تر است. اگرچه حتی این روزهای روشن را همین امروز در کنار خود نبینیم. اما شب یلدا یادمان داد در اوج تاریکی‌ها روشنی امید به بهبود وضعیت را از یاد نبریم.

گردهمایی آیینی در خدمت پیوستگی اجتماعی

اسکندر مؤمنی
وزیر کشور

یلدا؛ این بلندترین شب سال در اوج سرمای زمستان، فرصتی است برای بهاری ساختن دل‌ها و گرما بخشیدن به کاشانه‌ها با برگزاری گردهمایی و میهمانی. سنت حسنه صله رحم که رسم اصلی شب یلدا محسوب می‌شود، یک فرصت برای استحکام بخشیدن به روابط خویشاوندی و همراهی و همنشینی با نزدیکان و آشنایان است. در یک جامعه هر اندازه روابط اجتماعی قوی‌تر باشد، آسیب‌های اجتماعی کمتر بروز می‌یابد. چه نیکوست که ما ایرانیان با توجه به چنین مراسم و آیین‌هایی که برخاسته از فرهنگ و سنت‌های دیرینه و اصیل‌مان است، در مقابل آیین و فرهنگ‌های وارداتی که نسبت چندانی با زیست ایرانی اسلامی ما ندارند، به زندگی خود روشنایی و زیبایی افزون‌تری بخشیم. نکته مهمی که همه ما این روزها باید به آن توجه داشته باشیم، ناترازی انرژی است که در این روزهای سرد به‌وجود آمده است. خوشبختانه همراهی عموم مردم در صرفه‌جویی باعث کاهش مشکلات شده است که باید از یکایک هموطنان تشکر و قدردانی کرد. در طولانی‌ترین شب سال نیز همه با تلاش در مصرف بهینه و سنجیده انرژی به تمامی هموطنان‌مان در اقصی نقاط کشور کمک خواهیم کرد تا خاطره شیرینی از یلدای امسال به یاد همگان بماند.

یلدا؛ پیوند ایرانیت با اسلامیت

سیدرضا صالحی‌امیری
وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

تمدن ایران به‌عنوان یکی از کهن‌ترین تمدن‌های جهان، به‌دلیل عناصر هویتی، زبانی و معرفتی، همواره یکی از گهواره‌های دل‌انگیز فرهنگ و هنر بوده و گوهرهای ارزشمند و بی‌بدیلی را در دامن خود پرورده و به جهانیان تقدیم کرده است. این سرزمین پررمزوراز با دارا بودن نمادهای فراوانی از هویت دیرینه خود، مجموعه‌ای رنگارنگ و پربار از ذخایر تمدنی را تشکیل داده که پیشینه و پشتوانه غنی فرهنگی کشورمان را برای جهانیان به نمایش گذاشته و تصویری فرهنگی از ایران را در اذهان مردم جهان ماندگار کرده است.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های فرهنگ ایرانی، انعطاف‌پذیری و انطباق‌پذیری مثال‌زدنی آن است؛ فرهنگی که پس از دوران ساسانیان، زیست مسالمت‌آمیزی را با فرهنگ اسلامی آغاز کرد و از طریق هم‌افزایی فرهنگی، موجبات پایداری، بالندگی و پیشرفت تمدن بزرگ ایرانی را فراهم آورد. از این منظر، یکی از رموز ماندگاری فرهنگ ایرانی را می‌توان همگرایی و همسازی میان فرهنگ ایرانی و اسلامی دانست. سیری در تحولات تاریخی نشان می‌دهد که فرهنگ ایرانی همواره قدرت سازگاری بالایی با تحولات داشته و در طول تاریخ هیچ‌گاه حذف یا در فرهنگی دیگر هضم نشده است، بلکه به سبب غنا و اصالت بی‌نظیری که داشته در مواجهه با فرهنگ‌های دیگر آنان را به خود جذب و در خود هضم کرده است.

از این رو فرهنگ ایران به‌ویژه در دوران بعد از اسلام همواره یکی از مهم‌ترین جلوه‌های سازگاری و هم‌پذیری را از خود نشان داده و با ظرافت تمام، پرواز با دو بال ملی و مذهبی را آموخته و جلوه‌ای بی‌نظیر از پیوند ایرانیت و اسلامیت و تصویری دلپذیر از وحدت، وفاق و یگانگی را به نمایش گذاشته است. ظهور عارفان و ادیبان بزرگی نظیر فردوسی، سعدی، مولانا و حافظ و اندیشمندان بی‌نظیری مانند فارابی، ابوریحان، ابن‌سینا، خواجه نصیرالدین طوسی، ملاصدرا و... همه و همه محصول این هم‌آمیزی معجزه‌آسا و هنرمندانه است. این موضوع حتی در معماری ایرانی، به‌ویژه دوران صفوی، رخ می‌نماید و در این دوران، اوج شکوه معماری ایرانی را در جریان ساخت مساجد و بناهای اسلامی شاهد هستیم. در این دوران حتی شاهد نوعی اتحاد میان حاکمیت و روحانیت هستیم که از بارزترین جلوه‌های آن شخصیت‌هایی نظیر علامه مجلسی و شیخ بهایی هستند.

از این منظر، ایرانیان همواره به همان میزان که برای آثار و میراث فرهنگی اصفهان، شیراز، یزد، همدان، کرمان، تبریز، اردبیل، جیرفت و... اهمیت قائل‌اند، برای شهرهای زیارتی و زیارتگاه‌های مذهبی نظیر مشهد، قم و... نیز احترام قائل‌اند و همان شور و شوقی را که در جریان آیین‌های مذهبی رمضان، تاسوعا، عاشورا و اربعین از خود نشان می‌دهد، در مواجهه با میراث فرهنگی ملموس و ناملموس ملی نظیر تخت‌جمشید، نقش‌جهان، بیستون، هگمتانه، نوروز و یلدا نیز از خود به نمایش می‌گذارند. آداب و رسوم، آیین‌ها و سنت‌ها سرمایه‌های بی‌بدیلی هستند از دیرباز مایه همدلی، اتحاد و انسجام میان مردم ایران بوده و مانند نخ تسبیحی نامرئی، طیف وسیعی از ایرانیان را فارغ از زبان، قومیت و مذهب بر سر سفره مهر، تفاهم و دوستی نشانده‌اند. آیین ملی یلدا که با تلاش همکاران دلسوزم در وزارت میراث فرهنگی دو سال است در فهرست جهانی یونسکو نیز حضور یافته، به‌عنوان یکی از فراگیرترین آیین‌های ایران و یکی از دلپذیرترین جلوه‌های مهر و همدلی می‌تواند نقشی بی‌بدیل در این راستا داشته باشد، همان‌طور که نوروز در جایگاه جهانی خود فرصتی است برای بسط صلح منطقه‌ای و توسعه مناسبات همسایگی میان سیزده کشور جهان و قادر است متنوع‌ترین هویت‌ها، اقوام، زبان‌ها و تکثرهای فرهنگی را بر سفره‌ای مشترک همنشین کند.

یلدا به‌عنوان یکی از آیین‌های ملی دیرپای ایران، دربرگیرنده مفاهیم فلسفی، ادبی و انسانی بلندی است. خانواده ایرانی قرن‌های متمادی است در شب یلدا از طریق دورهمی‌ها و همنشینی‌ها تمرین گفت‌وگو، وفاق و همبستگی می‌کند، با بازخوانی شاهنامه و تفأل به لسان‌الغیب از میراث ادبی حماسی و عرفانی سرزمینش استمداد جسته و به آن ادای احترام می‌کند و با شب‌زنده‌داری در این بلندترین شب سال، حتی در دشوارترین شرایط، امیدوارانه با خود زمزمه می‌کند که: «پایان شب سیه سپید است».

از سویی، در آیین چهارشنبه‌سوری که مژده حلول بهار را در خود مستتر دارد، از آتش استمداد می‌جوید که در فرهنگ کهن ایران نماد نور، روشنایی و محملی برای ستایش خداوند بوده است و از این رهگذر، به نوروز می‌رسد؛ نوروزی که یکی از جلوه‌گاه‌های شورانگیز هم‌نوایی و هم‌آهنگی طبیعت با آداب و آیین‌های ایرانی است؛ چیزی که در ملت‌ها و فرهنگ‌های دیگر کمتر دیده می‌شود. بدین معنا که در این فرهنگ، آغاز سال جدید که امری قراردادی است با آغاز فصل بهار که رخدادی تکوینی و طبیعی است، کاملاً منطبق و سازگار می‌باشد.

ذکر این نکته حائز اهمیت است که در شرایط کنونی که یکی از مهم‌ترین دریچه‌هایی که می‌توان از طریق آن با جامعه جهانی دیالوگ برقرار کرد و تصویری صحیح و روشن از «ایران فرهنگی» را با مردم جهان به اشتراک گذاشت، شناساندن این سرمایه‌های فرهنگی به جهانیان است و این نیز میسر نیست مگر از طریق دیپلماسی فرهنگی و یکی از راهکارهای تحقق این آرمان، رونق‌بخشی به گردشگری است؛ گردشگرانی که می‌توانند در بازگشت به کشورشان هریک سفیر پیام دوستی و صلح مردم ایران به جهان باشند.

خوشبختانه در دورانی به سر می‌بریم که ایرانیان هم‌نوا با ریاست محترم جمهوری سرآن دارند که دست در دست یکدیگر حول محور وفاق گرد هم آیند، لذا ضرورت درک و پاسداشت این مشترکات فرهنگی بیش از پیش خودنمایی می‌کند و از این منظر، ضروری است که این پتانسیل‌های فرهنگی ناب را که از پیشینیان به ارث رسیده است، پاس بداریم و در جهت تقویت، گسترش و استفاده از ظرفیت‌های منحصربه‌فردی که در آن نهفته است کوششی بیش از پیش داشته باشیم.

نماد پیوند خانواده‌ها با ارزش‌های دیرین

زهرا بهروزآذر
معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده

شب یلدا، نماد پیوند عمیق خانواده‌ها و ارزش‌های دیرین ما ایرانیان در طول تاریخ است. این شب، فرصتی برای جمع شدن گرد یکدیگر، گرامیداشت پیوندهای خانوادگی، انتقال سنت‌های کهن به نسل‌های آینده و یک شیوه بسیار مؤثر در گفت‌وگوی بین نسلی است. به عنوان معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده، از همه ایرانیان می‌خواهم که یلدا را با تمام خوشی‌ها و زیبایی‌هایش، به فرصتی برای یادآوری اهمیت ارتباط عاطفی میان اعضای خانواده تبدیل کنند و گرامی بدارند؛ چرا که این شب نمادین و خاطره‌انگیز، دورهمی‌هایی را رقم می‌زند که در آن می‌توانیم با هم‌صحبتی و بازگویی خاطرات، عشق و محبت را تقویت کنیم، به هم نزدیک شویم و برای نسل آینده خاطراتی خوش و به یاد ماندنی بسازیم همانطور که پیشینیان برای ما ساختند.

با مهر
یلدا مبارک

یلدا بارقه‌های امید و نور را در ما زنده می کند

حسین جابری انصاری
مدیرعامل خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران

در سالی که گذشت رویدادهای مهمی را از سر گذراندیم. برخی از این رویدادها تلخ بودند و برخی دیگر هم پیامدهای درازمدتی برای ما خواهند داشت. در این شرایط هیچ رویدادی بهتر از فرا رسیدن یلدا نمی‌تواند بارقه‌های امید و نور را در ما تازه کند. یلدا بار دیگر ما ایرانیان را کنار هم قرار می‌دهد و پیوندها، خویشاوندی‌ها و نزدیکی‌های ما را با هم تازه می‌کند. فرا رسیدن یلدا از پس چرخش زمین و گذشت روزها گویی دعوتی است برای ما ایرانیان که به ریشه‌های خود فکر کنیم، ارتباطمان را با ریشه‌های تاریخی خود تازه کنیم، لختی کنار هم بنشینیم، به هم گوش دهیم و از هر دری سخن بگوییم. دور هم نشستن و از هر دری سخن گفتن، محاسن بسیار دارد. کمتر ملتی را می‌توان سراغ گرفت که همچون ما ایرانیان سخن گفتن آنان چنین شاعرانه و هنرمندانه باشد. هر صحبت و هر سخن ما، در بردارنده چندین تصویر و چندین اشارت است. از این دریچه اگر به یلدا نگاه کنیم، یلدا هم اشارتی است به امید و هم روزنه‌ای است به فردای پر مهر. مگر فردای یلدا به معنای بلندترشدن و تابیدن بیشتر و بیشتر خورشید در ما نیست؟ یلدا به ما می‌گوید فردا روز دیگری است، اما روشن‌تر و گرم تر. این آیین دیرین و تاریخی ما بر بهبود و بهتر شدن همه چیز در زمین گواهی می‌دهد. و چه جایی و چه موقعی بهتر از شب یلدا، که در کنار دشواری‌ها، فرارسیدن روزی روشن را پیش چشم داشته باشیم. با آرزوی روزگاری بهتر و سرافرازی افزون‌تر برای همه ایرانیان در هر کجای جهان، سخن را با کلامی از سعدی به پایان می‌برم:

**هنوز با همه دردم امید درمان است
که آخری بُوَد آخر شبان یلدا را**

پنجشنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۳ شماره ۸۶۳۲
irannewspaper irannewspapper

طرح: احسان نجفی نوری

یلدا، آران تارک

راه است. یلدا که برای امسال و سال آینده نیست. یا، یلدا که فقط همین چند سال نبوده است. قدمت تاریخی یلدا بیانگر قدمت تاریخی شادی در این سرزمین است، بیانگر یک جست و جوی تاریخی و طولانی برای خلق شادی، برای صیانت از شادی و برای تکرار شادی. در یلدا شادی و هم پذیری را تکثیر می کنیم. در یلدا با هم بودن و با هم گفتن و باهم شنودن را دیگر بار و دیگر بار می‌آموزیم؛ با بهره از توشه فرهنگ ایران زمین، با یاری جستن از ادبیات کهن. وقتی شب یلدا فال حافظ می‌گیریم، یعنی جهان را از دریچه ذخیره و زنجیره ادب و فرهنگ فارسی می نگریم. این زنجیره و ذخیره است که بر غنای این سرزمین افزوده است. یلدایتان روشن‌تر از هر سال و خنده‌هایتان فزون‌تر از همیشه. گرمی پیوندهایتان بیش باید و خرمی خانواده‌هایتان فزاینده تر.

کشاورزی، پشت جشن دیرین ایرانیان

غلامرضا نوری قزلجه
وزیر جهاد کشاورزی

شب یلدا، بلندترین شب سال، فرصتی است برای جشن گرفتن وحدت، مهرورزی و ارزش‌های انسانی در خانواده‌ها. در این شب که ایرانیان در کنار یکدیگر به تبادل خاطرات و امیدها می‌پردازند، یادآوری می‌شود که کشاورزی ایران در پشت این جشن دیرینه قرار دارد.
کشاورزان زحمتکش کشور، با تلاشی بی‌وقفه و مسئولیت‌پذیرانه، محصولاتی را که بر سفره‌های شب یلدا قرار می‌گیرند، تولید می‌کنند. انار، هندوانه، خرما، پسته، فندق و دیگر خشکبارها و خوراکی‌های محلی که نماد خوشبختی و برکت هستند، نه تنها نمایانگر تنوع محصولات بخش کشاورزی، بلکه نشان‌دهنده تعهد کشاورزان ما به تأمین امنیت غذایی، رفاه اجتماعی و شادکامی ملت عزیز ایران است.
در وزارت جهاد کشاورزی، ما همواره تلاش می‌کنیم با پشتیبانی از کشاورزان و ایجاد زیرساخت‌های لازم، به توسعه کشاورزی پایدار و بهبود تولیدات داخلی بپردازیم. شب یلدا، زمانی است برای قدردانی از این زحمات و تأکید بر اهمیت کشاورزی در پیشرفت کشور. از این رو، این شب را به تمامی کشاورزان و تولیدکنندگان عزیز که با دسترنج خود سفره‌های ما را رنگین می‌کنند، تبریک می‌گویم و آرزوی موفقیت‌های بیشتر در راستای تحقق کشاورزی پایدار و متوازن برای آینده‌ای روشن‌تر دارم.
امیدوارم که شب یلدای امسال، پر از شادی، امید و همبستگی و یادآور تلاش‌های بی‌وقفه کشاورزان ایرانی در راستای آبادانی و سربلندی کشور عزیزمان ایران باشد.

گرمای شب چله را در کنار هم نگه داریم

عباس علی آبادی
وزیر نیرو

مردم عزیز و نجیب ایران
یلدا، نماد همدلی و صمیمیت خانواده‌های ایرانی در بلندترین شب سال، فرصتی است برای گردهم‌آمدن و پاسداشت سنت‌های کهن ایران اسلامی. امسال، در حالی که سرمای هوا به دلیل ورود و استقرار سامانه های پرفشار جوی در اکثر نقاط کشور شدت گرفته است، اهمیت مدیریت مصرف انرژی بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود.
در چنین شرایطی مصرف بهینه گاز و برق، به ویژه در شب یلدا که گرما و روشنایی خانه‌هایمان به عشق و صمیمیت می‌درخشد، می‌تواند نقش بزرگی در پایداری شبکه انرژی کشور و کاهش آلاینده های جوی ایفا کند.
کاهش تنها دو درجه‌ای دمای سیستم‌های گرمایشی و خاموش کردن لوازم برقی غیرضروری، کمک شایانی به افزایش سوخت تحویلی به نیروگاه‌ها و استمرار فعالیت آنها خواهد داشت.
از همه شما دعوت می‌کنم در این سنت ارزشمند با همراهی در پویش دو درجه کمتر، گرمای شب چله را در کنار هم نگه داریم و آینده‌ای روشن‌تر برای خود و فرزندانمان رقم بزنیم. دو درجه کمتر مصرف کنیم تا همه ایران روشن بماند.
یلدایتان گرم و روشن

فردایی روشن و آباد خواهیم داشت

فرزانه صادق مالواجرد
وزیر راه و شهرسازی

شب یلدا نمادی از غلبه روشنی بر تاریکی و سنت برگزاری مراسم این شب، بهانه‌ای برای افزایش دوستی و مهربانی، صداقت و مهرورزی و تحکیم بنیان خانواده است.
ضمن تبریک فرا رسیدن «یلدا» و آرزوی فردایی روشن و آباد برای ایران و ایرانی، این بهانه ارزشمند را مغتنم شمرده و از همکارانم در حوزه‌های مختلف که خدمت بی‌دریغشان زمان نمی‌شناسد و از چله‌ها و شب‌های بلند پاییز و زمستان تا روزهای گرم تابستان و در هیاهوی مهربانی و گل‌فشانی بهار در جاده‌ها، دریاها و آسمان ردای خدمت پوشیده و بی‌منت، در هر کسوت، گره‌گشای مشکلات هموطنان عزیزمان هستند، قدردانی می‌کنم.
راهداران عزیز، کارکنان خدوم راه‌آهن و بنادر و دریانوردی، رانندگان پرتلاش و شرکت‌های حمل‌ونقل عمومی و همکاران فعال در صنعت هوانوردی و سایر همکاران مرتبط در تلاشند تا همه ایرانیان در آرامش، لحظاتشان را به گرمی در این یلدای سرد سپری کنند.
زندگی‌تان پربرکت و یلدای‌تان خاطره‌انگیز باد.

تقارن مبارک زاینده‌های ایران

سید حمید پورمحمدی
معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان برنامه و بودجه

صبح صادق ندمد تا شب یلدا نرود. با به پایان رسیدن پاییز، شب یلدا و روز مادر تقارن مبارکی پیدا کرده است این تقارن را به فال نیک می‌گیریم. در فرهنگ ایرانی سترگ‌ترین شب را یلدا می‌گویند. در همین فرهنگ یلدا از ترکیب دو واژه «یل» و «دا» شکل گرفته است. «یل» در فرهنگ فارسی به معنای قوی و سترگ است، حال زیباتر آنکه «دا» نیز به معنای مادر است. به این ترتیب یلدا به معنای مادر قوی و توانمند است که می‌تواند فرزند قوی آفرینش کند. «یلدا» و «مادر» هر دو زاینده‌اند. نتیجه عمر شب یلدا زایش نور و خورشید است و حاصل عمر زن ایرانی، فرزند رشید ایرانی است. هر دو امید را نوید می‌دهند آن یکی نور امید و روشنایی و دیگری امید، استمرار زندگی.
همه شب‌های غم آبستن روز طرب است
یوسف روز به چاه شب یلدا بیند

چراغ راه برای عبور از سختی‌ها

عبدالناصر همتی
وزیر امور اقتصادی و دارایی

هم‌وطنان عزیز و فعالان اقتصادی گرانقدر
یلدا، شب پیوند دل‌ها و زنده نگه داشتن سنت‌های دیرینه ایران‌زمین، فرصتی است برای مرور ارزش‌های مشترکمان؛ همان ارزش‌هایی که استواری خانواده، تلاش بی‌وقفه و امید به آینده‌ای روشن را برای این سرزمین معنا می‌بخشند. فعالان اقتصادی، شما که در مسیر رشد و توسعه اقتصادی کشور نقش‌آفرین هستید، بیش از هر زمان دیگر، روحیه خلاقیت و ایستادگی‌تان را در این شب طولانی و امیدآفرین پاس می‌دارم.
امیدوارم این شب نمادین، چراغ راه همه ما برای عبور از چالش‌ها، سختی‌ها و ساختن فردایی بهتر باشد.
به امید آنکه همبستگی و تلاش جمعی، همراه با بهره‌گیری از دانش و ظرفیت‌های ملی، بتواند زمینه‌ساز آینده‌ای سرشار از رونق اقتصادی و رفاه اجتماعی شود.
آرزومندم در کنار خانواده‌هایتان شبی سرشار از مهر، خاطرات شیرین و امید به فردایی روشن داشته باشید.
یلدایتان مبارک.

یلدا نمادی از «با هم بودن»

احمد میدری
وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

هر یک از آیین‌های ایرانی و اسلامی دارای وجوه مختلف فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی است. هر چند بسیاری از این آیین‌ها به طور طبیعی در بستر زمان دستخوش تغییراتی شده‌اند اما بسیاری از آنها همچنان جوهره و پیام اصلی خودشان را حفظ کرده‌اند. فرارسیدن شب یلدا برای ایرانیان نمادی از پاسداشت فرهنگ همنشینی و گفت‌وگو در نهاد خانواده است. اکنون بیش از هر زمان دیگری نیازمند تقویت این فرهنگ هستیم. یلدا نمادی از «با هم بودن» است. ایرانیان در هم‌نشینی «شب چله» با هر سلیقه و سبک زندگی، با پاسداشت آیین یلدا وفاق فرهنگی‌شان را تحکیم می‌کنند. این کنش فرهنگی می‌تواند مبنای تقویت فرهنگ گفت‌وگو در سطح خانواده و جامعه باشد. به شرط آنکه بدانیم جامعه ما در عین کثرت و تفاوت سلایق، در بستر فهم مشترک و با هم بودن است که می‌تواند مسائل عمده‌اش را با توافق و همگرایی حل و فصل کند.
یلدا مبارک.

پاسداری از سرمایه‌های فرهنگی؛ اساس توسعه اقتصادی

عبدالکریم حسین زاده
معاون توسعه روستایی رئیس جمهوری

آیین یلدا مانند اکثر آیین‌های سالانه ایرانیان مؤید دیرینگی، دقت و کارآیی دو عنصر بسیار اساسی در دل تاریخ این سرزمین است. از یک سو در قبال این دست آیین‌ها با دقتی کم نظیر از علم روزگاران باستان مواجه هستیم. از سوی دیگر آیین‌هایی مانند یلدا دارای وجه فرهنگی و کارکرد روانی-اجتماعی برای جامعه است. افسانه‌ها، اساطیر، کنش‌های جمعی و مجموع رفتار عمومی که در چنین رویدادی بروز می‌کند نشانگر جامعه‌ای است که فراتر از نیازهای مادی خود، معنای زندگی و انگیزش فردی و اجتماعی خود را از مفاهیمی پیچیده‌تر و با معانی عمیق‌تر دریافت می‌کند. این دو عنصر اساسی در عمده آیین‌های این سرزمین نهایتاً تأثیر خود را در زندگی و معیشت ایرانیان نیز به اشکال مختلفی نشان می‌دهند؛ ایجاد انگیزه‌های عمومی برای فعالیت‌های اقتصادی، انتظام بخشی به عرصه زندگی عمومی، تقویت رضایت در جامعه، تحکیم همکاری‌های بین‌فردی و بین گروهی و نظایر دیگری از این دست تأثیرات، ماحصل این آیین‌ها برای حوزه مادی و معیشتی جامعه بوده است و این پرسش را ایجاد می‌کند که دقت و اشراف علمی در کنار کنش فرهنگی و معنایی چنین آیین‌هایی محصول چیست؟ به عبارتی کدام جامعه با چه خصوصیات و جنبه‌هایی می‌تواند مرزهای علم و فرهنگ را بگشاید و مهم‌تر اینکه آن را در بستر یک کنش جمعی به بخشی از زیست اجتماعی خود تبدیل کند؛ آنچنان که بعد از ۲هزار و ۵۰۰ سال همچنان دارای کارکرد، جذابیت، هویت و معنا باشد؟ این آن چیزی است که امروزه باید در قبال میراث‌هایی چون شب چله به آن اندیشید.
بخش مهمی از ریشه آنچه ما برای توسعه در پی آن هستیم را باید در همین دست مناسبات و سازکارها و تأمل در باب ذات آنها جست. به عبارتی مناسبات عمومی به گونه‌ای تنظیم می‌شود که اولاً امکان مشارکت و همکاری همه بخش‌های جامعه تا جای ممکن فراهم گردد و ثانیاً هر بخش بنا به استعداد و ظرفیتی که دارد، در جای خود و به صورت مناسب عمل کند. از همه اینها مهم‌تر، تمام اجزای سیستم اجتماعی از ماحصل و نتیجه این همکاری به فراخور نقش خود در منفعت آن شریک باشند.
با این وجود، امروز مسأله ما این است که سرمایه‌های فرهنگی و داشته‌های تاریخی‌مان بخوبی صیانت نمی‌شوند و ما اکنون رقابتی را با دیگر کشورهای منطقه مشاهده می‌کنیم که درحال ثبت این سرمایه‌های ما به نام خود هستند. آیین‌هایی مانند نوروز، سازها و دیگر اشکال فرهنگی که بیانگر تاریخ، هویت و قدمت ملت و تمدن ماست، امروز یکی یکی درحال ثبت جهانی به نام کشورهای دیگر است.
بخشی از علل این اتفاق ناشی از غفلت ما و بی‌توجهی نسبت به داشته‌های فرهنگی و تاریخی‌مان است و بخشی دیگر ناشی از کاهش سرمایه‌های مادی. واقعیت این است، همچنان که در همه تاریخ بود، تا زمانی که یک ملت قدرت و قوت اقتصادی و مالی و صنعتی نداشته باشد، نه می‌تواند مولد سویه‌های تازه فرهنگی باشد و نه از جایگاه فرهنگی و تاریخی و تمدنی خود صیانت کند. ما برای حفظ فرهنگ و تداوم آن برای آیندگان، به انباشت سرمایه و زایندگی اقتصادی هم نیاز داریم؛ چراکه زایندگی اقتصادی و زایش فرهنگی لازم و ملزوم یکدیگرند.
تاریخ ایران بارها از این دست زایشگری‌ها را تجربه کرده و بارها نیز روی اضمحلال و افول به خود دیده است. با این پیشینه وقتی به ایران امروز می‌رسیم می‌توان گفت که بخشی از راه توسعه آینده ما در بازخوانی همین دست آیین‌های کاربردی و پرمحتوا مانند یلداست.

یلدای ارتباطی، همیشه در دسترس

سیدستار هاشمی
وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات

پاییز نه چندان طلایی و درخشان این روزها می‌رود که با مناسبت‌هایی شورانگیز و خاطره‌ساز به پایان برسد. پیش از همه، آخر هفته‌مان به جشن زیبای یلدا ختم می‌شود تا قراری صمیمانه در محفل امن خانه و در کنار عزیزان خانواده‌مان بسازیم و در روزهای بعد، میلاد دردانه پیامبر اکرم(ص)، حضرت فاطمه زهرا(س) و بزرگداشت مقام زنان و مادران، و پس از آن نیز، میلاد پیامبری دیگر، حضرت عیسی مسیح(ع) که منادی محبت و معرفت بود، کام‌مان را شیرین می‌کند. هرقدر که در جهان پرفاصله این زمانه از دوری و دلتنگی و کم‌مهری و فراموشی، گفته شود اما همچنان بهم‌وابستگی ارتباطی، ویژگی کانونی جوامع امروزی است. اگرکه افراد بشر در برقراری روابط میان‌فردی یا گروهی دچار برخی کاستی‌ها و اشکالات شده‌اند اما ماهیت سیستم‌های ارتباطی نوین، با سرعت و گستره خیره‌کننده‌شان، چشم‌اندازهای وسیعی فراهم آورده که در هیچ زمانی، چنین در دسترس نبوده‌اند.
ارتباط در عصر جامعه شبکه‌ای، امکان تماشای همزمان رویدادهای یکسان، مبادله اشکال متنوع و متعدد اطلاعات، دسترسی به مجموعه کاملی از آموزش‌های رسمی و غیررسمی و ده‌ها فرصت تعالی فنی و کارآفرینی و مهارت‌سازی و اشتغالزایی می‌آفریند.
به یمن برساخته‌های جهان جدید، سفره‌های رنگین یلدا را هم می‌توان ورای شهرها و مرزها پهن کرد و از دریچه دوربین گوشی‌های تلفن همراه و رایانه‌های هوشمند، عزیزان دورمانده را به نزدیکی فراخواند، دیدارها را تازه کرد و مزه دوستی‌ها را چشید.
پیام یلدای عصر فناوری‌های ارتباطی نوین، شاید همین باشد که زندگی همچنان لبریز از همراهی لحظه‌های نامتعارف و گاه متضاد است. بسان یلدای بلند که تاریکی و امید به روشنایی‌اش پهلو به پهلوی هم هستند، در مسیرهای ارتباطی نوین، جبر جغرافیا گزینه‌ای قابل چشم‌پوشی است. فاصله‌ها فراموشی نمی‌آورند و نزدیکی در عین دوری، نه رؤیای در دوردست، که حقیقتی در دسترس است.
به امید روزهای روشن تر...

نمادی از ضرورت حفظ فرهنگ‌ها و میراث باستانی در عصر فناوری

حسین افشین
معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهوری

زندگی این روزهای ما تحت تأثیر رشد فزاینده فناوری نسبت به چند نسل قبل تغییرات بسیاری پیدا کرده است. اما امروز به لطف توسعه فناوری شاهد تحول شگرف در تمام ابعاد زندگی بشر هستیم. در این میان توسعه هوش مصنوعی خود انقلاب نوینی در زمینه توسعه فناوری بود که به یکباره تمام معادلات را تغییر داد. واقعیت این است که فناوری نحوه تعاملات اجتماعی ما را نیز تحت تأثیر قرار داده است؛ حتی برای تنهایی انسان‌ها هم گزینه پیشنهادی بات‌های گفت‌وگو را ارائه کرده است.
با این وجود ذات پراحساس تعاملگر بشر هنوز هم بخش مهمی از نیازهای روحی‌اش را در موقعیتی به دور از فناوری جست‌وجو می‌کند؛ آنجا که باز هم به دنبال یافتن مأمن امنی برای برقراری ارتباط با دیگران است.
زندگی این روزهای ما تحت تأثیر رشد فزاینده فناوری نسبت به چند نسل قبل تغییرات عمیق و گسترده‌ای پیدا کرده است؛ تغییراتی که بسیاری از آنها ممکن است در تصور و پیش‌بینی انسان‌ها قرار نمی‌گرفت. شاید تا همین ۱۰۰ سال گذشته اگر کسی پیش‌بینی می‌کرد که روزی خواهد رسید که دستگاهی تولید شود که بتواند همانند مغز انسان مسائل را بررسی کرده و تحلیلی دقیق در مورد آنها ارائه دهد، بدون شک بسیاری از افراد او را دیوانه می‌خواندند. اما امروز، به لطف توسعه فناوری، شاهد تحول شگرفی در تمام ابعاد زندگی بشر هستیم؛ تغییراتی که نه‌تنها نحوه زیستن ما، بلکه بنیان‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جوامع را تحت تأثیر قرار داده است. کار و اشتغال، آموزش و یادگیری، حمل و نقل، محیط زیست و انرژی، اقتصاد و تجارت و از همه مهمتر، سلامت و دانش پزشکی، همگی به مدد فناوری‌های نوین و تحولات دیجیتال معنای جدیدی پیدا کرده‌اند.
این تحول باعث شده است که سرعت رشد و پیشرفت بشر در بسیاری از زمینه‌ها به شکل چشمگیری افزایش یابد. یکی از این تحولات چشمگیر، توسعه هوش مصنوعی است که خود به انقلاب نوینی در زمینه توسعه فناوری تبدیل شده است. هوش مصنوعی، بویژه در دهه‌های اخیر، توانسته است تمامی معادلات قبلی را تغییر دهد و شیوه‌های جدیدی از تصمیم‌گیری، تحلیل داده‌ها و تعاملات انسانی را معرفی کند.
واقعیت این است که فناوری تنها بر جنبه‌های فنی و علمی زندگی ما تأثیر نگذاشته است، بلکه نحوه تعاملات اجتماعی و حتی روابط انسانی را نیز دگرگون کرده است. با این وجود، ذات پراحساس انسان و نیازهای عاطفی و روحی او همچنان در یک نقطه ثابت باقی مانده است؛ به‌عبارت دیگر، با وجود تمامی پیشرفت‌های فناوری، هنوز هم بخش مهمی از نیازهای روحی بشر در تعاملات انسانی و موقعیت‌هایی به دور از فناوری جست‌وجو می‌شود. انسان‌ها در جست‌وجوی تجربه‌هایی هستند که تنها در دنیای واقعی و در موقعیت‌هایی خارج از فضای دیجیتال قابل لمس است؛ مأمن امنی برای برقراری ارتباطات عمیق‌تر و حقیقی‌تر که فناوری نمی‌تواند جایگزین آن شود.
اینجاست که اهمیت حفظ فرهنگ‌ها و سنت‌های اصیل و باستانی بیش از پیش نمایان می‌شود. در کشور ما، شب یلدا به‌عنوان یکی از جشن‌های کهن ایرانی، نمادی از ارتباط انسانی، تداوم سنت‌ها و اهمیت پیوندهای اجتماعی است. این شب بلند یادآور این اصل است که هنوز هم نیاز داریم به‌دنبال لحظاتی بدون واسطه‌های دیجیتال باشیم؛ لحظاتی که در آن، ارتباطات واقعی، محبت‌های بی‌قید و شرط و تجربه‌های مشترک، مهمتر از هر فناوری یا دستاورد دیجیتالی است.

زمانی برای تقویت همبستگی‌ها

محمدرضا فرزین
رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مردم عزیز ایران عزیز، فعالان محترم و تلاشگر محترم سلام
با فرا رسیدن شب یلدا، این سنت دیرینه و ارزشمند ایرانی، فرصت را غنیمت شمرده تا این مناسبت پرخیر و برکت سنتی را خدمت شما تبریک و تهنیت عرض نمایم. شب یلدا، زمانی برای تأمل، تقویت همبستگی‌ها و تجدید دوستی‌هاست. به همین مناسبت، از تمام همراهی‌ها و تلاش‌های بی‌وقفه و ارزشمند تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی و تجاری در راستای تحقق اهداف عالی کشور سپاسگزارم.
امیدوارم این شب پر از شادی، سلامتی و برکت برای تقویت همبستگی‌ها شما و خانواده‌های محترمتان باشد و سالی سرشار از موفقیت و پیشرفت در پیش رو داشته باشید.

تماشاگران صبح و روشنایی

علی متقیان
مدیرعامل مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران

ما ایرانیان همواره پاسدار سنن و آیین‌های تاریخی و مذهبی خود بوده‌ایم. اگر چه گرد فراموشی روی برخی از این آیین‌ها نشسته، اما بسیاری از آنها همچنان زنده‌اند.
زنده‌اند چون با آنها زندگی کرده‌ایم. هویت بخش ما شده‌اند و البته که کارکرد خود را نیز حفظ کرده‌اند ولو با تغییراتی. یلدا یکی از برجسته‌ترین و ماندگارترین آیین‌هاست که همچنان در میان سختی‌ها و شادی‌ها و در گذر تجربه‌های تلخ و شیرین، خانواده‌های ایرانی را دور هم جمع می‌کند. بهانه طولانی‌تر شدن لحظه‌ای یک شب در سال است اما همین یک لحظه کفایت می‌کند تا هر منطقه‌ای از ایران اسلامی به فراخور رسوم و سنن محلی خود، پاسداشت ارزش‌های کهن و بومی را به جشن بنشینند و از پس قصه و خاطره گویی‌های شبانه، صبح و روشنایی را تماشاگر باشند. چله‌نشینی هموطنانم مبارکشان باد.

خبر

بازداشت تبعه ازبک مظنون به ترور فرمانده ارشد روسیه

سرویس امنیتی روسیه یک تبعه ازبکستانی را به اتهام دست داشتن در ترور ژنرال بلندپایه روسی که روز سه‌شنبه در مسکو به قتل رسید، بازداشت کرد. به گزارش تاس، دفتر مطبوعاتی سرویس امنیت فدرال روسیه (FSB) اعلام کرد که این شهروند ازبکستانی ۲۹ ساله که توسط سرویس‌های اطلاعاتی اوکراین به خدمت گرفته شده بود، در ازای ۱۰۰ هزار دلار و اجازه نقل مکان به اتحادیه اروپا این کار را انجام داده است. وی برای تجسس از اقامتگاه کریلوف، ابتدا یک خودرو اجاره کرد و یک دوربین مجهز به وای فای در آن نصب کرد تا ویدیوی زنده را برای کی یف مخابره کند.

طبق این گزارش، FSB با همکاری وزارت کشور و «کمیته تحقیقات روسیه» تحقیقات مشترکی را انجام دادند که در نتیجه این همکاری، یک تبعه ازبکستانی را شناسایی و بازداشت کردند که یک بمب دست ساز را در نزدیکی یک ساختمان مسکونی در ریازانسکی منفجر کرد.

سرویس امنیت فدرال روسیه با اعلام انتقال این تروریست برای انجام بازپرسی و احتمال صدور حکم حبس ابد برای او، گفت: «کارمندان سرویس‌های اطلاعاتی اوکراین که در سازماندهی این حمله تروریستی نقش داشتند نیز شناسایی و مجازات خواهند شد.»

پس از این رویداد، دیمیتری مدودف، معاون شورای امنیت ملی روسیه، این حمله را اقدامی از سوی کی یف برای منحرف کردن توجه عمومی از شکست‌های نظامی این کشور دانست و تأکید کرد: «رهبران ارشد نظامی-سیاسی اوکراین با انتقامی اجتناب‌ناپذیر مواجه خواهند شد.»

در همین حال، برخی تحلیلگران نظامی و وبلاگ نویس‌های روسیه ادعاهای تأیید نشده‌ای را مبنی بر دست داشتن ایالات متحده در این اقدام تروریستی مطرح کردند. متیو میلر، سخنگوی وزارت خارجه امریکا، اما در واکنش به این اتهامات گفت: «ایالات متحده از این موضوع مطلع نبوده و در آن دخالتی نداشته است.»

ترامپ با جنگ روسیه - اوکراین چه می‌کند؟

خاک در برابر عضویت ناتو!

تحلیل

مایکل مک‌فال
سفیر سابق امریکا در روسیه

در فاصله فقط یک ماه تا بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، خیلی‌ها می‌پرسند آیا او می‌تواند به وعده غریبی که طی یک‌سال و نیم اخیر درمورد پایان دادن فوری به جنگ فرسایشی روسیه با اوکراین داده بود، جامه‌عمل بپوشاند یا خیر.

رئیس جمهوری منتخب امریکا که از اول بهمن‌ماه به‌جای جو بایدن زمام امور را در دست می‌گیرد، ابتدا در ماه مه ۲۰۲۳ و در اوایل کمپین انتخاباتی‌اش مدعی شد که در عرض فقط یک‌روز به جنگ کی یف - مسکو که دو ماه و اندی دیگر وارد چهارمین سال خود می‌شود، پایان خواهد داد و این وعده نه‌چندان خردمندانه از آن زمان تاکنون چندبار دیگر بر زبان ترامپ آمده است.

آمدن ترامپ به کاخ سفید به ولودیمیر زلنسکی، رئیس جمهوری اوکراین این شهامت را می‌بخشد که بیش از پیش وارد بحث پایان جنگ شود و به مردم کشورش که کشته‌های پرشمار و بی‌حاصلی را در این ستیز نابرابر داده‌اند، بگوید که چاره‌ای بجز این کار نداشته است.

به یاد طالبان بیفتید!

شرایط موجود اما، چندان همسو با یک ترک مخاصمه فوری بین دو طرف نیست. در جنگ جاری هیچ‌یک از دو کشور نزدیک به یک پیروزی حتمی نیستند، ولی کار به یک بن‌بست گریزناپذیر هم کشیده نشده است.

اگر ترامپ کمک‌های مالی و تسلیحاتی بیکرانی را که بایدن به کی یف می‌داد، قطع کند، روس‌ها تشویق به تشدید جنگ خواهند شد تا کار حریف را تمام کنند، زیرا پیروزی را در یک‌قدمی خود می‌بینند. به‌واقع لازم است که ترامپ برای روشن شدن موضوع به مذاکراتی فکر کند که در مرتبه اول زمامداری‌اش در امریکا با طالبان انجام داد تا اوضاع آشفته داخلی افغانستان را به‌سوی آرامش سوق بدهد. در نهایت توافقی حاصل آمد که بیشتر به سود طالبان بود، زیرا زیر پایش که پیشتر سست نشان می‌داد، به لطف مفاد قرارداد صلح و حمایت آشکار و نهان پوتین از اردوگاه طالبان، محکم‌تر از گذشته شد.

بعد از رفتن ترامپ، بایدن هم به این توافق وفادار ماند اما در میدان عمل این طالبان بود که هم براساس این تفاهمنامه یک آتش‌بس پایدار را برقرار ساخت و هم این امکان را یافت که به تاراندن هرچه بیشتر نیروهای مخالف داخلی مبادرت کند.

> اگر ترامپ کمک‌های مالی و تسلیحاتی بیکرانی را که بایدن به کی یف می‌داد، قطع کند، روس‌ها تشویق به تشدید جنگ خواهند شد تا کار حریف را تمام کنند، زیرا پیروزی را در یک‌قدمی خود می‌بینند

یک راه برعکس

با این اوصاف، ترامپ مجبور است کی یف را وادار به قبول این نکته کند که هر میزان اراضی که طی جنگ با کرملین از دست داده، به طرف روسی واگذار کند یا دست‌کم از خیر ۸۰ درصد آن بگذرد و روس‌ها در قبال آن بپذیرند که اوکراین با عضویت در ناتو، به امنیتی دست یابد که سال‌ها در پی آن بوده است.

ترامپ مدت‌هاست که درباره بی‌فایده بودن خیل کمک‌های واشنگتن به کی یف داد سخن داده، بنابراین برای راضی کردن محافل سیاسی امریکا با قطع این کمک‌ها هیچ مشکلی ندارد. مشاوران ترامپ به او توصیه کرده‌اند که ابتدا یک راه برعکس را طی کند.

طبق این پیشنهاد، او باید محموله‌ای تازه از سلاح‌ها را به زلنسکی بدهد تا ارتش اوکراین منطقه کورسک روسیه را بیش از پیش تسخیر کند و سپس کمک‌رسانی را متوقف سازد و به طرف اوکراینی بگوید که از این پس خبری از تجهیز کی یف نخواهد بود.

ترامپ از این طریق چیزهای بیشتری را در مشت زلنسکی خواهد گذاشت تا در مذاکرات صلح با پوتین به‌عنوان یک وجه‌المصالحه روی آن کار و معامله کند. پوتین فقط زمانی حاضر است روی اراضی تسخیر شده توسط ارتش کشورش و مناطق تصرف شده به وسیله کی یف مذاکره کند که به این نتیجه رسیده باشد ترامپ وعده‌های انتخاباتی‌اش را کنار گذاشته و همچنان به ارتش اوکراین سلاح خواهد داد. مسأله‌ای که احتمالاً در مذاکرات ترامپ با وزیر خارجه انتخابی‌اش (مارکو روبیو) مورد بررسی قرار گرفته و چهارچوب‌هایی ولو لرزان برای آن ریخته شده است.

این طرح به اوکراین کمک می‌کند از طریق عضویت در ناتو نه تنها ضمانت امنیتی لازم برای آینده دریافت کند، بلکه این اجازه را می‌دهد که در آینده از طرق صلح‌آمیز به دنبال بازگشت خاک اشغال‌شده خود نیز باشند.

این طرح از سوی روسیه نیز مورد استقبال قرار خواهد گرفت، بخصوص به این دلیل که به روس‌ها امکان می‌دهد در جنگی که تاکنون به کشته و زخمی شدن بیش از نیم‌میلیون سرباز روسی منجر شده، با الحاق بخشی از خاک اوکراین احساس پیروزی کند.

این امر همچنین به نفع امریکای ترامپ هم خواهد بود و بخصوص با توجه به دغدغه ترامپ که بارها و بارها گفته اعضای ناتو باید خودشان هزینه امنیت خود را برعهده بگیرند، این بار گران از دوش امریکا برداشته خواهد شد. با پذیرش صلح، اروپا و امریکا خواهند توانست با دسترسی به معادن لیتانیوم اوکراین از وابستگی خود در این زمینه به کشورهای دیکتاتوری بکاهند.

این یک خیانت است؟

سخت‌تر از هر چیزی، راضی کردن زلنسکی و مردم کشور وی به پذیرفتن این نکته است که از تلاش برای بازپس‌گیری بخش عمده‌ای از خاک از دست‌رفته اوکراین در جنگ جاری دست بردارند.

زلنسکی مجبور است به اهالی آواره شده این مناطق اطمینان بدهد که در بخش‌هایی از غرب اوکراین به آنها کاشانه‌ای تازه خواهد داد. رئیس جمهوری هیچ کشور جنگزده و تحت مخاطره‌ای برای جا انداختن این ایده شانس چندانی نخواهد داشت و این بخصوص درمورد مردم بیش از حد خوشبین اوکراین صدق می‌کند؛ در نظرسنجی اخیر در این کشور حدود ۸۸ درصد از مردم گفتند که هنوز به کسب پیروزی نهایی در این رویارویی خوشبین‌اند. بسیاری از سربازان اوکراینی هم با اینکه زخم‌های جسمانی و روحی فراوانی را متحمل شده‌اند، راضی نیستند سلاح بر زمین بگذارند و جنگ را ناتمام و بدون یک پیروز «مشخص و قطعی» بگذارند و این را خیانت به سربازان جانباخته کشورشان می‌دانند.

فقط ورقه‌هایی از کاغذ

پوتین همواره گفته است ورود سربازان «ناتو» به مناطق شمالی اوکراین و امکان موشک‌اندازی آنها به عمق وسیعی از خاک روس‌ها دلیل اصلی ورود ارتش‌اش به اوکراین بوده، اما اگر مناطق فراوان تصرف شده در خاک این کشور ضمیمه خاک روسیه شود (مثل ایالت کریمه که در سال ۲۰۱۴ دچار این سرنوشت شد) پوتین احتمالاً کوتاه خواهد آمد. ورقه‌های کاغذ و قراردادهای ترک مخاصمه هیچ‌گاه سدی مقابل جهانگشایی‌های روسیه نبوده است.

در سوابق روسیه، حمله به خاک گرجستان در سال ۲۰۰۸ و البته دو بار ورود پرضایعه به خاک اوکراین مشاهده می‌شود که دومی همین جنگ جاری است.

به اینها بیفزایید حضور آشکار و رسمی سربازان و پایگاه‌های نظامی روس‌ها در خاک مولداوی را تا دریابید طرف‌های اوکراینی در زمان شروع مذاکرات صلح با کرملین هیچ عامل اطمینان‌برانگیزی را یاور خویش نمی‌بینند.

عضویت در ناتو هم که شاید تنها دلگرمی اوکراینی‌ها در راه واگذاری حدود یک‌پنجم از خاک خویش به روس‌ها باشد، چنان پروسه زمانبری است که نمی‌توان آن را در زمان مذاکرات حس کرد و به آن دل بست و در کمتر از ۶ ماه قابل ابتیاع نخواهد بود. اینها مواردی است که به‌رغم بهره‌مند شدن ارتش فرسوده هر دو کشور از مزایای یک آتش‌بس دائمی، چنین فرآیندی را هرچه دورتر و هرچه شکننده‌تر جلوه می‌دهد.

منبع: Foreign Affairs

عکس: AFP

نتانیاهو برای چهارمین بار به دادگاه رفت

نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی برای حضور در چهارمین جلسه محاکمه خود در ارتباط با پرونده‌های فساد، درحالی وارد دادگاه مرکزی تل‌آویو شد که ساعاتی پیش از آن، وبگاه عبری «واللا» اعلام کرد که او به بهانه «شرایط اضطراری امنیتی» از رفتن به دادگاه خودداری کرده است.

طبق این گزارش، جلسه روز چهارشنبه دادگاه رسیدگی به اتهامات «بنیامین نتانیاهو»، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی بر پرونده معروف به «۴۰۰۰» متمرکز است.

پرونده فساد رسانه صهیونیستی «واللا»، موسوم به پرونده ۴۰۰۰، جدی‌ترین پرونده علیه نتانیاهو است و نخست‌وزیر رژیم اسرائیل به این متهم شده که در دوران انتخابات، در ازای پرداخت ۱.۸ میلیارد شِکِل (واحد پول رژیم صهیونیستی) به «شائول الوویچ» مالک واللا، از سوی این رسانه صهیونیستی پوشش خبری مثبت دریافت کرده است.

نتانیاهو با اتهام‌های دیگر نیز روبه‌روست؛ در «پرونده ۱۰۰۰»، در مورد اتهاماتی چون «دریافت و پذیرش هدیه از افراد ثروتمند» و «پرونده ۲۰۰۰» در مورد «چانه‌زنی با یک غول رسانه‌ای مخالف دولت بر سر نشر مطالب حمایتی درباره وی» تحت بازجویی قرار دارد. همچنین وی با پرونده موسوم به «پرونده ۳۰۰۰» درخصوص خرید غیر قانونی زیردریایی‌ها و کشتی‌های جنگی از آلمان مواجه است.

این جلسه دادگاه حدود چهار ساعت به طول می‌انجامد و هیأت دفاع از نتانیاهو بر تکذیب ادعاها متمرکز می‌شود. این هیأت مدعی است که سایت واللا هیچ پوشش رسانه‌ای مثبتی برای نتانیاهو ارائه نکرده بلکه گزارش‌هایی را در انتقاد از نخست‌وزیر و سیاست‌های آن منتشر کرده است. محاکمه نتانیاهو در سال ۲۰۲۰ بعد از آن آغاز شد که «ویخای مندلبلیت» مشاور قضایی سابق کابینه رژیم صهیونیستی اواخر سال ۲۰۱۹ کیفرخواست‌هایی را علیه او صادر کرد.

شرکت صنایع معدنی نوظهور کویر بافق (سهامی خاص)

مزایده عمومی ۱۴۰۳/۰۵

شرکت صنایع معدنی نوظهور کویر بافق (سهامی خاص) در نظر دارد بخشی از محصول سنگ آهن دانه‌بندی خود از طریق مزایده عمومی و تشریفات قانونی به شرکت‌های واجد صلاحیت و با شرایط به‌شرح ذیل، به‌فروش برساند.

۱- موضوع مزایده: فروش محصول سنگ آهن مگنتیت ریزدانه (فاین) به مقدار ۵۰ هزار تن با عیار آهن ۱±۴۱ درصد قابل افزایش تا دو برابر، براساس مشخصات فنی مندرج در اسناد مزایده

۲- مدت قرارداد: ۱ ماه شمسی و قابل تمدید براساس شرایط مزایده

۳- زمان دریافت اسناد مزایده: از روز پنج‌شنبه تاریخ ۲۹ آذر ماه سال ۱۴۰۳ لغایت پایان وقت اداری روز پنج‌شنبه ۶ دی ماه سال ۱۴۰۳

۴- مدارک مورد نیاز جهت تحویل اسناد مزایده: واریز مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ (ده میلیون) ریال به‌شماره شبای IR۹۶۰۱۳۰۱۰۰۰۰۰۰۰۰۲۷۵۰۱۴۲۶۵ بانک رفاه کارگران به‌نام شرکت صنایع معدنی نوظهور کویر بافق به‌همراه معرفی‌نامه از طرف شرکت‌کنندگان.

۵- نحوه دریافت اسناد:
- آدرس دفتر مرکزی: بافق - شهرک آهنشهر - میدان توحید - پلاک ۱۲۷ به کدپستی ۸۹۷۵۱۳۳۹۲ به‌شماره تماس ۹-۰۳۵۳۸۴۲۱۰۰۰
- آدرس دفتر تهران: خیابان شریعتی- خیابان معلم - روبه‌روی مرکز جغرافیایی- برج فردوسی طبقه ششم واحد ۱ به کدپستی ۱۶۳۹۶۸۵۱۶۵ به‌شماره تماس ۸۸۳۹۷۴۲۷-۰۲۱
همچنین جهت دریافت اوراق مزایده و سایر شرایط به آدرس www.nomico.co و یا از طریق ایمیل سازمانی cs@nomico.co مراجعه نمایید.

۶- آخرین مهلت تسلیم پیشنهادها: ساعت ۱۶:۰۰ روز یک‌شنبه مورخ ۹ دی ماه سال ۱۴۰۳.

۷- این آگهی هیچ‌گونه تعهدی برای دستگاه مزایده‌گزار ایجاد نمی‌نماید و این شرکت در رد و قبول کلیه پیشنهادهای واصله مختار خواهد بود.

فراخوان تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای (همراه با ارزیابی کیفی)
شماره ۲/ع/۱۴۰۳
نوبت دوم

مدیریت امور شعب بانک کشاورزی در منطقه دو تهران در نظر دارد براساس قانون برگزاری مناقصات و بنا بر آیین‌نامه اجرایی بند ج ماده ۱۲ قانون مذکور؛ نسبت به تجدید برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی؛ از طریق تأمین‌کنندگان صاحب صلاحیت و دارای سوابق کاری درخصوص موضوع مناقصه در بستر سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) تحت شماره ۲۰۰۳۰۰۱۰۲۴۰۰۰۰۳۹ به‌شرح ذیل اقدام نماید:

۱- نام و نشانی مناقصه‌گزار: مدیریت شعب بانک کشاورزی در منطقه ۲ تهران؛ به آدرس تهران خیابان ستارخان نبش خیابان حبیب اللهی
۲- موضوع مناقصه: واگذاری امور حجمی و کلیه امور خدماتی ساختمان مدیریت شعب بانک کشاورزی در منطقه ۲ تهران و شعب تابعه در سطح شهر تهران
۳- مدت و محل اجرا: محل و مدت انجام کار به‌شرح اسناد مناقصه می‌باشد.
۴- مبلغ برآورد مناقصه: ۲۳۴/۶۱۸/۶۲۰/۷۸۷ ریال
۵- نوع و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: یک فقره ضمانت‌نامه بانکی (به غیر از بانک کشاورزی) دارای حداقل ۳ ماه اعتبار و یا واریز وجه به‌حساب شماره IR-۹۴۰۱۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۵۱۰۹۶۹۳۲ به مبلغ ۱۱/۷۳۰/۹۳۱/۰۳۹ ریال (یازده میلیارد و هفتصد و سی میلیون و نهصد و سی و یک هزار و سی و نه ریال) به‌نام بانک کشاورزی
۶- نحوه دریافت اسناد استعلام: کلیه مراحل برگزاری مناقصه از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی، از تأمین‌کنندگان صاحب صلاحیت که حداقل امتیاز کیفی لازم را کسب نموده باشند جهت حضور در جلسه گشایش پاکات دعوت به‌عمل خواهد آمد. اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۴۱۹۳۴-۰۲۱
۷- مهلت دریافت اسناد مناقصه: تاریخ انتشار فراخوان در سامانه ستاد از ساعت ۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۲۸ لغایت ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۲ می‌باشد.
۸- مهلت ارسال و بارگذاری اسناد: از ساعت ۸ مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۰۳ لغایت ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۱۶ می‌باشد.
۹- محل و تاریخ بازگشایی پاکت ارزیابی کیفی: ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۱۷ در محل سالن جلسات در نشانی مناقصه‌گزار می‌باشد.
۱۰- محل و تاریخ بازگشایی اسناد الف، ب و ج درخصوص متقاضیانی که ارزیابی کیفی ایشان تأیید گردیده است: ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۱۹ در محل سالن جلسات در نشانی مناقصه‌گزار می‌باشد.
۱۱- اعلام برنده پس از تأیید فرآیند مناقصه توسط کمیسیون معاملات بانک می‌باشد.
۱۲- هزینه فروش اسناد مناقصه ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال در وجه بانک کشاورزی به‌شماره حساب IR-۹۴۰۱۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۵۱۰۹۶۹۳۲ به‌نام بانک کشاورزی می‌باشد.
۱۳- مناقصه‌گزار در رد یا قبول پیشنهاد مختار است.
۱۴- درصورت انصراف برنده اول پس از انعقاد قرارداد؛ سپرده ایشان به نفع مناقصه‌گزار ضبط خواهد شد.
۱۵- هزینه چاپ و نشر آگهی مناقصه (نوبت اول و دوم) به‌عهده برنده مناقصه می‌باشد.
۱۶- سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه درج شده است.
۱۷- متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۶۶۵۵۴۶۴۷-۰۲۱ واحد خدمات تماس حاصل نموده و یا به پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات به نشانی اینترنتی http://iets.mporg.ir مراجعه فرمایند.

سایپا
تأمین ۶۰ هزار جفت دستکش چرمی ساق کوتاه چرمی و کف دوبل

شرکت سایپا در نظر دارد نسبت به تأمین ۶۰ هزار جفت دستکش چرمی ساق کوتاه چرمی و کف دوبل طی مناقصه عمومی به شماره ۱۴۰۳۲۶۲۹ از شرکت‌های واجد شرایط اقدام نماید. متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اسناد و مدارک مناقصه صرفاً به سایت اینترنتی www.saipacorp.com دیواره سمت چپ - بخش مناقصه‌ها و مزایده‌ها - مناقصه الکترونیکی - خرید کالا مراجعه نمایند.

همچنین ما را در https://pur.saipacorp.com و https://auc.saipacorp.com دنبال کنید.

IRAN DAILY
www.newspaper.iran-daily.com
021-88500601-4

چاپخانه
مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی
ایران
مشاور و مجری
کلیه خدمات چاپی
چاپ افست ۲ ورقی ۴ رنگ
پلیت ستر ۴/۵ ورقی
برش و تاکنی روزنامه
۸۴۷۱۱۵۰۵-۷
آدرس دفتر: تهران، خیابان قنبرزاده، ابتدای خیابان خرمشهر، پلاک ۲۰۸
آدرس چاپخانه: چهاردانگه، انتهای خیابان سینجرگاز

گزارش خبری

حدیث حدادی
خبرنگار

عکس‌ها: علی حسن‌پور/ ایران

«ایران» از جزئیات طرح تشدید نظارت بر کالاهای یلدایی گزارش می‌دهد

دیده‌بانی بازار یلدا

همه ساله در روزهای پایانی فصل پاییز با فرارسیدن شب یلدا، برخی از کالاها مثل آجیل، میوه، شیرینی و گل با افزایش تقاضا مواجه هستند. چون میزان تقاضا بالا می‌رود، برخی کالاها افزایش قیمت را تجربه می‌کنند. بر این اساس اتاق اصناف ایران به واسطه رسالت خود برای جلوگیری از تخلفاتی که برخی از سودجویان انجام می‌دهند، اتخاذ تدابیری را مد نظر قرار می‌دهد.

حداکثر تلاش برای برخورد با سودجویان

مهدی امیدوار نایب رئیس و سخنگوی اتاق اصناف ایران با بیان اینکه در ایام نزدیک شدن به شب یلدا شاهد آن هستیم که برخی از سودجویان برای مدتی محدود (حداکثر ۱۰ روز) وارد کسب و کارهای مرتبط با این ایام می‌شوند، به خبرنگار «ایران» گفت: این گروه پس از گذشت این ایام و کاهش تقاضا، کسب و کار خود را تعطیل می‌کنند. از همین رو توسط اتاق اصناف ایران در این مدت، نظارت‌ها امسال کمی گسترده‌تر شده زیرا این مناسبت با روز پدر و مادر مصادف شده که به این منظور طرحی با عنوان «تشدید نظارت بر کالاهای یلدایی» در کشور مراحل اجرایی را می‌گذراند.

امیدوار یکی از نگرانی‌های اتاق اصناف ایران را فعالان حاضر در صنف‌های مرتبط در بستر فضای مجازی دانست و تأکید کرد: برخی افراد به مدت ۱۰ تا ۱۵ روز در این فضا فعالیت کرده و اقدام به عرضه اجناس خود می‌کنند. به همین دلیل تأکید شده کسانی که مجوز فعالیت در فضای مجازی را ندارند و کسانی که پروانه کسب از اتحادیه را کسب نکرده‌اند، مجاز به فعالیت در این حوزه‌ها نیستند. از همین رو با ورود بازرسان اتحادیه‌ها از فعالیت آنها جلوگیری می‌شود. بنابراین هموطنان می‌توانند با خیال آسوده در این شب‌ها خرید خود را انجام دهند و اگر هم با مشکلی مواجه شدند با شماره ۱۲۴ یا با شماره‌های مربوط به بازرسی که در اتاق‌های اصناف هر شهر ثبت شده تماس بگیرند تا مشکل پیگیری شود. وی بیان کرد: یکی از وظایف اتحادیه‌ها نظارت بر اعضای خود است بخصوص در شرایطی که در چند روز آینده شاهد آن هستیم. از همین رو اتاق اصناف ایران در حوزه بازرسی و به منظور نظارت بیشتر اطلاعیه راهبردی برای افزایش مدیریت بازار شب یلدا و مناسبت‌های پیش رو نظیر روز پدر و مادر را به مجموعه ۴۰۰ اتاق اصناف در تمام کشور و به حدود ۷ هزار و ۸۰۰ اتحادیه خود ابلاغ کرده است. امیدوار افزود: علاوه بر آن که اتحادیه‌ها نظارت خود را دارند. بر این اساس اتحادیه‌هایی که مرتبط با نیاز این مناسبت‌ها هستند نظیر خشکبار، میوه، شیرینی وغیره از ۲۰ آذر تا ۳۰ آذر ماه جشن‌های ویژه‌ای را در حوزه بازرسی صنعت و معدن و تعزیرات در نظر گرفته‌اند. وی تصریح کرد: یکی از کارهای مهمی که امسال انجام داده‌ایم این است که از ظرفیت بیشتر بازرسان خود اتحادیه‌ها نیز استفاده شده به طوری که در این شرایط خاص بازرسین اتحادیه‌ها جدا بازرسی می‌کنند. همچنین درگشت‌های اصناف در کنار بازرسین اتحادیه‌ها، بازرسین تعزیرات و صمت جداگانه بازرسی انجام می‌دهند.

نبود مشکل در عرضه میوه

اسداله کارگر گلشن‌آبادی رئیس اتحادیه فروشندگان میوه و سبزی نیز به «ایران» گفت: مشکلی در عرضه میوه در بازار وجود ندارد زیرا با توجه به تولید قابل توجه این محصولات، ذخیره خوبی هم صورت گرفته است. از سوی دیگر نظارت کامل و کافی روی قیمت‌ها وجود دارد به طوری که نرخ‌ها بر اساس فاکتور در سطح شهر مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرند.

شفاف‌سازی نرخ انواع میوه

اکبر یاوری رئیس اتحادیه بارفروشان نیز به «ایران» افزود: برای شب یلدا ۴ میوه انار، هندوانه، سیب درختی و پرتقال مورد تقاضا است که امسال میزان تولید این میوه‌ها در کشور به میزان کافی بود. به طوری که در بخش مرکبات ۸ میلیون تن و در حوزه سیب درختی ۴ میلیون تن تولید صورت گرفته است.

یاوری درخصوص نرخ تعیین شده برای میوه‌ها تصریح کرد: هندوانه مشکی کیلویی ۱۲ تا ۱۳ هزار تومان، هندوانه بیضی و خطی کیلویی ۸ تا ۱۰ هزار تومان، پرتقال شمال کیلویی ۱۵ تا ۲۵ هزار تومان، پرتقال جنوب از کیلویی ۳۵ تا ۶۰ هزار تومان، سیب درختی زرد از کیلویی ۳۰ تا ۵۵ هزار تومان، سیب قرمز از کیلویی ۳۰ تا ۴۵ هزار تومان تعیین قیمت شده‌اند. وی درباره انارهای موجود در بازار گفت: در حال حاضر ۱۰ درصد انارهایی که عرضه می‌شوند انار کوهستان و دماوند هستند که قیمت آنها بین ۸۰ تا ۹۰ هزار تومان است و مابقی انارهای موجود در بازار مربوط به شهرهای دیگر همچون فارس، ساوه و... است که نرخ آن از کیلویی ۳۰ تا ۶۰ هزار تومان تعیین شده است.

وفور خشکبار و ثبات قیمت

غلامرضا خدامی رئیس اتحادیه خشکبار و آجیل در گفت‌وگو با «ایران» بیان کرد: در حوزه آجیل و خشکبار کمبودی در بازار وجود ندارد به طوری که علاوه بر تولیدات داخلی برای واردات نیز رایزنی‌های لازم را انجام داده‌ایم. همچنین با توجه به اینکه بادام هندی در کشور کشت نمی‌شود، به منظور ایجاد ثبات قیمتی در آن اقدامات لازم برای واردات را انجام داده‌ایم تا در بخش عرضه با مشکلی مواجه نشویم.

خدامی قیمت پسته را یکی از تأثیرگذارترین اقلام در نرخ آجیل دانست و تأکید کرد: امسال حدود ۲۵۰ هزار تن پسته در کشور تولید شده و قیمت آن نسبت به سال گذشته تغییری نداشته است. اما نرخ این محصول سال گذشته (سال ۱۴۰۲) نسبت به سال ۱۴۰۱ افت ۱۵ تا ۲۰ درصدی داشته است. وی افزود: با توجه به اینکه صنایعی همچون شکلات‌سازی‌ها از فندوق استفاده می‌کنند، بازار با کمبود این محصول مواجه است. از همین رو امسال قیمت فندوق نسبت به سال گذشته افزایش ۱۵ تا ۲۰ درصدی داشته است. خدامی خاطر نشان کرد: قیمت مصوب آجیل شب یلدا (آجیل ممتاز) که شامل انواع خشکبار، مغزیجات و پسته، بدون نخودچی و بادام زمینی می‌شود حداکثر کیلویی ۷۰۰ هزار تومان تعیین شده است.

> سخنگوی اتاق اصناف ایران: برای تشدید نظارت‌ها، افزایش مدیریت بازار شب یلدا و مناسبت‌های پیش رو، اتاق اصناف ایران به مجموعه ۴۰۰ اتاق اصناف در تمام کشور و به حدود ۷ هزار و ۸۰۰ اتحادیه خود اطلاعیه ابلاغ کرده است

امکانی برای کاهش هزینه خرید گل

براساس این گزارش، با توجه به اینکه شب یلدای امسال مصادف با روز پدر و مادر است، گل و گیاه یکی از محصولاتی است که این روزها به وفور در بازار تقاضا می‌شود. از همین رو محمدرضا حسنی رئیس اتحادیه فروشندگان گل و گیاه تزئینی تهران در گفت‌وگو با «ایران» بیان کرد: امسال با توجه به برودت هوا زمینه تولید کاهش چشمگیری پیدا کرده و گل‌هایی مانند رز هلندی، نرگس، مریم، داوودی و... با کاهش تولید مواجه شده‌اند. این کاهش تولید منجر به افزایش ۶۰ درصدی قیمت این محصولات شده است. حسنی افزود: در حال حاضر در حوزه گل وارداتی نداریم. اما در حال رایزنی با وزارت جهاد و نهادهای مربوطه هستیم تا در ایام خاص با توجه به محدودیت تولید به منظور کنترل بازار، جلوگیری از افزایش قیمت و جلوگیری از سوءاستفاده بعضی افراد واردات صورت گیرد. یکی از گل‌هایی که تأکید روی واردات آن داریم، رز هلندی است. وی تأکید کرد: پیشنهاد می‌کنیم به جای اینکه در روز مادر و شب یلدا اقدام به خرید گل‌های سرشاخه‌ای کنند از گیاهان آپارتمانی همچون ارکیده، بنت قنسول، سیکلامن، کالانکوئه، آنتوریوم گل‌دار، بنفشه آفریقایی و غیره خریداری کنند. این گیاهان نه تنها کیفیت بهتر و ماندگاری بالاتری دارند بلکه قیمت آنها نیز نسبت به سال گذشته تغییری نکرده است.

قیمت شیرینی بر اساس رتبه‌بندی

علی بهرمند رئیس اتحادیه دارندگان قنادی، شیرینی فروشی وکافه قنادی به «ایران» گفت: درحوزه تولید شیرینی در چند روز اخیر مشکلاتی درخصوص تهیه روغن قنادی وجود داشت که با رایزنی‌هایی که صورت گرفت این مشکل برطرف شد و در حال حاضر برای عرضه شیرینی شب یلدا مشکلی وجود ندارد.

بهرمند افزود: با توجه به اینکه مواد اولیه قنادی همچون خامه، روغن، کره و... نسبت به یلدای سال گذشته افزایش قیمت داشته، بنابراین امسال نرخ شیرینی در شب یلدا دستخوش افزایش شده است. اما به علت اینکه قیمت شیرینی دستوری نیست و براساس میزان عرضه و تقاضا تعیین می‌شود، نمی‌توان نرخ مشخصی برای آن اعلام کرد. در واقع اتحادیه واحدهای صنفی را به سه رتبه یک، دو و ممتاز درجه‌بندی کرده که قیمت آنها نسبت به یکدیگر ۱۰ درصد تفاوت دارد.

نرخنامه میوه های شب یلدا+جدول

نام میوه	نرخ مصوب
هندوانه مشکی	از کیلویی ۱۲ تا ۱۳ هزار تومان
هنداونه بیضی و خطی کیلویی	از کیلویی ۸ تا ۱۰ هزار تومان
پرتقال شمال	از کیلویی ۱۵ تا ۲۵ هزار تومان
پرتقال جنوب	از کیلویی ۳۵ تا ۶۰ هزار تومان
سیب درختی زرد	از کیلویی ۳۰ تا ۵۵ هزار تومان
سیب قرمز	از کیلویی ۳۰ تا ۴۵ هزار تومان
انار کوهستان و دماوند	از کیلویی ۸۰ تا ۹۰ هزار تومان
انار	از کیلویی ۳۰ تا ۶۰ هزار تومان

گزارش میدانی

کمبودی در بازار نیست

حداقل هزینه شب یلدای یک خانوار چند؟

شب یلدا یکی از جشن‌های باستانی ایرانیان است که همه ساله آن را با دورهمی و میهمانی برگزار می‌کنند؛ میهمانی‌هایی که در آن خوراکی‌هایی همچون آجیل، میوه (بخصوص هندوانه) و غیره سرو می‌شود. از همین رو میزان تقاضای برخی از خوراکی‌ها در روزهای پایانی فصل پاییز روند صعودی به خود می‌گیرد.

بررسی‌های میدانی خبرنگار اقتصادی «ایران» نشان می‌دهد، کمبودی در بازار عرضه محصولات شب یلدا وجود ندارد و بازار خرید میوه‌هایی همچون هندوانه، انار، خرمالو، سیب و پرتقال داغ است. به طوری که قیمت هر کیلو هندوانه حدوداً ۱۴ هزار تومان است که یک هندوانه ۵ کیلویی تقریباً ۷۰ هزار تومان می‌شود.

هر کیلو انار بسته به نوع و کیفیت آن حدود ۴۵ هزار تومان است و خرمالو کیلویی ۴۰ هزار تومان در بازار به فروش می‌رسد. همچنین سیب و پرتقال نیز به ترتیب با قیمتی حدود ۴۵ و ۲۰ هزار تومان در بازارها عرضه شده‌اند. شیرینی هم یکی از خوراکی‌های ثابت جشن‌های ایرنیان به شمار می‌رود که با یک تحقیق میدانی، شیرینی تر در شیرینی فروشی‌های درجه یک حدود کیلویی ۳۶۰ هزار تومان و شیرینی دانمارکی کیلویی ۲۳۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.

البته با توجه به اینکه شیرینی فروشی‌ها درجه‌بندی شده‌اند ممکن است قیمت این محصول در شیرینی فروشی‌های درجه دو کمی ارزان‌تر باشد. زیرا بر اساس اعلام اتحادیه، قیمت شیرینی‌های شیرینی فروشی‌ها بر اساس درجه‌بندی (ممتاز، درجه یک و درجه دو) هر کدام ۱۰ درصد با دیگری تفاوت قیمت دارد.

یکی از خوراکی‌های اصلی شب یلدا آجیل است که رصد میدانی نشان می‌دهد، این محصول از ۷۰۰ هزار تومان تا یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان در بازار موجود است که نرخ آن بر اساس افزایش یا کاهش مغزیجات تغییر می‌کند. بنابراین اگر یک خانواده سه یا چهار نفره بخواهد برای شب یلدای خود تدارک ببیند و اگر به صورت میانگین از همه این اقلام (بجز هندوانه و یک مدل شیرینی) یک کیلو تهیه کنند باید حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان هزینه کند.

حداقل هزینه شب یلدای یک خانوار بر اساس گزارش میدانی «ایران»

کالا	میانگین قیمت امسال(بر اساس کیلو)
آجیل	۷۰۰ هزار تومان
شیرینی تر و خامه‌ای	۳۶۰ هزار تومان
شیرینی دانمارکی	۲۳۰ هزار تومان
یک هندوانه	۷۰ هزار تومان
انار	۴۵ هزار تومان
پرتقال	۲۰ هزار تومان
سیب	۴۵ هزار تومان
خرمالو	۴۰ هزار تومان

اخبار

رئیس کل بانک‌مرکزی:

تورم سالانه به کف ۴سال گذشته رسید

تورم نقطه‌ای آبان‌ماه به ۳۵.۳ درصد رسید، همچنین تورم ماهانه و سالانه به ترتیب ۳ درصد و ۳۷.۳ درصد بوده است.

به گزارش «ایران» محمدرضا فرزین رئیس کل بانک‌مرکزی در جمع خبرنگاران با بیان این مطلب گفت: بر این اساس تورم سالانه آبان‌ماه کمترین مقدار این متغیر طی ۴ سال گذشته به شمار می‌رود. البته در این روند، تورم ماهانه آبان ۳ درصد و تورم مهرماه ۲.۵ درصد بوده است.

فرزین افزود: در بخش متغیرهای پولی، رشد نقدینگی آبان‌ماه ۲۸.۶ درصد و رشد پایه‌پولی ۲۰.۷ درصد بوده است. همچنین تورم ماهانه تولیدکننده که به عنوان «تورم پیش‌نگر» نیز شناخته می‌شود در آبان‌ماه ۲.۴ درصد بوده است.

رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به اینکه تورم تولیدکننده نقطه به نقطه نیز در این ماه ۲۷.۶ درصد بود، بیان کرد: تورم میانگین تولیدکننده در آبان‌ماه به ۲۵.۵ درصد رسیده که کمترین مقدار از بهمن ۱۳۹۷ محسوب می‌شود.

وی تأکید کرد: پیش‌بینی می‌شود که انتشار آمار تورم و متغیرهای پولی که متوقف شده بود از ماه آینده از سوی بانک‌مرکزی از سر گرفته شود.

اولویت یکسان‌سازی نرخ ارز

رئیس کل بانک مرکزی، با تشریح آخرین وضعیت سیاست‌های ارزی کشور و اقدامات جدید بانک مرکزی برای تنظیم بازار ارز، به عملیات روانی دشمن علیه این سیاست‌ها اشاره کرد و گفت که پس از انتشار اطلاعیه مربوط به بازار ارز تجاری، گزارشی مبنی بر رؤیت پهپادهای ایران در نیوجرسی امریکا منتشر شد که هدف آن ایجاد جنگ روانی بود.

محمدرضا فرزین، در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه دو سیما، با اشاره به اقدامات بانک مرکزی از دو سال پیش، به راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی و تلاش برای ایجاد بازاری واقعی برای حواله ارزی اشاره کرد.

فرزین توضیح داد، بازار حواله ارز، که اولین بازار از نوع خود در تاریخ کشور است، به‌صورت حراجی راه‌اندازی شده و شرکت‌ها می‌توانند ارزهای خود را به‌صورت آزادانه مبادله کنند. نرخ مبادله ارز در این بازار در چند ماه اخیر بین ۵۸ تا ۶۱ هزار تومان برای هر دلار بوده و تغییرات در سامانه نیما نیز به‌طور مشابه بر اساس عرضه و تقاضا تعیین می‌شود.

فرزین همچنین بر اهمیت یکسان‌سازی نرخ ارز و شفاف‌سازی بازار تأکید کرد و گفت که سامانه نیما به‌طور رسمی تحت بازار ارز توافقی فعالیت خواهد کرد.

رئیس کل بانک مرکزی، به دستاوردهای ایران در خرید طلا و وضعیت ارزی کشور اشاره و اعلام کرد، بانک مرکزی ایران در سال جاری موفق به کسب رتبه پنجم در خرید طلا در بین بانک‌های مرکزی جهان شده است و ۲۰ درصد از ذخایر ارزی کشور به طلا تبدیل شده و در بانک مرکزی نگهداری می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی به سیاست‌های پولی بانک مرکزی اشاره کرد و گفت که هدفگذاری برای کاهش نرخ رشد نقدینگی به ۲۵ درصد در سال گذشته محقق شده و این نرخ به ۲۴.۳ درصد کاهش یافته است. او افزود، امسال نیز هدف حفظ نرخ رشد نقدینگی در کانال ۲۵ درصد است، اما به دلیل شوک‌های غیرقابل پیش‌بینی، این نرخ به ۲۸.۶ درصد رسیده بود که با اقداماتی مانند عملیات بازار باز، این رقم به ۲۸.۱ درصد کاهش یافته است.

فرزین همچنین به کنترل نرخ رشد پایه پولی اشاره کرد و گفت که این نرخ از بالای ۴۰ درصد به ۲۰.۴ درصد کاهش یافته است. او تأکید کرد، بانک مرکزی بر نقدینگی مسلط شده و نگرانی از انسداد پولی وجود ندارد. به منظور حمایت از صنایع، بسته‌ای به ارزش ۲۵۰ همت طراحی شده که ۲۰۰ همت آن برای صنعت و ۵۰ همت برای کشاورزی اختصاص یافته است.

۷۷ شرکت در مسیر پذیرش و عرضه در بورس تهران هستند

شرکت دانش‌بنیان پویا نیرو با نماد «بپویا» به عنوان دومین عرضه اولیه امسال وارد بازار سرمایه شد.

به گزارش «ایران»، مراسم عرضه اولیه شرکت پویانیرو روز گذشته ۲۸ آذر ماه در محل بورس تهران برگزار شد.

۱۶۶ میلیون و ۹۵۰ سهم معادل ۷ درصد سهام شرکت دانش‌بنیان پویا نیرو با نماد «بپویا» به روش ثبت سفارش به مردم واگذار و به عنوان ششصد و پانزدهمین شرکت پذیرفته شده در بورس تهران، کار خود را در بازار سرمایه آغاز کرد.

محمود گودرزی مدیرعامل شرکت بورس تهران در مراسم عرضه اولیه در جمع خبرنگاران اظهار کرد: تا امروز ۱۲ شرکت در بورس تهران آماده عرضه اولیه هستند. همچنین ۷۷ شرکت دیگر در مسیر پذیرش و عرضه در بورس تهران قرار دارند. با این حال امیدوار هستیم از این ۱۲ شرکت تا پایان سال ۶ شرکت عرضه اولیه خود را انجام دهند و به بازار سرمایه وارد شوند.

وی ادامه داد: یک اتفاق خوب این است که قرار است چند شرکت معتبر در حوزه اقتصاد دیجیتال نیز در بورس تهران پذیرش شوند. همچنین یک تأمین مالی قوی در حوزه صنعت فولاد به ارزش حداقل سه هزار میلیارد تومان در راه است. با این حال آنچه که بورس تهران هدفگذاری کرده است، ورود شرکت‌های حوزه اقتصاد دیجیتال است که می‌تواند کمک زیادی به پویایی بازار داشته باشد.

مدیرعامل شرکت بورس تهران خاطرنشان کرد: تأمین مالی در بازار سرمایه بویژه بورس تهران نیازمند رعایت استانداردها و ضوابط است و عرضه اولیه شرکت پویانیرو اولین عرضه اولیه یک شرکت دانش‌بنیان در بورس تهران است.

گودرزی عنوان کرد: باید توجه داشت که بازار به تازگی به راه افتاده است و موضوع مهم‌تر اینکه دقت را فدای سرعت نمی‌کنیم. به نظر می‌رسد که آرام آرام بازار سرمایه از آن شوک فاصله می‌گیرد و شادابی را تا پایان سال شاهد خواهیم بود.

معاون وزیر صمت در گفت و گو با «ایران» از همکاری نهادهای نظارتی، اصناف و پلتفرم های دیجیتال خبر داد

بازار سه بعدی در طولانی‌ترین شب سال

بازار

مرجان اسلامی‌فر
خبرنگار

شب یلدا، این آیین کهن و دیرپای ایرانی، شبی است که خانواده‌ها گرد هم می‌آیند تا بلندترین شب سال را با خاطرات، گفت‌وگوها و خوراکی‌های خوشمزه سپری کنند. از گذشته تاکنون، این شب با جلوه‌هایی از سنت‌های اصیل همراه بوده است؛ از دورهمی‌های خانوادگی گرفته تا چیدن سفره‌ای با انار، هندوانه، آجیل و شیرینی‌های رنگارنگ. اما امسال، در شرایطی که تورم و نگرانی‌های اقتصادی سایه بر بازارها افکنده بود، چشم‌ها به سوی نحوه تنظیم بازار شب یلدا دوخته شده است تا ببینند آیا قیمت‌ها در مسیر گرانی قرار می‌گیرند یا نه.

به میدان آمدن همه ظرفیت‌ها

وزارت صنعت، معدن و تجارت، به‌منظور مدیریت این بازار حساس، برنامه‌های متعددی را ابلاغ کرد. از توزیع مناسب کالاهای پرتقاضا مانند آجیل، میوه و مواد پروتئینی گرفته تا اجرای طرح‌های فروش فوق‌العاده و تخفیفات ویژه در فروشگاه‌های زنجیره‌ای و واحدهای صنفی، همه وهمه با هدف حفظ تعادل در بازار و جلوگیری از اجحاف در حق مصرف‌کنندگان انجام شد. نظارت‌های دقیق و برخورد با تخلفات صنفی نیز از دیگر اقدامات این وزارتخانه برای اطمینان از قیمت‌گذاری منصفانه کالاها بود.

همچنین، کسب‌وکارهای مجازی نیز به شکل گسترده‌ای در این روند مشارکت کردند تا در همکاری با اتحادیه‌های کشوری، پلتفرم‌های آنلاین فرصتی برای خرید آسان‌تر و با تخفیف‌های ویژه برای مردم فراهم کنند. در این میان، فروشندگان نیز به‌خوبی این سیاست‌ها را درک کرده و به سمت ارائه قیمت‌های رقابتی روی آوردند.

تشدید نظارت بر واحدهای صنفی

سید داوود موسوی، سرپرست معاونت توسعه بازرگانی وزارت صمت، در خصوص بازار شب یلدا و تمهیداتی که وزارت صمت دارد، به خبرنگار «ایران» گفت: برنامه‌های متعددی برای مدیریت بازار شب یلدا ابلاغ شده است تا کالاهای مورد نیاز مردم با قیمت و کیفیت مناسب در دسترس باشد و از هرگونه اجحاف در حق مصرف‌کنندگان جلوگیری شود.

وی با اشاره به اهم اقدامات صورت گرفته برای تنظیم بازار شب یلدا، افزود: برای آنکه مردم خرید مناسبی داشته باشند و بازار نیز با افزایش تقاضا، تعادل خود را حفظ کند، چند اقدام اساسی و مهم صورت گرفت. اولین آن توزیع مناسب کالاهای پرتقاضا بود. بدین جهت هماهنگی‌های لازم با واحدهای صنفی برای تأمین و عرضه کالاهایی مانند شیرینی، آجیل و خشکبار، میوه، گل و مواد پروتئینی به میزان کافی صورت گرفت. اقدام دیگر که اهمیت بسزایی دارد، نظارت و رسیدگی به شکایات مردمی است؛ از این رو تشدید نظارت بر عملکرد واحدهای صنفی و رسیدگی سریع به گزارش‌ها و شکایات مردمی در اولویت قرار گرفت.

سرپرست معاونت توسعه بازرگانی وزارت صمت بیان کرد: نظارت و بازرسی‌ها محور شب یلدا از ۲۰ آذرماه آغاز شد و تا ۳ دی‌ماه بر واحدهای صنفی مرتبط با کالاهای پرمصرف شب یلدا برای کنترل قیمت‌ها و برخورد با تخلفات صنفی نظیر گرانفروشی ادامه خواهد داشت.

> سید داوود موسوی: نظارت بر تخلفات احتمالی از جمله گرانفروشی، درج نکردن قیمت و ارائه نکردن فاکتور در واحدهای صنفی با جدیت از ۲۰آذرماه پیگیری شده و موفق شده‌ایم جلوی تخلف‌های احتمالی را بگیریم

فروش فوق‌العاده و تخفیف ویژه

معاون وزیر صمت با اشاره به اینکه با هدف حمایت از مردم و اینکه خریدهای خوبی صورت گیرد، اجرای فروش فوق‌العاده و تخفیفات ویژه در دستور کار قرار گرفت، تصریح کرد: طی این مدت برگزاری طرح‌های فروش فوق‌العاده و تخفیفات در واحدهای صنفی مرتبط با شب یلدا، از جمله فروشگاه‌های آجیل و خشکبار، شیرینی، میوه، گل و مواد پروتئینی اجرا و این امکان فراهم شد که مردم با شرایط بهتری بتوانند خریدهای مورد نیاز شب یلدا را انجام دهند.

همچنین همکاری با فروشگاه‌های زنجیره‌ای مورد پیگیری قرار گرفت و توانستیم با هماهنگی با اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای برای عرضه کالاهای پرمصرف با تخفیفات ویژه در سطح فروشگاه‌های زنجیره‌ای و مراکز خرید بزرگ اقدام کنیم.

تمرکز بر رعایت حق مصرف‌کنندگان

موسوی ادامه داد: اقدام دیگری که وزارت صمت طی این مدت برای شب یلدا پیگیری کرد، استفاده از ظرفیت کسب‌وکارهای مجازی بود؛ بر این اساس هماهنگی با اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی جهت ارائه تخفیف‌ها و توزیع مناسب کالاها از طریق این پلتفرم‌ها دنبال شد و خوشبختانه این امر توانست اثرگذاری مثبت خود را داشته باشد.

همچنین در این روند، نکته‌ای که برای تنظیم بازار شب یلدا دنبال شد، رسیدگی به تخلفات صنفی است؛ نظارت بر تخلفات احتمالی از جمله گرانفروشی، درج نکردن قیمت و ارائه نکردن فاکتور در واحدهای صنفی با جدیت از ۲۰ آذرماه پیگیری شده و موفق شده‌ایم جلوی تخلف‌های احتمالی را بگیریم.

وی با بیان اینکه وزارت صمت در راستای جلوگیری از تضییع حقوق مصرف کنندگان، کنترل قیمت و کیفیت کالاها را به صورت متناوب بررسی کرد، افزود: آخرین مبحثی که طی این مدت در دستور کار قرار گرفته بود، جلوگیری از اجحاف در حق مصرف‌کنندگان از طریق نظارت بر قیمت و کیفیت کالاها توسط واحدهای بازرسی و نظارت اتاق‌های اصناف بود. این اقدامات با هدف ایجاد آرامش در بازار و حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان طراحی شده است و قطعاً نظارت‌ها تا پایان بازه زمانی شب یلدا ادامه خواهد داشت.

معاون وزیر صمت بیان کرد: با عملیاتی شدن تدابیری که اشاره شد، براساس گزارش‌های دریافتی توانسته‌ایم تاکنون ثبات نسبی و آرامش را در بازار محصولات شب یلدا برقرار کنیم که با افزایش نظارت‌ها این روند همچنان ادامه دارد.

نبود افزایش قیمت محسوس

بررسی‌های میدانی از بازار و اذعان خریداران نشان می‌دهد که برخلاف نگرانی‌های اولیه، قیمت کالاهای شب یلدا افزایش محسوسی نداشته است. بسیاری از فروشندگان، در راستای رقابت و جذب مشتریان بیشتر، تخفیف‌هایی ویژه ارائه کرده‌اند. از این رو، شب یلدا امسال نه‌تنها شبی خاطره‌انگیز برای خانواده‌ها خواهد بود، بلکه نشان داد که همکاری میان نهادهای نظارتی، اصناف و پلتفرم‌های دیجیتال می‌تواند بازار را در مسیر ثبات و آرامش نگه دارد.

یادداشت

محمدمحب خدایی
معاون سابق گردشگری

نقشه راه گردشگری کاغذی یا هوشمند

یکی از بحث‌های کلیدی در تدوین نقشه راه گردشگری، انتخاب مدل مناسب بر اساس شرایط زمانی است. در گذشته، نقشه‌های راه تنها صفحاتی کاغذی بودند که به‌طور ساده مسیرها را نشان می‌دادند. اما امروزه، با ظهور نقشه‌های هوشمند، دنیای مسیریابی به شکلی چشمگیر تغییر کرده است. این نقشه‌ها نه‌تنها موقعیت دقیق کاربر را مشخص می‌کنند، بلکه بر اساس مقصد، هدف و نیازهای فرد، کوتاه‌ترین و بهینه‌ترین مسیرها را با هدف کاهش زمان و هزینه ارائه می‌دهند. افزون بر این، نقشه‌های هوشمند قادرند تمام عوامل مؤثر بر مسیر، از جمله وضعیت ترافیک، شرایط آب‌وهوا و محدودیت‌های مکانی و زمانی را پیش‌بینی کرده و به‌موقع اطلاع‌رسانی کنند.

حال سؤال کلیدی این است: آیا نقشه راه مورد نیاز برای صنعت گردشگری کشور باید کاغذی باشد یا هوشمند؟ این انتخاب نقشی تعیین‌کننده در مسیر آینده گردشگری کشور و جایگاه بین‌المللی آن دارد. انتخاب نقشه راه هوشمند نیازمند دیدگاهی پویا و منعطف است که متغیرهای زمانی، مکانی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را به دقت مدنظر قرار دهد. تنها در این شرایط است که صنعت گردشگری به‌عنوان یکی از صنایع پیشرو، می‌تواند توانمندی‌های خود را به‌طور برجسته نشان دهد.

صنعت گردشگری، با محوریت تغییرات سریع تکنولوژیک، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی می‌تواند به نیروی محرکه‌ای برای تحقق اهداف بلندمدت کشور در تمام حوزه‌ها از جمله اقتصاد صنعتی، کشاورزی و خدمات تبدیل شود. علاوه بر آن، این صنعت می‌تواند نقش مؤثری در حل مشکلات اشتغال، کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری نیز ایفا کند. گردشگری با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و نقشه‌های هوشمند نه‌تنها همگام با تحولات جهانی حرکت می‌کند، بلکه راهنمایی و هدایت سایر صنایع و بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور را نیز برعهده می‌گیرد و به یکی از عوامل کلیدی در توسعه پایدار تبدیل می‌شود.

در سال ۱۳۹۶، بر اساس مطالعات ۵۰ ساله‌ای که در زمینه گردشگری توسط مشاوران داخلی و خارجی صورت گرفت، سند راهبردی گردشگری کشور تنظیم شد. این سند که مبتنی بر تجربیات متخصصان و فعالان بخش خصوصی تدوین شده بود، از متدولوژی‌های نوین مداخلات راهبردی جهانی نیز بهره می‌برد. همچنین چهار وظیفه زیربنایی برای وزارت میراث فرهنگی تعریف شد که مهم‌ترین آنها ارائه لایحه قانون جامع گردشگری به مجلس بود. این لایحه در تاریخ ۱۳۹۷/۷/۷ توسط کمیسیون اجتماعی دولت تصویب شد و مقرر بود برای تصویب نهایی به دولت ارسال شود. با این حال، به دلایل مختلف، سند مذکور توسط جانشینان وقت دستخوش تغییر شد و به جای ارتقا، دامنه آن محدود شد و به وظایف ذاتی وزارت میراث فرهنگی تقلیل یافت. همچنین بخش‌های حیاتی سند، از جمله مستر پلن، اکشن پلن و ورک پلن نیز حذف شدند. بدین ترتیب یکی از اقدام‌های کلیدی که در این راستا نادیده گرفته شد، توسعه ابزارهای تکنولوژیک برای مدیریت هوشمند گردشگری بود. سایت مدیریت یکپارچه گردشگری که نقشی مهم در پیشرفت نقشه راه هوشمند داشت، به دلیل سوءتفاهم‌ها و رویکرد نادرست جایگزین سایت «ویزیت ایران» شد که تنها جنبه تبلیغاتی داشت و عملاً پروژه مدیریت یکپارچه متوقف شد.

برای شکل‌گیری یک نقشه راه هوشمند واقعی، باید از تمامی دانش و تجربیاتی که در طول سال‌ها در میراث فرهنگی و دانشگاه‌های کشور انباشته شده است، بهره گرفت. همچنین، تجربیات ارزشمند بخش خصوصی که با تحمل هزینه‌های سنگین و ریسک‌های بالا در این صنعت ماندگار شده‌اند، باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. با ادغام این دانش و تجربیات و به‌کارگیری ابزارهای هوشمند، می‌توان نقشه راهی طراحی کرد که نه‌تنها راهبردهای بلندمدت را پشتیبانی کند، بلکه توانایی اتخاذ تصمیم‌های لحظه‌ای بر اساس تغییرات پیش‌بینی نشده را نیز داشته باشد، همچون یک سیستم هوش مصنوعی پیشرفته. همچنین این نقشه راه هوشمند می‌تواند پایه‌گذار آینده‌ای پایدار و پیشرو برای صنعت گردشگری کشور باشد.

مردم کدام کشورها چله را جشن می گیرند؟

یلدای بدون مرز

گزارش

زهرا کشوری
دبیر گروه زیست‌بوم

«میراث ناملموس مرز سیاسی ندارد.» شبان میرشکرایی، مسئول تهیه پرونده «یلدا / چله» که می‌گوید در سال ۱۴۰۱ با مشارکت کشورهای ایران و افغانستان این پرونده به ثبت جهانی رسید، حرف‌هایش را در گفت‌وگو با «ایران»، در پاسخ به موضوع کشورهای برگزارکننده نوروز و یلدا با این پرسش شروع می‌کند: «نوروز و یلدا را کشورها برگزار می‌کنند یا ملت‌ها؟» وی این پرسش که کدام کشورها نوروز دارند هم صحیح نمی‌داند و می‌گوید: چون شما نمی‌توانید برای میراث ناملموس مرز سیاسی تعریف کنید، بنابراین بهتر است بگویید کدام یک از مردم جهان نوروز و یلدا را برگزار می‌کنند.

کدام مردم جهان؟

او در پاسخ به این سؤال که یلدا توسط مردم کدام کشور در جهان برگزار می‌شود هم، حوزه برگزاری جشن یلدا/چله را با حوزه نوروز یکی می‌داند و می‌گوید: یلدا در عموم کشورهای حوزه نوروز برگزار می‌شود. او این نکته را هم یادآور می‌شود که حوزه نوروز لزوماً محدود به کشورهای عضو پرونده ثبت جهانی نوروز که به تازگی تعدادشان به ۱۳ رسیده، نیست. میرشکرایی روی این موضوع هم تأکید می‌کند که وقتی یک کشور در پرونده‌ای شرکت نمی‌کند، دلیل بر این نیست که نوروز ندارند، چون این دولت‌ها هستند که باید بخواهند در یک پرونده شرکت کنند اما در این موضوع متأسفانه بحث‌های سیاسی خیلی تأثیرگذارند. او کشورهایی مثل چین، روسیه، حاشیه جنوبی خلیج فارس مثل کشور عمان، حوزه شمال غرب ایران مثل ارمنستان و گرجستان یا حتی کشورهای اروپای شرقی مثل بلغارستان و کشورهای حوزه بالکان را نمونه بارز کشورهایی می‌داند که نوروز را برگزار می‌کنند، اما در پرونده نوروز مشارکت ندارند.

میراث ناملموس چیست؟

میرشکرایی میراث ناملموس را آن بخشی از میراث فرهنگی می‌داند که جنبه مادی ندارد، اما عامل زایش مظاهر مادی میراث فرهنگی است. در واقع حاصل تعامل انسان با طبیعت است و به همین دلیل متناسب با اقلیم‌های زیستی تشابه‌ها یا تفاوت‌هایی دارد و دقیقاً به همین دلیل مرزهای شاخص و خط کشی شده ندارد و از طرف دیگر به سبب عدم امکان تملک به عنوان شیء یا ملک، مرز سیاسی هم ندارد. وی می‌گوید: به طور مثال شما برای مالکیت یک خانه یا ماشین می‌توانید سند بیاورید و بگویید که مال شماست ولی وقتی آن موردی که درباره‌اش صحبت می‌کنید جنبه مادی ندارد، نمی‌توانید برای آن سند محدودکننده‌ای داشته باشید. بنابراین حوزه مالکیتی مصادیق غیرمادی میراث فرهنگی، حوزه رواج آنها خواهد بود.

نوروز، یلدا، تیرگان، مهرگان و اصولاً تمامی مصادیق آیینی، میراث فرهنگی ناملموس است که از تعامل انسان با طبیعت حاصل شده‌اند، یعنی شما به طور مستقیم از طبیعت به آن آیین رسیده‌اید، در واقع درک انسان از طبیعت است. به همین سبب برای آنها زمان آغاز مشخصی را نمی‌توانیم قائل باشیم. مثلاً شما نمی‌توانید بگویید نوروز ۵ هزار سال یا ۱۰ هزار سال قدمت دارد. زمان آغاز نوروز، زمان آغاز درک انسان از این تحول طبیعی است. این جشن‌های آیینی اگرچه همگی با اسطوره‌ها پیوند دارند، اما در حقیقت آغازی بدون شروع دارند. یلدا هم همین طور است؛ یلدا/چله درک انسان از تحول فزونی روشنایی است.

اشتباه مفهومی

او می‌گوید: یلدا/چله در زمانی جشن گرفته می‌شود که از فردای آن روزها بلندتر می‌شود. میرشکرایی یادآوری می‌کند: اینکه می‌گوییم در یلدا، بلندترین شب سال را جشن می‌گیریم والی آخر، اشتباه مفهومی است که ما در این سال‌های اخیر داشته‌ایم. یلدا در ریشه‌های کهن خودش، ارتباطی با بلندترین شب سال ندارد. درست است که شما در تاریک‌ترین و سردترین زمان سال هستید و در اوج تاریکی و ظلمت، اما انسان ایرانی شاهد تولد نور و روشنایی در این زمان از سال بوده است و آن حقیقت و زایش نوری که بعد از آن اتفاق می‌افتد، برایش مهم بوده و طی هزاره‌ها این جشن آیینی را به ارمغان آورده است. ما نوروز را جشن نمی‌گیریم برای این که روزها با هم برابر می‌شود، ما نوروز را جشن می‌گیریم چون زمان دوباره زنده شدن طبیعت است.

یلدا کلمه‌ای فارسی است

این کارشناس در توضیح این اشتباه مفهومی، یلدا را اساساً هم ریشه با کلمه «تولد» می‌داند و می‌گوید: خیلی‌ها در سال‌های اخیر در این مورد صحبت می‌کنند که یلدا کلمه عربی یا سریانی است و ریشه ایرانی ندارد. او دو پاسخ به این موضوع می‌دهد، اول اینکه زبان یک موجود زنده است و طی سالیان و سده‌ها و هزاره‌ها تغییر می‌کند و در عصر حاضر که دنیا دارد عصر تکنولوژی و انقلاب صنعتی را پشت سر می‌گذارد، بسیاری کلمات و واژگان بین کشورها و ملت‌ها داد و ستد می‌شود. دوم این که فارسی امروز هیچ تطابقی با فارسی باستان یا فارسی میانه ندارد، بنابراین اینکه شما بخواهید به این موضوع بپردازید که بعضی از کلمات عربی، انگلیسی ، هندی ، روسی ، چینی و... را از زبان حذف کنید، به معنای نادیده گرفتن حقیقت زنده بودن زبان است. چون زبان با آنچه امروز در آن جاری است، زنده است.

میرشکرایی می‌گوید: البته این بحث متفاوت با تهاجم فرهنگی در مورد زبان است. چون امروز شاهد آن هستیم که بعضی از افراد یا اقشار برای اینکه هدف خاصی را دنبال کنند، واژگانی از زبان‌های دیگر مثل انگلیسی، عربی، فرانسه و... را در کلام و ادبیاتشان استفاده می‌کنند. بنابراین چنین مواردی شامل موضوع داد و ستد زبانی نمی‌شود و این موارد برای فرهنگ زبانی بسیار مخرب هستند. تحول زبانی زمانی رخ می‌دهد که طی مدت زمان طولانی و به دلیل تعاملات و تبادلات فرهنگی اتفاق می‌افتد. امروز یلدا کلمه‌ای عربی یا سریانی نیست، امروز یلدا کلمه‌ای فارسی است و آنچه از ریشه این کلمه استنباط می‌شود، مفهوم تولد است. او نکته مشترک بین تولد و جشن یلدا را «زایش نور» می‌داند و می‌گوید: از فردای بعد از جشن یلدا/چله ، نور در جهان نیمکره شمالی فزونی می‌یابد پس یلدا یا جشن چله، جشن فزونی روشنایی است.

مهر، خورشید نیست

او می‌پرسد حالا مهر چیست؟ و پاسخ می‌دهد باوجود آن که فکر می‌کنیم مهر همان خورشید است، اما مهر با خورشید تفاوت دارد. مهر جنبه مادی ندارد و نماد مهر سرخی پیش از طلوع و پس از غروب آفتاب است. مهر، ایزدی است که در هزاره‌های پیش در تفکر مردمی که در این حوزه فرهنگی زندگی می‌کردند، در تاریکی شب، نگاهبان نور بوده است. مفهوم نور در تاریکی یا مفهوم‌هایی که شما حول این محور می‌شناسید، همگی نشان از درک صحیح از یک حقیقت دارند که در مهر خلاصه می‌شود. در اعتقادات کهن ایرانی، ایزد مهر از غروب آفتاب تا طلوع فردا نگاهبان جهان هستی است. مهر و خورشید از نظر جنسیت اسطوره‌ای هم با هم تفاوت دارند. خورشید ماهیتی زنانه دارد، اما جنسیت مهر مذکر است بنابراین به طور کامل با همدیگر متفاوت هستند. یلدا جشن تولد این نور و حقیقت نور است، نه جشن تولد خورشید.

میرشکرایی به پژوهشی که در ارمنستان درباره یلدا کرده اشاره می‌کند و می‌گوید: اقوامی در ارمنستان زندگی می‌کنند که این جشن را به شیوه کهن آن و دقیقاً با نام «مهرتسوننوند» برگزار می‌کنند که به زبان ارمنی به معنای تولد مهر است.

به گفته او، آن قوم ارمنی در این مراسم همان کارهایی را انجام می‌دهند که ایرانی‌ها در شب یلدا طی می‌کنند. تا صبح در کنار سفره‌ای با اقلام سرخ رنگ بیدار می‌مانند، انار می‌خورند، شعر و آواز می‌خوانند و به شادمانی می‌پردازند و صبحدم پیش از طلوع خورشید آتش روشن می‌کنند و همزمان با طلوع خورشید به نواختن طبل و موسیقی می‌پردازند. این کارشناس تمام وسایل قرمزی که روی سفره یلدا است را نشانی از اسطوره مهر کهن ایرانی می‌داند.

به گفته میرشکرایی، آنها ظهر روز بعد از یلدا، آیینی دارند که مشابه جشن «خرم روز» است که در ایران امروز فراموش شده، اما نکته مهم اینجاست که زمان برگزاری این جشن تقویمی نیست بلکه ناشی از طبیعت است.

> به گفته میرشکرایی در تمام نقاطی که از نظر جغرافیای طبیعی درکی از این حقیقت طبیعی و بلندترشدن روزها دارند و هم عرض جغرافیایی با فلات ایران هستند، می‌توان نشانی از یلدا یافت. او این عرض جغرافیایی را از اروپا به سمت امریکای مرکزی می‌برد و دوباره به منطقه هند و چین برمی‌گرداند تا به ایران برسد. به گفته میرشکرایی، نام‌هایی که برای روز یلدا در کشورهای مختلف انتخاب می‌شود، کم و بیش مفهومی مشابه با تولد و زایش روشنایی دارد

یلدا تا کجا جشن گرفته می‌شود؟

به گفته میرشکرایی در تمام نقاطی که از نظر جغرافیای طبیعی درکی از این حقیقت طبیعی و بلندتر شدن روزها دارند و هم عرض جغرافیایی با فلات ایران هستند، می‌توان نشانی از یلدا یافت. او این عرض جغرافیایی را از اروپا به سمت امریکای مرکزی می‌برد و دوباره به منطقه هند و چین برمی‌گرداند تا به ایران برسد. به گفته میرشکرایی، نام‌هایی که برای روز یلدا در کشورهای مختلف انتخاب می‌شود، کم و بیش مفهومی مشابه با تولد و زایش روشنایی دارد.

شباهتهای کریسمس با یلدا

میرشکرایی می‌گوید: میلاد مسیح یا جشن کریسمس هم از زمان رواج مسیحیت به جای یلدا نشسته است. او به مفهوم تولد در کریسمس اشاره می‌کند و می‌گوید: جشن کریسمس از نظر زمانی و موضوعی با یلدا مشابه است. اشاره او به لباس قرمز بابانوئل، گوی‌های آویزان قرمز از درختان کاج، جوراب‌های قرمز که هدایا در آن قرار می‌گیرد و... است.

او به پرونده ثبت جهانی یلدا، مشترک بین ایران و افغانستان اشاره می‌کند و می‌گوید: نام این پرونده را یلدا/چله انتخاب کردیم چون در حوزه رواج آن در کشورهای ایران و افغانستان دو واژه یلدا و چله وجود دارند. البته نام‌های آن به زبان‌های رایج کردی، ترکی و... نیز در متن پرونده آورده شده است. این جشن در افغانستان بیشتر به نام چله شناخته می‌شود که در ایران نیز رواج دارد.

به اعتقاد این کارشناس، معنی چله تا حدودی با مفهوم تولد پیوند دارد اما این پیوند یک پیوند مستقیم نیست، مفهوم واژگانی چله مرتبط به وتر ربع دایره است، به همین سبب واژه چله برای کمان در تیر و کمان هم استفاده می‌شود. وقتی کمان را می‌کشید به یک قوس ربع دایره تبدیل می‌شود و وتری که داخل آن قوس قرار می‌گیرد به آن چله می‌گویند و تیر از آن چله رها می‌شود.

چله در مفهوم تقویمی نیز به آن کمان اشاره دارد، چون شما در زمان چله هر فصل در وتر کمانی هر ربع دایره از سال قرار دارید. در مورد جشن یلدا، در آغاز چله زمستان است، همچنین جشن «سده» همزمان با چهلم زمستان است و تا چهل و پنجم زمستان آیین‌هایی وجود داشته است. مشابه این فصول دیگر هم هست. مثل جشن ۴۵ بهار و جشن‌های نیمه تابستان.

سفره ، نشان شکرگزاری از زمین زاینده

او مهم‌ترین وجه مشترک بین جشن‌های آیینی اقوام مختلف حوزه فرهنگ ایرانی را سفره می‌داند و سفره‌های عروسی، یلدا، نوروز، تیرگان و... را مثال می‌زند. او سفره را نشانی از شکرگزاری از زمین زاینده می‌داند. همچنین جشن‌هایی مانند یلدا را هم شکرگزاری از آن چیزی می‌داند که طبیعت به انسان می‌دهد. از منظر او اشتراک بین تمام اقوام ایرانی، سفره‌ای است که روی آن خوراکی‌های مورد استفاده از آن اقلیم گذاشته می‌شود.

آرزوخواهی

او اشتراک بعدی در جشن‌ها و آیین‌های حوزه فرهنگی ایران را «آرزوخواهی» اعلام می‌کند و می‌گوید: بخش مهمی از آداب این جشن‌ها به دعا و آرزو اختصاص دارد. بازی‌ها و آداب و رسومی مثل انواع و اقسام فال وجود دارد که به این آرزوخواهی ربط پیدا می‌کند. مثلاً شما آداب و رسومی دارید که به آن فالگوش می‌گویند. افراد می‌روند و فالگوش می‌ایستند و اولین چیزی که می‌شنوند، پاسخ آن آرزو و نیتی است که کرده‌اند. او شال‌اندازون را نیز که در خیلی از نقاط ایران از جمله مناطق غربی کشور از آذربایجان تا لرستان اجرا می‌شود، نوعی «آرزوخواهی» می‌داند و می‌گوید: افرادی که کسی را در خانه‌ای می‌خواستند، می‌رفتند و این کار را انجام می‌دادند و زمانی که چیزی در شالشان می‌گذاشتند، یعنی این که برایشان خبر از اتفاق خوشی می‌داد.

او وجود انواع آش را از دیگر اشتراکات جشن‌های ایرانی می‌داند که محتوای آن آش را اقلیم هر سرزمین مشخص می‌کند.

میرشکرایی تأثیر رسانه بر رسم‌ها و جشن‌ها را یادآوری می‌کند و می‌گوید: رسانه می‌تواند مفید یا مضر واقع شود. متأسفانه در دهه‌های گذشته نوعی یکسان‌سازی از طریق رسانه اتفاق افتاده که خوشبختانه در سال‌های اخیر با همت اهالی رسانه کمی برطرف شده است.

به گفته میرشکرایی، این مسأله در مورد نوروز یک تصور اشتباه را ایجاد کرده بود که برخی اقوام چون نوروز مشابه با آنچه در رسانه عمومی نشان داده می‌شود ندارند، پس نوروز در آیین آنها نیست. او می‌گوید: مثلاً به ما می‌گفتند که بلوچ‌ها ،هرمزگانی‌ها ، خوزستانی‌ها یا حتی ترکمن‌ها نوروز ندارند. حال اینکه در نوروزگاه ۱۳۹۴ این مناطق در زمره فعال‌ترین اقوام ظاهر شدند.

هفت‌سین یکی از سفره‌های نوروزی است

این کارشناس، نوروز را مثال می‌زند و می‌گوید: در مورد نوروز آنچه که موفق شدیم حداقل بخشی از جامعه را در موردش آگاه کنیم، این است که سفره هفت‌سین یکی از انواع سفره‌های نوروزی است. در حوزه جغرافیایی فرهنگی نوروز، سفره‌های گوناگونی داریم که لزوماً سفره هفت‌سین نیست. بدین ترتیب این اتفاق، هم در کشور ایران و هم در دیگر نقاط حوزه فرهنگ ایران بزرگ اتفاق افتاده است. او بلوچستان در سیستان و بلوچستان را مثال می‌زند که سفره نوروزی خاص خود را دارند، اما این سفره لزوماً هفت‌سین نیست.

ایران، سیمرغ اقوام حوزه نوروز

میرشکرایی ایران امروز را بسان سیمرغی می‌داند که از تمامی اقوام حوزه نوروز، مردمانی در آن زندگی می‌کنند که آدابی گوناگون اما مشابه هم دارند. وی در این مورد اشاره به داستان سیمرغ عطار می‌کند و این اقوام را به مانند مرغ‌هایی با رنگ و شکل و اصوات گوناگون می‌داند که در کنار هم حقیقت سیمرغ را نشانگر هستند، همان‌طور که اقوام ایرانی در کنار هم ایران را می‌سازند. او در پایان جشن یلدا/چله را به تمامی مردمان حوزه فرهنگ ایرانی شادباش می‌گوید.

نمایشگاه بین‌المللی محیط زیست در شهرآفتاب افتتاح شد

تأکید عارف بر ساماندهی یک میلیون چاه غیر مجاز

گزارش

معاون اول رئیس جمهوری گفت: بیش از یک میلیون چاه غیرمجاز در کشور داریم که باید ساماندهی شوند. محمدرضا عارف، معاون اول رئیس جمهوری ظهر دیروز در مراسم افتتاحیه بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی محیط زیست که در پاویون شهرآفتاب برگزار شد، اظهار کرد: کشورها به تنهایی و حتی کشورهای یک منطقه نمی‌توانند با چالش‌های بزرگ محیط زیست روبه‌رو شوند به همین دلیل برگزاری رویدادهایی مانند نمایشگاه محیط زیست و به اشتراک گذاشتن تجربیات بویژه در حوزه محیط زیست می‌تواند در حل مسائل و چالش‌ها مؤثر باشد.

وی افزود: بخشی از محیط زیست حق ماست اما بخش عمده آن حق آیندگان است که وظیفه ما حفاظت از آن می‌باشد چون محیط زیست متأسفانه یک منبع تجدیدناپذیر بوده و برای حفظ این منبع ارزشمند باید از تجربیات علمی و بین‌المللی استفاده کنیم تا بتوانیم یک گام رو به جلو حرکت کنیم. معاون اول رئیس جمهوری محیط زیست را یک مقوله همگرا دانست و ادامه داد: یک قطب محیط زیست نابودی وقطب دیگر آن پایداری است و به همین دلیل ما حق چهاردیواری در محیط زیست نداریم بلکه کلاً مشاء محسوب می‌شود و اگر با نگاه بخشی در این زمینه حرکت کنیم به قطب نابودی نزدیک می‌شویم. عارف تصریح کرد: اگر به برآیند موضوعات در محیط زیست توجه داشته باشیم می‌توانیم به پایداری دست یابیم. وی تأکید کرد: کشورهای مدعی محیط زیست سبز زمانی نابودکننده محیط زیست بودند و اکنون شعار محیط زیست بدون کربن سر می‌دهند و این به خاطر آن است که محیط زیست را یکدست نمی‌بینند. عارف اضافه کرد: ما هیچ راهی نداریم جز اینکه با برگزاری همایش‌ها وهم اندیشی‌های علمی مانند همین نمایشگاه و به دور از فضای سیاسی در مورد مشکلات محیط زیست بحث و تبادل نظر داشته باشیم.

وی یادآور شد: آمایش سرزمین در کشور ما متکی بر مسائل محیط زیست است. ما اسناد بالادستی مهمی در حوزه محیط زیست داریم همچنین مقام معظم رهبری بارها در سخنرانی خود به لزوم حفظ محیط زیست و بویژه حفاظت از آب و خاک و هوا تأکید کرده‌اند.

معاون اول رئیس جمهوری گفت: نقطه‌ای از کشور وجود ندارد که درگیر چالش‌های جدی محیط زیستی از جمله فرونشست و آلودگی هوا و فرسایش خاک نشده باشد و ما باید برای حل این معضلات برنامه داشته باشیم. عارف با اشاره به اینکه بیش از یک میلیون چاه غیرمجاز در کشور داریم، تأکید کرد: ما در حوزه محیط زیست نباید نسخه برای دیگران بپیچیم بلکه باید ببینیم خودمان چه رفتاری باید داشته باشیم. وی تأکید کرد: باید از انجمن‌های مردم نهاد در حوزه محیط زیست به صورت ویژه بهره ببریم. آنها قبلاً علی رغم برخوردهایی که با آنها شد، همچنان خوش درخشیده‌اند. وی افزود: متأسفانه ما در حوزه محیط زیست دچار استثنائات شده‌ایم و این استثنائات به قدری زیاد شده است که تبدیل به قاعده شده و لازم است از این امر جلوگیری شود.

حفاظت از محیط زیست بدون مشارکت مردم عملی نخواهد شد

معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست در سخنانی تأکید کرد: حفاظت از محیط زیست بدون مشارکت مردم و آحاد جامعه عملی نخواهد شد. شینا انصاری افزود: صحبت از وضعیت محیط زیست چیزی نیست که بتوان به راحتی از آن عبور کرد. آلودگی شهری، کاهش منابع آب، فرسایش خاک و طوفان گرد و غبار از جمله موارد محیط زیستی است که نیاز به آگاهی جامعه دارد. معاون رئیس جمهوری تصریح کرد: اصل پنجاهم قانون اساسی به عنوان یک اصل مترقی قانون، حفاظت از محیط زیست را یادآور می‌شود و وظیفه جامعه، شهروندان و مسئولین در آن ذکر شده است. آنچه از این عهد برمی‌آید، سایر قوای کشور وظایفی خطیرتر نسبت به آحاد جامعه و شهروندان دارند.

وی اظهار کرد: ایران نیز از آسیب محیط زیست در امان نیست و شوربختانه به دلیل موقعیت جغرافیایی، آسیب‌های عمیق‌تری را تجربه کرده و خواهد کرد. سازمان حفاظت محیط زیست وظیفه حفاظت، پیشرفت و توسعه محیط زیست را برعهده دارد و این کار با توجه به قانون اساسی بدون مشارکت جامعه عملیاتی نخواهد شد .انصاری تصریح کرد: نمایشگاه محیط زیست از دهه هفتاد آغاز به کار کرده و در این دوره به ارائه راهکارهای پایدار برای حفظ محیط زیست و تبادل نظر فعالان اقتصادی اجتماعی و فرهنگی خواهد پرداخت. در این دوره از نمایشگاه، ۲۵۰ شرکت خودرویی، پتروشیمی‌ها، صنایع سبز، شرکت‌های دانش‌بنیان، ۷۰ تشکل مردم نهاد و شهرداری ۵ کلانشهر کشور حضور دارند.

معاون رئیس جمهوری افزود: برگزاری بیش از ۱۰۰ رویداد جانبی از جمله برگزاری ورکشاپ و نشست تخصصی محیط زیست با موضوع اقتصاد چرخشی، حفاظت از تالاب‌ها، رویکرد اجتماعی با محوریت مسئولیت اجتماعی از جمله برنامه‌های این دوره از نمایشگاه است. رئیس سازمان حفاظت محیط زیست ابراز امیدواری کرد با برگزاری این نمایشگاه حرکت کشور در مسیر توسعه پایدار و ارتقای کیفیت زیست نسل حاضر و نسل آینده فراهم شود.

> در این دوره از نمایشگاه، ۲۵۰ شرکت خودرویی، پتروشیمی‌ها، صنایع سبز، شرکت‌های دانش‌بنیان، ۷۰ تشکل مردم نهاد و شهرداری ۵ کلانشهر کشور حضور دارند

بی‌خانمان‌ها در بلندترین شب سال از مهر مهرورزان بی‌نصیب نیستند

یلدای بی‌نشان‌های شهر

گزارش

سهیلا نوری
خبرنگار

بی‌خانمان‌های مناطق آزادگان، شوش و فرحزاد پایتخت، قلب‌شان به مهر یلدا گرم شد. بیش از ۱۰۰ داوطلب، ۱۵۰۰ بسته یلدایی را به همراه شال و کلاه بافتنی در میان زنان، مردان و کودکان بی‌خانمان (کارتن‌خواب) شهر توزیع کردند تا این قشر آسیب‌دیده که اغلب به دام اعتیاد اسیر و از خانه و خانواده محروم هستند، آخرین شب پاییز را به رسم ایرانیان، یک دقیقه گرم‌تر، سیرتر و شادتر سپری کنند.

عکس‌ها: جمعیت طلوع بی‌نشان‌ها

سه‌شنبه‌شب ۱۹ سال پیش گروهی از مهرورزان با هدف حمایت و جلب اعتماد آسیب‌دیدگان اجتماعی و افراد بی‌خانمان، چند بسته غذایی را میان بی‌نشان‌های پایتخت (کارتن‌خواب‌ها) توزیع کردند. این حرکت انسان‌دوستانه که «آیین مهرورزی» نام گرفت، تا امروز و بی‌وقفه سه‌شنبه‌شب هر هفته از سوی جمعیت «طلوع بی‌نشان‌ها» تکرار شده است. این آیین اما در سه‌شنبه‌شب هفته جاری متفاوت برگزارشد؛ از آنجا که آخرین سه‌شنبه‌شب پاییز ۱۴۰۳ با شب یلدا فاصله چندانی نداشت، ۱۰۰ عضو داوطلب که با عنوان «باور» از آنها یاد می‌شود، یک وعده غذای گرم را به همراه بسته یلدایی در میان بی‌خانمان‌های مناطق شوش، فرحزاد و آزادگان تهران توزیع کردند.

«سمیرا فیلسوفیان» مسئول پروژه «مهر یلدا» در مورد جزئیات این سنت ۱۹ ساله می‌گوید: «آیین مهرورزی قدمتی به اندازه ۱۹ سال دارد. امسال نیز، ۱۵۰۰ بسته یلدایی شامل آجیل، انار، جوراب، کلاه و شال‌گردن بافتنی برای کارتن‌خواب‌ها تهیه شد تا این قشر آسیب‌دیده که در طول سال حاشیه‌نشینی، گودنشینی یا کپرنشینی را تجربه می‌کنند، در شب یلدا قلب‌شان به مهر هموطنان‌شان گرم شود.»

به گفته خانم فیلسوفیان، در سه‌شنبه‌شب هفته جاری ۷۰۰ بسته در سه منطقه توزیع شد و ۸۰۰ بسته باقی مانده تا پیش از شب یلدا به دست ۱۵۰۰ بی‌خانمان این مناطق خواهد رسید. علاوه بر این، کودکان کار و خیابان هم گروه هدفی هستند که حدود ۱۵۰ بسته یلدایی به این گروه از کودکان اختصاص دارد.

بافتنی‌های مامان بتول

تعداد زیادی از این شال و کلاه و جوراب‌ها توسط زنان خانه‌داری بافته شده که از عمق جان می‌دانند خوش‌گذراندن اعضای یک خانواده کنار هم، چطور جان دوباره‌ای به کانون خانواده تزریق می‌کند؛ زنانی که نه‌تنها برای فرزندان خود آرام و قرار ندارند، که قلب‌شان برای مردان و زنان گرفتار در دام اعتیادی می‌تپد که از سر بی‌مهری روزگار، از خانه و خانواده دور افتاده‌اند. آنها با عشق گره کاموا را روی هم می‌بافند تا بلندترین شب سال گرمابخش بی‌نشان‌ها باشند.

«مامان بتول» یکی از همین زنان است. مادربزرگ خوش‌صحبتی که بیشتر از ۵۰ سال است میل بافتنی و نخ کاموا همدم لحظه‌های شیرین زندگی اوست. روزهای آخر تابستان برای خرید کامواهای رنگی سر از پا نمی‌شناسد. برای تک‌تک نوه‌هایش از «نبات» یک ساله تا «امیرعلی» ۱۹ ساله شال گردن و کلاه می‌بافد و شب یلدا به آنها هدیه می‌دهد؛ همه اعضای خانواده‌اش را دعوت می‌کند تا به قول خودش یک دقیقه بیشتر بخندند و با دیدن خنده بچه‌هایش قند توی دلش آب شود.

چند سالی است مامان بتول برای مردان، زنان و کودکانی که از نعمت خانواده محروم هستند و شب‌های سرد پاییز و زمستان را در گوشه خیابان و حاشیه شهر صبح می‌کنند، شال و کلاه و جوراب می‌بافد. وقتی از آنها صحبت می‌کند چشمانش پر از اشک می‌شود. برای او بی‌پناهی فرزند مثل کابوس می‌ماند چه رسد به اینکه بشنود فرزند کسی شب یلدا در گوشه و کنار شهر از سرما خواب به چشمانش نیامده است؛«۶۹ سال دارم. باور کن یادم نمی‌آید یک شب یلدا را بدون خانواده گذرانده باشم. تا وقتی بچه بودم شب یلدا همه فامیل جمع می‌شدیم خانه مادربزرگم و تا زمانی که خواب چشم‌های ما را می‌برد، انار، کدو حلوایی، تخمه بوداده و انواع تنقلات می‌خوردیم. پدربزرگم برای تک‌تک ما فال حافظ می‌گرفت و خلاصه آنقدر خوش می‌گذشت که من هر سال پاییز نشده دلم می‌خواست تمام شود و شب یلدا برسد. حالا هم که بچه‌های من سر خانه و زندگی خودشان رفته‌اند، محال است یک شب یلدا را جا بندازم. من یک مادر هستم، وقتی از چند روز قبل خوراکی‌های شب یلدا را حاضر می‌کنم و هر کاری از دست بر بیاد می‌کنم تا به بچه‌ها و نوه‌ها حسابی خوش بگذره، معلوم هست وقتی بشنوم یک عده زن و مرد و کودک شب‌های سرد را توی خیابان و گوشه و کنار زباله‌ها صبح می‌کنند، دلم طاقت نمی‌آورد و باید یک کاری انجام دهم تا قلبم آرام شود. راستش را بگویم امسال برای نوه‌ها هیچ چیزی نبافتم در عوض هرچی کاموا داشتم برای کارتن‌خواب‌های بی‌پناه بافتم. از این بابت خیلی هم خوشحال هستم چون اگر شب یلدا بچه‌های من قلب‌شان به بودن در کنار پدر و مادرشان گرم است، یک تعداد کارتن‌خواب هم که مثل بچه‌های من هستند با بافتنی‌های من گرم می‌شوند.»

یلدا؛ شناسنامه ملی

شادی و نشاط یکی از گمشده‌های جامعه ایرانی و تعامل و ارتباط با آشنایان و اقوام از مهم‌ترین فاکتورهای رسیدن به این حلقه گمشده است. بنا بر این تعریف، هر مراسم و مناسکی که به لحاظ اجتماعی این دو ویژگی را مهیا و آرامش را برقرار سازد مورد نیاز جامعه ایرانی است. خوشبختانه شب یلدا به عنوان یکی از مهم‌ترین رسوم ایرانی همچنان ماندگار است و از این خوشایندتر آنکه طی سال‌های اخیر به این رسم دیرینه توجه بیشتری هم شده است. درست مانند همان کاری که جمعیت طلوع بی‌نشان‌ها و امثال مامان بتول انجام می‌دهند تا حتی بی‌خانمان‌ها هم از گرمای مهر و مهربانی محروم نمانند.

دکتر علیرضا شریفی‌یزدی که از منظر جامعه‌شناسی به این آیین نگاه ویژه‌ای دارد، با بیان اینکه ترجیح می‌دهد از واژه‌های اصیل ایرانی یعنی «شب چله» برای آخرین شب پاییز و گفتن از این سنت دیرینه استفاده کند، معتقد است، افراد جامعه به دلیل تحمل فشارهای سنگین و مضاعف، برای بازیابی هویت ملی خود از ابزارهای قدیمی استفاده می‌کنند که خوشبختانه ما ایرانیان بهترین آن را داریم و شمال تا جنوب جهان را هم بگردیم، سازگارترین رسم با روحیه ایرانیان، شادمانی و دورهمی شب‌چله است که ریشه در آداب و سنن اجدادی‌مان دارد و پایه‌های آن بسیار قوی‌تر از جشن‌هایی مثل هالووین است. این روان‌شناس اجتماعی در پاسخ به این پرسش که چرا بزرگداشت شب‌چله نزد ایرانیان کمرنگ نشده و گرد فراموشی بر آن ننشسته است، می‌گوید:« در جامعه‌شناسی رویکردی با نام «کارکردگرایی» وجود دارد و بر همین اساس هر مراسم و کنشی که برای جامعه کارکرد مثبت نداشته باشد به خودی خود از بین خواهد رفت. با این اوصاف بدیهی است شب‌چله به دلیل کارکرد مثبت آن همچنان ماندگار باشد. گذشته از این، مشکلات اقتصادی دلیل پررنگی برای کمرنگ شدن بعضی از رسوم است که حتی اگر شب‌چله را هم تحت‌الشعاع قرار داده باشد، اما خوشبختانه همچنان زنده و پابرجاست چرا که آداب، رسوم و سنن هر ملت، شناسنامه آن ملت است و همین موضوع مهم باعث شده خانواده‌های ایرانی به‌رغم فشارهای اقتصادی موجود، سعی کنند با برنامه‌ریزی و قناعت این شناسنامه ملی را حفظ کنند.»

یکی از جلوه‌های بااهمیت شب‌چله، آشتی نسل‌ها و نجات جامعه از کرختی و بی‌حوصلگی است. واقعیت این است که هر نسلی مطابق نیاز و شرایط روانی خود مراسم و مناسک را جلو می‌برد و بر پایه آن عمل خواهد کرد و از آنجا که شکاف بین‌نسلی از مهم‌ترین مشکلات جامعه امروز ایران است، بدون شک دورهمی شب‌چله در کاهش این شکاف میان‌نسلی تأثیر دارد. دکتر علیرضا شریفی‌یزدی با بیان اینکه نسل نو با نسل پیش از خود قهر نیست، بلکه اغلب پدر و مادرها و پدربزرگ و مادربزرگ‌ها به دلیل مسلط نبودن به نحوه برقراری ارتباط، با نسل جدید قهر هستند، تأکید می‌کند: «شب‌چله حتی به‌طور موقت فرصت مناسبی برای آشتی این دو نسل با یکدیگر است و تأثیر چشمگیری در کاهش این شکاف میان‌نسلی دارد. با اینکه حتی اگر آموزش و پرورش در انتقال این سنت تاریخی ضعیف عمل کرده باشد، نسل نو به واسطه دورهمی شب‌چله چاره‌ای جز این ندارد که به تاریخ مراجعه کند و ریشه این سنت را بیابد که این خود در تقویت هویت ملی او مؤثر واقع خواهد شد. علاوه بر این تأیید می‌کنم که مراسمی از این دست جامعه را از کرختی و بی‌حوصلگی نجات خواهد داد. به همین دلیل معتقدم با وجود اتفاقاتی که طی مدت اخیر در منطقه و کشورهای همسایه رخ داده است، بزرگداشت شب‌چله که اغلب خانواده‌های ایرانی از روزها قبل در پی تدارک آن هستند، فرصت خوبی است تا مردم برای مدتی هرچند کوتاه از اخبار عجیب و غریب و تنش‌زا غافل شوند و ساعاتی را در آرامش و شادمانی سپری کنند تا انرژی بیشتری برای پذیرش و کنار آمدن با ناملایمات روزگار ذخیره کنند.»

شریفی یزدی، جامعه شناس:
بزرگداشت شب‌چله که اغلب خانواده‌های ایرانی از روزها قبل در پی تدارک آن هستند، فرصت خوبی است تا مردم برای مدتی هرچند کوتاه از اخبار عجیب و غریب و تنش‌زا غافل شوند و ساعاتی را در آرامش و شادمانی سپری کنند تا انرژی بیشتری برای پذیرش و کنار آمدن با ناملایمات روزگار ذخیره کنند

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچك ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۴۶۶۱

آسان

۱	۵			۸	۷	۶		
۴					۹		۵	۲
			۶	۲	۵		۱	۸
۶		۹					۸	
	۴					۱		۶
۹	۲		۵	۷	۳			
۵	۶		۸					۱
		۴	۱	۶			۳	۵

متوسط

	۵	۱	۶					۷
						۸		۴
۹			۱			۵	۲	۶
۲		۹		۷				۱
	۱						۴	
۸				۵		۹		۳
۱	۲	۸			۳			۹
۷	۹							
۳					۴	۲	۱	

سخت

		۹	۵			۳		
	۶	۷		۱				
			۸		۶		۹	
۵								
	۴	۲				۷	۸	
								۴
	۳		۹		۷			
				۶		۵	۱	
		۸			۲	۶		

خیلی سخت

			۸				۳	
		۴				۷		
۵		۷			۳	۲		۴
			۶			۱		۷
			۳		۱			
۷		۱			۸			
۳		۲	۱			۹		۵
		۵				۴		
	۱				۲			

حل جدول سودوکو شماره ۴۶۶۱

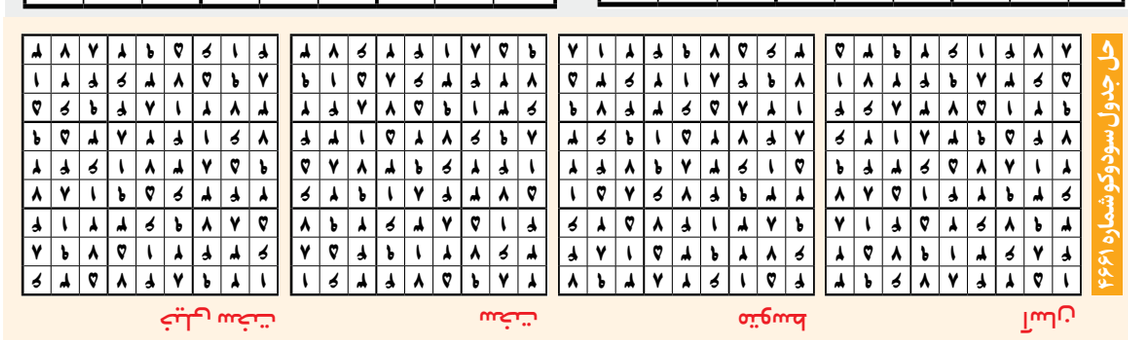

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۸۶۳۲

جدول عادی

افقی:
۱ - وسیله نقلیه قدیمی - پارچه لباسی
۲ - میل شدید زن حامله - بی‌رونقی بازار - نویسنده و کاتب
۳ - هدیه چهره‌گشایی - شهر سفال و کاشی در یزد - زمین خشک
۴ - واژه بیزاری از چیزی - کشنده بی‌صدا - دستگاه آب‌سردکن - وارد کردن ضربه
۵ - سنگریزه - گلوله کوچک سربی - همسر ابراهیم نبی(ع)
۶ - ماده معدنی طب سنتی - محافظ عینک - صدای لاستیک پنچر
۷ - طالع‌بینی - پدر تاریخ - مردم کشور
۸ - مقابل «نقد» - مدافع چپ ملی‌پوش فولاد خوزستان - کر نیست
۹ - دختر انگلیسی - احداث - ساخت طرح یا جعل ماهرانه چیزی به کمک ذهن
۱۰ - دهن‌کجی - فرصت، مهلت - بیماری کلیوی
۱۱ - همزاد - تشویش، اضطراب - سکونتگاهی در «مجارستان»
۱۲ - دیرین - نوعی هورمون - فلز هادی - بیماری پوستی
۱۳ - گرداننده - خشک - دوستان
۱۴ - مرکز تولید انجیر «ترکیه» - نمابر - جنون
۱۵ - پستانداری دریایی - صندوق جهانی کودکان

عمودی:
۱ - فاتح بابل - قوس قزح
۲ - شهر تاریخی ایلام - واگیر - کادو
۳ - آشیانه - راغب و خواستار - به‌معنی بافتن
۴ - پلاسما - سالن با سقف کاذب - باریک‌تر از آن نیست - بدجنس در کفش دارد!
۵ - جمع اسم - بازرگانان - صدای بهانه‌جو
۶ - ضد «هیچ» - نوعی ساعت - عدم امنیت
۷ - انگشت‌شمار - سفر عروسی - پیدا کرد
۸ - گلبول - پرتاب کردن - پشت، عقب
۹ - لفظ قلم - فوتبال درون‌سالن - تکان
۱۰ - ناامیدی و حرمان - گمان - عدد عنقا
۱۱ - والده - پرچم - رسیدگی، تحقیق
۱۲ - حقه، شبهه - فرار حیوان - حس بویایی - جای مطمئن
۱۳ - کشیدگی، طول - مقابل «مثبت» - به منظور
۱۴ - پسر معاویه - نی‌لَبَک - از وسایل تنظیم ولتاژ برق
۱۵ - باغ درختان مرکبات - تدوین، گردآوری

جدول ویژه

افقی:
۱ - قدیمی‌ترین غار مسکونی شمال کشور - فیلم «داگ لیمان»
۲ - روشی در انتقال وجه - منطقه‌ای در «نروژ» - پایه‌ها و درجات
۳ - درجه‌ای در ارتش - رفت و آمد - موسیقی بومی بوشهر
۴ - پشت سر - کلاهک دودکش - نام دخترانه - راز پنهان
۵ - بی‌حس - وسعت - پاک و پاکیزه
۶ - همنشین - نسبت همسران دو برادر با هم - همراه «شلوار»
۷ - استخوان نرم - خوراکی پر طرفدار - از هالوژن‌ها
۸ - دانه خوراکی پرندگان - سازمان سابق جهنمی - تخته نازک
۹ - اندام تنفسی - بازار تبادل ارز خارجی - کتاب مصور «مانی»
۱۰ - تیر پیکاندار - اطلاعات کامپیوتری - پنهان کردن
۱۱ - رفع دلخوری و کدورت - شهر «بلاروس» - محصول آب و صابون
۱۲ - تکیه‌کلام خودستا - شمشیر تیز و برّان - بوسیله - مرواریدها
۱۳ - حرکت و جابه‌جایی - آرنج - رود ایران
۱۴ - شاهزاده ایرانی - بار درخت - تأخیر
۱۵ - فیلم علیرضا امینی - نوعی چراغ توری

عمودی:
۱ - پوشش دارویی - از آثار تاریخی و دیدنی استان تهران
۲ - کسی که به دوست خود کمک کند - معیاری در ریاضی - فرود آینده
۳ - پیام‌رسان ایرانی - سبزی معطر - آسایش
۴ - همداستان «برهمن» - جمع فن - خودنمایی - زمستان عربی
۵ - امضا - گشاینده - عدد ورزشی
۶ - من و شما - اسکناس چنگیزی - مردم آزاری
۷ - بینوا - گلوله ترکشی! - یک قسم پارچه نخی
۸ - کارمایه - سیخ نانوایی - زادگاه موسیقی «بلوز»
۹ - مسرت - وسیله‌ای در اسکله - پرنده تنها
۱۰ - رقیق القلب - جزایر دوگانه جنوبی - جنبانیدن
۱۱ - صدای کلفت - مدل متفاوتی از هیوندای - خودداری از خوردن
۱۲ - سرمشق - دهن‌کجی - کت مشکی رسمی - رعایت نزاکت
۱۳ - از اشکال هندسی - پهلوان ایرانی - راه خروج
۱۴ - بن درخت - عنصری غیرفلزی و فراوان - عروق قلب
۱۵ - فیلم «جیمز وان» - سبکی در کشتی

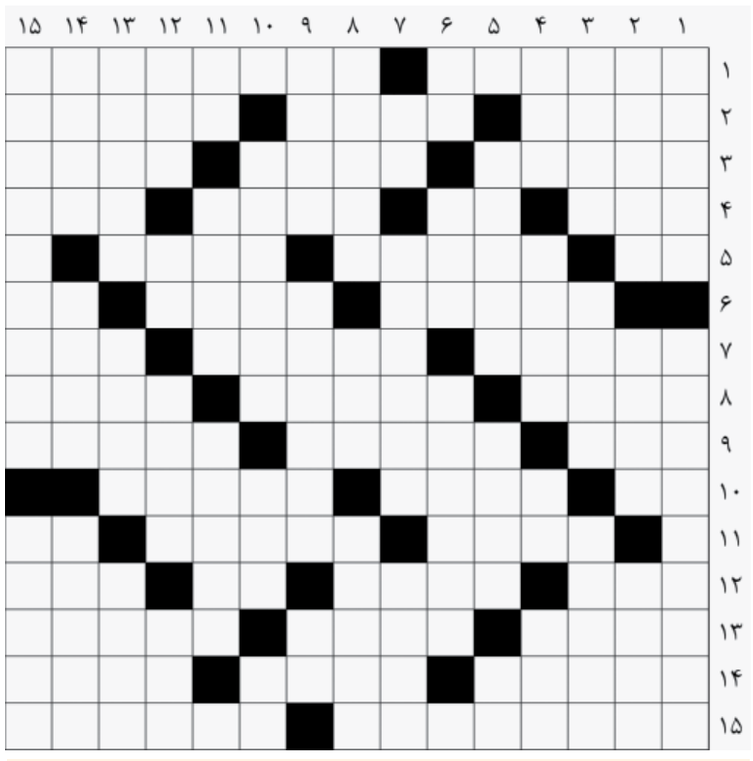

حل جدول عادی شماره ۸۶۳۱

حل جدول ویژه شماره ۸۶۳۱

یادداشت

مهیار خدادادی
فعال حوزه سایبری

رفع فیلترینگ امکان‌پذیر است؟

رفـع فیلترینگ، رکن اصلی تبلیغات انتخابات ریاسـت جمهوری مسعود پزشـکیان بود؛ وعده‌ای که حالا بیش از هـر زمـان دیگـر در کانون توجـه افکار عمومـی قرار گرفتـه و تبدیـل به یک مطالبه ملی شـده اسـت. رفع فیلترینـگ در دول گذشـته، غالباً پراکنـده و فاقد یک راهبـرد جامـع بـوده و پس از رفـع برخـی نگرانی‌های امنیتـی یا اجتماعی، صورت می‌گرفـت. اقداماتی که در این زمینه اعمال می‌شـد، معمولاً محـدود به رفع فیلتر برخـی سـایت‌ها و سـرویس‌های خاص بود کـه در آن مقطع زمانی، تهدیـدی برای امنیت ملی یا نظم عمومی تلقی نمی‌شـدند. اما هـدف دولت چهاردهـم، اجرای یک طـرح جامع و اسـتراتژیک برای اولین‌بـار در حوزه فیلترینگ اسـت که از اقدام جسـورانه رئیس‌جمهوری برای شکسـتن تابوهای فضای مجازی، نشـان دارد.

یکی از مهم‌تریـن دلایل اعمال فیلترینـگ، ملاحظات امنیتـی عنوان شـده، امـا آیـا گسـترش فیلترینگ به افزایـش امنیت کشـور کمک کرده اسـت؟ طبق آمارها بیـش از ۸۳ درصـد کاربـران از فیلترشـکن اسـتفاده می‌کننـد و ایـن امر باعـث تضعیـف امنیـت در تمام جوانب، بویژه امنیت سـایبری شـده اسـت. تحلیل‌ها نشـان می‌دهـد، این خسـارات بـه تمامـی جنبه‌های صنعـت دیجیتـال نفـوذ کـرده و آن را بشـدت متأثـر ساخته اسـت. از دیدگاه فنی، استفاده از فیلترشکن‌ها موجب بروز مخاطرات متعددی در بسـتر اینترنت اعم از ذخیره‌سـازی و تحلیل ترافیک کاربران برای داده‌کاوی غیرمجاز و افزایش خطر حملات MITM می‌شـود. این دسـتکاری در پروتکل‌هـای ارتباطی و تغییر مسـیرهای شـبکه، می‌تواند کاربران را به سمت سرورهای مخرب و آلوده هدایت کرده و حریم خصوصی و امنیت سـایبری آنـان را به‌طـور جدی بـه خطـر بینـدازد. همچنین با ایجـاد «بازار سـیاه» در این حوزه، هزینه‌های سـنگینی به دولـت و مردم تحمیل کـرده، طوری‌که گردش مالی حاصـل از فروش فیلترشـکن‌ها، حدود ۲۵ تـا ۳۰ هزار میلیـارد تومان تخمین زده شـده اسـت؛ رقمی معادل دو برابر بودجـه وزارت ارتباطات و فنـاوری اطلاعات که نشـان می‌دهـد بخشـی از منابـع مالی کشـور، بدون هیـچ نظارتـی روانه جیـب شـرکت‌های تولیدکننده و فروشندگان فیلترشکن می‌شود. بنابراین سیاست‌های اعمـال فیلترینـگ نه‌تنهـا موفـق بـه محدودسـازی دسترسـی کاربـران به این سـرویس‌ها نشـد، بلکه به عاملی بـرای گسـترش رفتارهای غیرقانونـی در فضای سـایبری مبدل شد. بنابراین سیاسـت‌های فیلترینگ، تأثیـرات منفـی‌ای بـر سـاختار اجتماعـی، اقتصادی و اعتمـاد عمومـی داشـته اسـت. فیلترینـگ به‌طـور مسـتقیم بـا آزادی حقوق شـهروندی، رشـد اقتصادی و حکمرانـی مـدرن در فضـای سـایبری گره خـورده و امـروز بیش از هر زمـان دیگری، نیازمنـد نگاهی جامع و دقیق اسـت.

فیلترینـگ به جای مقابله ریشـه‌ای با مشـکلات، صرفاً به لایه‌های سـطحی آن پرداخته و تجارب دیگر کشورها نیـز گـواه آن اسـت کـه فیلترینگ بـه عنـوان راهکار بلندمـدت، موفق نبـوده و تنها منجر بـه محدودکردن دسترسـی‌های عمومی شده اسـت. برخی از کشورهای توسـعه‌یافته در زمینـه سـایبری، بـا رویکـردی بـاز و قانونمنـد تلاش کرده‌انـد میان دسترسـی آزاد کاربران بـه اطلاعـات و صیانـت از امنیت ملـی، تعـادل برقرار کننـد تا بتـوان از فضای مجـازی به‌عنوان ابـزاری برای رشـد اقتصـادی و ارتقـای آگاهـی عمومـی بهره‌برداری کرد. البته این مهم یکی دیگـر از چالش‌های پیش‌روی دولـت چهاردهم اسـت. تدوین سیاسـت‌های کلان و پایـدار، ایجاد چهارچوب نظارتی و حکمرانی قانونمند در فضای مجازی، کلیـد حل چالش‌هـا و محدودیت‌های فعلی بوده و این فضا را شـفاف‌تر و قانونمندتر می‌سازد. همچنیـن با اسـتناد به اسـناد بالادسـتی مانند سـند چشـم‌انداز ۱۴۰۴ و سیاسـت‌های کلـی برنامه‌هـای توسـعه‌ای کشـور که هدف اصلـی خود را تبدیـل ایران به کشـوری توسـعه‌یافته با جایگاه نخست در حوزه‌های اقتصـادی، علمـی و فنـاوری در منطقـه تعریـف کرده اسـت، می‌توان به این نتیجه رسـید که اصـول کلیدی این اسناد شـامل توسـعه فناوری، آزادی‌های مشروع و عدالت اجتماعی بوده اسـت. این اصـول باید به‌عنوان چهارچوبـی بـرای تدویـن سیاسـت‌های مرتبـط بـا حکمرانی اینترنت و کاهش فیلترینگ اسـتفاده شـود، نه گسـترش آن.

مسـأله فیلترینـگ و رفـع آن، یـک بـازی پیچیـده با مهره‌هـای متعـدد اسـت کـه شـورای عالـی فضـای مجـازی، کارگـروه تعیین مصادیـق مجرمانه و شـورای عالـی امنیت ملـی (شـعام) از نهادهای تأثیرگـذار در ایـن حوزه هسـتند و دولـت به عنـوان بازیگـر اصلی، نقش تعیین‌کننده‌ای در تدوین و اجرای سیاسـت‌های کلـی فضـای آنلاین ایفـا می‌کند. بـا توجه بـه اکثریت تعـداد آرای اعضـای دولـت در دسـتگاه‌های ذی‌ربط، تصمیم‌گیـری نهایـی رفـع فیلترینـگ امـا، ماحصل تعامـل ایـن دسـتگاه‌ها با یکدیگر اسـت کـه باید دید تا چـه حـد موفقیت‌آمیز خواهـد بود. در صـورت رفع محدودیت‌هـای فیلترینگ، اعتماد سـرمایه‌گذاران به فضـای کسـب‌وکار دیجیتال افزایـش یافتـه و این امر، سـرمایه‌گذاری‌های چشـمگیری را بـه دنبـال خواهد داشت. ازسوی دیگر، هم‌راسـتایی سیاست‌های دولت با اهداف سـرمایه‌گذاران، به بهبود فضای کسـب‌وکار و در نتیجـه، تقویـت اقتصاد کلان کشـور کمک شـایانی خواهـد کرد.

با توجه به تأثیرات زیانبار فیلترینگ بر کسـب‌وکارهای آنلاین و بـا در نظر گرفتن اصلی‌ترین شـعار تبلیغاتی رئیس‌جمهـوری مبنـی بـر رفـع فیلترینـگ، انتظار مـی‌رود دولـت چهاردهم پـس از گذشـت نزدیک به چهار ماه از آغاز فعالیت خود، پاسـخی شفاف و قاطع درباره دو سـؤال ذیـل اتخاذ کنـد: اولاً؛ دقیقاً چه نهاد یا مسـأله‌ای مانـع رفع فیلترینگ شـده اسـت؟ چرا در مواقع اعمـال فیلترینگ به‌سـرعت تصمیم‌گیری و اجرا می‌شـود، امـا برای رفـع فیلترینـگ زمانبندی خاصی وجود نـدارد؟ ثانیاً؛ چگونه می‌تـوان از «دولت وفاق» سـخن گفت درحالی که مسـئولان دولت وقت و طرفـداران فیلترینـگ در پلتفرم‌هـای فیلترشـده فعالیت می‌کنند؟

وزیر ارتباطات خبر داد

پیگیری جدی رفع فیلترینگ توسط دولت

وزیـر ارتباطـات و فنـاوری اطلاعـات در حاشـیه جلسـه هیأت دولت اعـلام کرد: رفـع فیلترینـگ بـه جـد در دسـتور کار دولت است. ستار هاشـمی درباره آخرین اقدامات برای رفـع فیلترینگ، اظهار کرد: پیگیری‌ها ادامه دارد و جلسـات بسـیاری در مرکز ملـی فضای مجازی برگزار شـده اسـت. وی ادامه داد: روی موضوعات مهم و اشتراکات مهم، مسائل جمع‌بندی شده و درباره راه بـرون رفت از وضعیت موجود، بحـث در حال انجام اسـت.

کاهش اختلال با نوسازی سایت‌های اپراتورها

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات همچنین اعلام کرد اپراتورها برای جلوگیری از اختلال در اینترنت و خالی شـدن آنتن گوشـی‌ها، بحث به‌روزرسـانی و نگهداری سـایت‌های اپراتورهـای ارتباطـی را در دسـتور کار قـرار داده‌انـد. هاشـمی افـزود: به‌روزرسـانی و بحـث نگهـداری سـایت‌ها در دسـتور کار اسـت تا بتوانیم باتری‌ها را نوسـازی کنیم، امـا حقیقـت ماجـرا ایـن اسـت کـه این سایت‌ها آسـتانه تحمل مشـخصی دارند و بعد از مدتی طبیعتاً خاموش می‌شوند. وی ادامه داد: بیش از ۵۰ هزار سـایت در کشـور داریـم کـه متعلق بـه اپراتورهـای مختلف اسـت، ۱۰ درصـدی کـه اهمیـت ویژه‌تری دارنـد را شناسـایی کردیم و در دسـتور کار قرار گرفته تـا در گام اول بتوانیم باتری‌های نـو را جایگزین کنیم. هاشـمی همچنین با اشـاره به طرح دوم بـرای کاهش اختلال‌ها در زمان قطعی برق یادآور شـد: در گام دوم در نظر داریـم از پنل‌های خورشـیدی برای تأمیـن انـرژی در شـرایط خـاص و قطعی اسـتفاده کنیم. وی افزود: وزارت ارتباطات طرح مدیریـت مصرف هوشـمند را هم در دسـتور کار دارد. ایـن طـرح را بـا معاونین وزارت نیـرو و وزارت نفـت بررسـی کردیم و امیدواریـم در همیـن یک هفتـه پیش رو بتوانیم این جلسه را با وزرای مربوطه برگزار کنیـم و آن را بـه صورت عملیاتـی هم کلید بزنیم. به گفته وی ایـن طرح عمدتاً مبتنی بر نگاه‌های نرم‌افزاری اسـت و اینکه بتوانند رأی مـردم پروفایل انرژی درسـت کنند.

عکس: ایرنا

عکس: آی جی اف

در نوزدهمین نشست مجمع حکمرانی اینترنت در عربستان عنوان شد

نیاز بیشتر کشورهای فقیر به توسعه دیجیتال

گزارش

آرزو کیهان
خبرنگار

نوزدهمین نشسـت سـالانه مجمع حکمرانی اینترنت (IGF2024) از ۱۵ دسـامبر(۲۵آذر) به میزبانی عربسـتان سعودی آغاز بـه کار کرد و این رویداد که با شـعار «شـکل دادن فردا با هم، با نوآوری» برگزار شـده، امـروز ۱۹ دسـامبر(۲۹آذر) به کار خود پایـان می‌دهد. امسـال اتصال جهانـی در ریاض در مرکز توجـه قرار گرفتـه و موضوعات کلیدی برجسـته همچون ماهیت ضروری اتصال برای دسترسـی به مراقبت‌های بهداشـتی، آموزش و فرصت‌های اقتصادی بررسـی شـد.

نقش ریاض در سیاست دیجیتال جهانی

بـا توجـه بـه اینکـه فضـای مجازی عربسـتان سـعودی در سـال‌های گذشـته بشـدت بسـته بود و شاهد بسـیاری از محدودیت‌هـا بودیـم، بسـیاری معتقدنـد میزبانـی ریاض، موقعیـت عربسـتان سـعودی را بـه عنـوان یـک بازیگـر کلیـدی و مرکز مهـم نـوآوری دیجیتـال در تدویـن سیاسـت‌های دیجیتـال بین‌المللی تقویـت می‌کنـد. ظـرف سـال‌های گذشـته برگـزاری حکمرانـی فضای مجـازی در عربسـتان اهمیـت چشـمگیری داشـته اسـت. ایـن کشـور علاوه بر اتکای فعلـی خود به فـروش نفـت و توسـعه بخش‌های خدمـات عمومـی مانند بهداشـت، آمـوزش، زیرسـاخت‌ها، تفریحات و گردشـگری، توجه خود را بر افزایش تمرکز بـر فناوری، تحـول دیجیتال و توسـعه قرار داده اسـت.

عربستان در مسـیر توسعه دیجیتال گام‌های بلندی برداشته و می‌خواهد با ایجاد شـهر نئوم تا سـال ۲۰۳۰ یک شهر هوشـمند در اختیار توریست‌ها قرار دهد و گردشـگری خـود را رونق بخشد.

میزبانـی این اجلاس هـم در همین مسـیر بـوده اسـت، هرچنـد ایـن میزبانی، بـا انتقادهایـی هم مواجه شـد و بیـش از ۴۰ سـازمان مدنی با اشـاره بـه نبـود آزادی بیـان در این کشور، شـعار توسـعه فضای مجازی را یـک دروغ دانسـتند. بـه گفتـه معترضـان، اغلب مخالفـان دولتی با بدافزار جاسوسـی پگاسوس مورد هـدف قـرار می‌گیرنـد و مجـازات می‌شـوند.

پیام ویژه دبیرکل سازمان ملل

«آنتونیـو گوترش»، دبیرکل سـازمان ملـل متحـد در پیامـی ویدیویی بر «پتانسـیل عظیم» فنـاوری دیجیتال بـه منظـور تسـریع پیشـرفت بشـر تأکیـد کرد، امـا ایجاد این پتانسـیل بـرای همه مـردم را نیازمنـد رویکرد مشـارکتی همه حکومت‌ها دانست. وی بیـان کرد کـه فعالیـت و صدای اجلاس IGF برای کل جهان «بسـیار حیاتـی» خواهـد بود. «عبـدالله بن عامـر السـوها»، وزیـر ارتباطـات و فنـاوری اطلاعـات عربسـتان هـم گفـت: ایـن همایـش یـک پلتفرم جهانـی بـرای ترویـج همـکاری دیجیتال بین‌المللـی بین دولت‌ها، بخش‌های خصوصـی و غیرانتفاعی، کارآفرینـان و نـوآوران در عصرهوش مصنوعـی را فراهـم می‌کند.

ایـن فرصـت منحصربـه فـرد برای پـرورش ایده‌هـای جدیـد جهـت تقویـت رشـد اقتصـادی در سراسـر جهـان بسـیار حائزاهمیت اسـت.

کمک به توسعه بهداشت و درمان کشورهای فقیر

IGF۲۰۲۴ برای اولیـن بار در ریاض با یکی از جلسـات کلیدی بـا عنوان «دسترسی جهانی، پیشرفت جهانی: مدیریـت چالش‌هـای پذیـرش دیجیتالـی جهانـی» آغـاز شـد و در آن، نیـاز بـه اتصال جهانـی اینترنت و تأثیـر آن بر زندگی بشـر و همچنین چالش‌هـای مشـارکت معنـادار در عصر دیجیتال بررسـی شـد. در این نشسـت، شـرکت‌کنندگان در مورد اینکـه چگونـه فنـاوری می‌توانـد توسـعه پایـدار را هدایـت کنـد و زندگی نسـل فعلـی و آینـده را بویژه در مناطـق محـروم بهبود بخشـد، گفت‌وگـو کردنـد.

همچنین ارتبـاط اینترنتی در جوامع فقیرتـر، بـه معنـای زندگی یـا مرگ عنوان شـد چراکه در جوامع محروم بـرای مقابله بـا فقر و دسترسـی به مراقبت‌هـای بهداشـتی حیاتـی می‌تـوان از آن بیشـترین بهـره را گرفت. در این نشسـت عنوان شـد که دولت‌ها باید در زیرسـاخت‌های ارتباطـی سـرمایه‌گذاری کنند.

> در نشست IGF امسال، ارتباط اینترنتی در جوامع فقیرتر، به معنای زندگی یا مرگ عنوان شد چراکه در جوامع محروم برای مقابله با فقر و دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی حیاتی می‌توان از آن بیشترین بهره را گرفت

هوش مصنوعی در کانون توجه

با توجه به اینکه سـال گذشـته ژاپن میزبـان ایـن نشسـت بود، امسـال دسـتاوردهای ایـن کشـور در زمینه پوشـش پهنای باند مورد بررسی قرار گرفت. همچنیـن از هوش مصنوعی به‌عنـوان یکـی از ابزارهـای ضروری بـرای کاهش شـکاف دیجیتـال یاد شـد که بایـد فراگیـر شـود. در این نشسـت همچنیـن تأکیـد شـد که هـوش مصنوعـی راهکارهایـی برای آموزش، کشاورزی و اقتصاد دیجیتال در آسـتین دارد و باید به آن در جهان توجـه ویژه کـرد تا شـکاف اقتصادی کاهـش یابد.

بدیـن ترتیـب در ایـن نشسـت بـر ایـن موضوع تأکید شـد کـه پذیرش دیجیتال جهانـی نیازمند همکاری در بخش‌هـای مختلف، سیاسـتگذاری فراگیـر و تمرکـز بـر توانمندسـازی جوامـع محلی اسـت.

اتصال به تنهایی کافی نیسـت و برای پیشـرفت واقعـی دنیـای دیجیتال، سـرمایه‌گذاری در مهارت‌هـا و افزایش سـواد دیجیتـال باید همراه بـا نوآوری‌هـای تکنولوژیکی باشـد. بـه همین دلیل اسـت کـه IGF یک پلتفـرم حیاتـی بـرای متحـد کردن دیدگاه‌هـای مختلـف و راه‌حل‌های عملـی بـرای پـر کـردن شـکاف دیجیتـال باقـی می‌مانـد. از سـوی دیگر در این نشسـت در قالب برنامه «سـفیر جوانان»، ۱۵ جوان پرشور که بـه فضـای دیجیتال تسـلط و علاقه دارنـد انتخـاب شـدند تا بـه عنوان رهبـران نسـل بعدی فضـای مجازی جهـت همـکاری و نـوآوری بـرای داشـتن جهانـی بهتـر فعالیت‌های چشـمگیری داشـته باشند.

تولد یک مجمع برای اینترنت

برش

از آنجـا کـه حکمرانـی اینترنـت در دهـه ۱۹۹۰ کامـلاً انحصـاری و حکمرانـی بـر زیرسـاخت‌های اینترنـت همچـون نام‌دامنه، تخصیـص آی‌پی و تعریـف پروتکل تنهـا در اختیار نهادهـای امریکایی بـود، دولت‌هـای مختلف به موازات توسـعه اینترنـت خواسـتار تغییر ایـن وضعیت شـدند. در سـال ۱۹۹۸ بـه منظورانتقال مدیریت نام‌دامنه، سـازمان امریکایی آیکان ایجاد شـد امـا در نهایت تأثیرگذاری گسـترده اینترنـت در امـور مختلـف فرهنگـی، اجتماعـی و اقتصادی کشـورها، زمینه‌سـاز تولد کمیسـیون‌های بین‌المللی و منطقه‌ای بسـیاری شـد کـه یکی از آن‌ها، تشـکیل مجمع حکمرانی اینترنت (IGF) در سـال ۲۰۰۶ با همکاری سازمان ملـل متحد اسـت کـه وظایف ایـن انجمـن دعـوت و گردهمایی برای رسـیدگی بـه چالش‌هـا و فرصت‌های کلیـدی در عصـر دیجیتال عنوان شـد. ایـن مجمع امسـال بـرای نوزدهمین بـار با برگزاری نشسـت ویـژه اینترنت، با حضـور ۱۰ هزار شـرکت کننده از ۱۶۰ کشـور و بیش از هزار سـخنران بین‌المللی انجام شد. هدف این انجمـن، تقویت درک مشـترک اسـتفاده از فرصت‌های جهانـی اینترنت و در عیـن حال پرداختن به چالش‌های بالقوه آن اسـت. امسـال در این رویداد حدود ۳۰۰ جلسـه و کارگاه تخصصـی برگزار و روندهـای بین‌المللی حاکمیـت اینترنت و چالش‌هـای دیجیتال مورد بررسـی قرار گرفت.

ستاره‌ها را در یلدا بشمارید

تاپ‌اپ

یلـدا بلندتریـن شـب سـال بـرای علاقه‌منـدان بـه دنیـای نجـوم و ستاره‌شناسـی، یک شـب خاص است و بسـیاری از آنها می‌خواهند با غرق شدن در بی‌کـران کیهـان و سـتارگان، بدانند وضعیـت سـتارگان در این شـب چگونه اسـت. شـاید برای همه ما راحت نباشد که سـراغ رصدخانه برویم یا از تلسکوپ اسـتفاده کنیـم. اینجاسـت کـه فعالان عرصـه فناوری، بـا ارائه اپلیکیشـن‌های مختلـف بـه کمـک دوسـتداران سـتاره‌ها در شـب یلـدا آمده‌انـد. کاربـران می‌تواننـد با کمک اپلیکیشـن Stellarium Mobile – Star Map یک سـفر مجـازی جالـب به سـتارگان در شـب طولانـی یلـدا داشـته باشـند. تصـور کنیـد در حیـاط خانـه، در جمع خانواده، در کنار آتش شـومینه و بخاری یـا درحالی کـه در خانه دراز کشـیده‌اید به آسـمان نـگاه می‌کنید، با اسـتفاده از ایـن اپ می‌توانیـد به‌سـرعت و راحتی، سـتارگان را یکی‌یکـی شناسـایی کنید. ایـن اپلیکیشـن عمـلاً یـک تلسـکوپ مجازی در دسـتان کاربران است که پرده از راز آسـمان شـب برمی‌دارد و می‌تواند آنها را با جهانی شـگفت‌انگیز آشـنا کند. این اپلیکیشـن فقط یک نقشـه سـاده آسمان نیست و شـما می‌توانید با کمک آن، به‌راحتـی آسـمان را شبیه‌سـازی کنیـد. یک شبیه‌سـاز دقیق و پیشـرفته کـه می‌تواند حـرکات زنـده سـتارگان، سـیارات و صورت‌هـای فلکی را به شـما نشـان دهـد و از دیدن آن لـذت ببرید. این اپلیکیشـن، با ارائـه اطلاعات جامع و دقیق درمورد هر جرم آسـمانی، شما را با دنیـای بی‌کـران نجوم آشـنا می‌کند. بی‌شـک در جمـع خانـواده، ایـن اپ می‌توانـد زمینه‌سـاز بحثـی دور و دراز دربـاره نـام سـتارگان و... شـود و یـک شـب خـاص را برای‌تـان رقم بزنـد. در ایـن جمـع می‌توانید موقعیت سـیارات را در آسـمان شـب یلـدا پیش‌بینـی و بـا دوسـتان خـود درمـورد آن بحـث کنیـد. ایـن اپلیکیشـن با شبیه‌سـازی دقیق آسـمان شـب، می‌توانـد مباحث و گفت‌وگوهـای جذابـی را در جمـع خانواده و دوسـتان ایجـاد کند.

بهبود تجربه بازی با آیپد تاشو

تازه‌های فناوری

اپـل یکـی از کمپانی‌هایـی اسـت کـه هـربـار محصولـی تـازه در آسـتین دارد تا دوسـتدارانش را وفادارتـر از گذشـته کند. این بار خبرهایی که منتشـر شـده نشـان می‌دهد اپل در حال توسـعه یک آیپد تاشو اسـت که در حالت باز، انـدازه‌ای معادل دو آیپد پـرو خواهد داشـت.

در گذشته شرکت‌هایی نظیر مایکروسافت و لنوو تلاش‌هایی برای ایجاد دسـتگاه‌های تاشـو انجام داده‌اند، امـا موفقیت چندانی نصیب آنها نشـد به همین دلیل بسـیاری، اپـل را نیز ناموفق می‌دانسـتند امـا ظاهراً ایـن بـار شـرایط عوض شـده اسـت. اپل سال‌هاسـت که روی این دسـتگاه تاشو کار می‌کند و هربـار نیز اخبار مختلفی از آزمون و خطاهـای آن به گوش رسـیده اسـت اما ایـن بار بـه نظر می‌رسـد مشـکلات کمتر شـده چراکه زمان ارائه نهایی این محصول مشخص شـده است.

گفتـه می‌شـود اپـل قرار اسـت ایـن آیپد تاشـو را تا سـال ۲۰۲۸ به بـازار عرضه کند. طراحـی ایـن آیپـد غول‌پیکـر بـه گونه‌ای اسـت که به کاربران کمـک می‌کند تجربه بهتـری از تماشـای فیلـم و بازی کـردن با صفحه نمایشـی گسـترده‌تر داشته باشند. ازسـوی دیگـر تـا شـدن این محصـول به کاربـران کمـک می‌کنـد تـا راحت‌تـر آن را حمـل کننـد. گفتـه می‌شـود بـا اینکه انـدازه بزرگ‌تریـن مـدل کنونی آیپـد، ۱۳ اینچ اسـت، اما نسـخه جدید و تاشوی این دسـتگاه، کمی بزرگ‌تر خواهد بود و همین موضوع کاربران را شـگفت‌زده کرده است. صفحـه نمایـش ایـن آیپـد تاشـو کامـلاً یکپارچه خواهد بـود و هیچ چین‌خوردگی در آن مشـاهده نمی‌شـود هرچند پیش از این رقبایی مانند سامسـونگ برای کاهش چین‌خوردگی در گوشـی‌های تاشوی خود مانـند Galaxy Fold و Galaxy Flip موفقیـت چندانی نداشـته‌اند.

اپـل همچنین بـه دنبال ارائـه آیفون‌هایی باریک‌تـر بـه بـازار اسـت تـا کاربـران را شـگفت‌زده کند. البته تاکنون گوشی‌های تاشـو سـهم بزرگی از بـازار اپـل را به خود اختصاص نداده‌اند اما پیش‌بینی می‌شـود با ورود اپل بـه این عرصه، تقاضـا برای این نوع دسـتگاه‌ها رشـد چشـمگیری داشته باشد.

عکس: ایرنا

از «هوره‌خوانی» و «خوانچه برون» تا شاهنامه‌خوانی و قصه‌گویی

چله با اجاق سنت گرم می‌شود

ایران زمین- «هوره خوانی» در کرمانشاه، «چله دوید» در آذربایجان شرقی، «خوانچه برون» در کردستان، شاهنامه‌خوانی و قصه‌گویی ریش سفیدان و بزرگان، خوردن تنقلات و تفألی بر حافظ تا حلوای کدوی گیلان و شولی یزد و خرما ماهی خوزستان و قلیه ماهی سیستان و بلوچستان و... هزار رنگ و هزار رسم پای سفره‌ای که در یک شب از ۳۶۵ شب سال پهن می‌شود، شب دراز و سرد ایرانی‌ها را به صبح پیوند می‌زند و خاطره یک یلدای دیگر را در ذهن کوچک و بزرگ خانواده‌ها به یادگار می‌گذارد. خوراکی‌ها و آیین‌های ویژه یلدایی در ایران رنگارنگ با قومیت‌ها و جغرافیای متنوع، یک هویت واحد دارد و آن «شب خانواده» بودن یلداست؛ شبی که بزرگ و کوچک سنی هر خانواده، جایگاه و منزلت خاص خود را دارد.

«چله دوید» در آذربایجان شرقی

در آذربایجان شرقی «چیلله گئجه سی» به معنی شب یلداست. شب یلدا در تبریز همچون دیگر نقاط ایران، با گرد هم آمدن اعضای خانواده و فامیل دور هم آغاز می‌شود. در این شب که به آن «بویوک چیلله» (چله بزرگ) هم می‌گویند، کوچک‌ترها به دیدار بزرگ‌ترها می‌روند. یکی از رسوم زیبای تبریز در شب یلدا، فرستادن خونچا (خوانچه) به خانه نوعروسان است. خونچا شامل هدایایی مثل میوه‌های تزیین شده، شیرینی‌های محلی، آجیل و خشکبار و گاهی هم لباس و طلاست که توسط خانواده داماد به خانه عروس فرستاده می‌شود. این رسم نشان از اهمیت دادن به تحکیم روابط خانوادگی و ایجاد پیوند محبت‌آمیز بین خانواده‌ها دارد.

از دیگر آداب و رسوم شب یلدا در تبریز، نوازندگی عاشیق‌ها می‌باشد که خواننده و نوازنده‌های محلی هستند و اشعار و موسیقی مردمی می‌سرایند. عاشیق‌ها، داستان خوانده و فی‌البداهه شعر سراییده و ساز می‌نوازند. داستان‌ها در مورد افسانه‌های کهن از جمله «کوراوغلو» و قصه‌های مهر و محبت شبیه «قربانی و پری» می‌باشند.

از رسم و رسوم شب یلدا در آذربایجان شرقی «چله دوید» است. برای اجرا کردن این رسم، مردان و جوانان فامیل دور هم جمع شده و قوطی حلبی را سوراخ کرده، یک چوب داخل آن می‌کنند. سپس یکی پارچه را آتش زده و داخل قوطی می‌گذارند. به این صورت مشعلی درست می‌شود. سپس مشعل را در دست گرفته و شعر «قندیر اوغلی‌ها قندیر اوغلی‌ها بیر جیندا ویر یاندیر اوغلی چله قاشدی‌ها چله قاشدی‌ها» را می‌خوانند که به معنی «پسر قندیل‌ها، پسر قندیل یک پارچه کهنه را آتش بزن، چله فرار کرد ها، چله فرار کرد» می‌باشد. با شعر خواندن به در خانه‌ها رفته و پارچه نفت‌آلودی از هر کس می‌گیرند، سپس روی مشعل قرار می‌دهند تا خاموش نشود.

«چیلله لیک» در آذربایجان غربی

شب یلدا در آذربایجان غربی با آداب و رسوم خاصی برگزار می‌شود که از مهم‌ترین آنها می‌توان به شب‌نشینی در منزل بزرگ خانواده و فرستادن هدایا یا همان «چیلله لیک» به منزل نوعروسان اشاره کرد. مردم آذربایجان غربی در شب چله به منزل بزرگ‌ترها رفته و تا پاسی از شب با ریش سفیدان و بزرگ‌ترهای فامیل همنشین می‌شوند. غذای مخصوص آنها در این شب، پلو و رشته پلو است.

یکی از رسم‌هایی که کم و بیش در اغلب شهرستان‌های آذربایجان غربی به قوت خود باقی است، رسم تهیه هدیه شب یلدا، «چیلله لیک» یا همان «چیلله پایی» است که خانواده‌ها طبق رسمی قدیمی، هدایا و سوغاتی‌هایی را تدارک دیده و به منزل نوعروسان می‌فرستند.

قصه‌گویی در اردبیل

اکثر مردم استان اردبیل در شب یلدا چیله قارپیزی (هندوانه چله) می‌خورند و معتقدند با خوردن هندوانه، لرز و سوز سرما به تن‌شان تأثیر نداشته و اصلاً سرمای زمستان را حس نمی‌کنند. شب چله افراد فامیل دور کرسی چوبی جمع شده و به قصه‌ها و روایت‌های شیرین بزرگ‌ترها گوش می‌دهند. زنان و دختران روستا در گرگ و میش شب‌های چله، در تکاپو و هیجانی خاص ملزومات غذا و تنقلات ویژه این شب را مهیا کرده و برای گذران ساعات خوش در کنار فامیل لحظه‌شماری می‌کنند. آنها در سینی‌های قدیمی مسی در فضای دوده گرفته آشپزخانه‌های قدیمی، انواع میوه و تنقلات را مهیا می‌کنند. دراین شب استثنایی پس از صرف شام و خواندن دعای شکر در پای سفره، همگان در کنار هم، از شادی‌ها و غم‌ها، موفقیت‌ها، اعتقادات، امیدها و بیم‌هاشان می‌گویند. بزرگ‌ترها و ریش سفیدان فامیل در این شب علاوه بر خواندن برخی از اشعار محلی مانند بایاتی، خاطرات و داستان‌های کهن ایران زمین را برای اعضای خانواده نقل می‌کنند. «گل یا پوچ» از جمله بازی‌هایی است که در شب چله با مشارکت همه اعضای خانواده رواج داشت، اما اکنون به ندرت می‌توان چنین جلوه‌هایی را به چشم دید.

> اکثر مردم استان اردبیل در شب یلدا چیله قارپیزی (هندوانه چله) می‌خورند و معتقدند باخوردن هندوانه، لرز و سوز سرما به تنشان تأثیر نداشته و اصلاً سرمای زمستان را حس نمی‌کنند

«هوره‌خوانی» در کرمانشاه

در شب یلدا مردم کرمانشاه و مناطق زاگرس‌نشین آداب و رسوم خاصی مانند چیدن سفره و صرف خوراکی‌ها و برگزاری آیین‌های معنوی جذاب دارند. مردم استان کرمانشاه براساس آیینی کهن در شب یلدا بیدار می‌مانند تا با شعر خواندن، قصه گفتن، فال حافظ گرفتن و آجیل خوردن با مادر جهان در زادن خورشید همراهی و همدردی کنند. در استان کرمانشاه رسم‌هایی مانند هوره‌خوانی (گونه‌ای از موسیقی کردی) و جوراب بازی نیز در بین مردم رواج داشته که امروزه کمرنگ‌تر از قبل شده است.

«خوانچه برون» در کردستان

شب یلدا در استان کردستان که به آن «شه‌و زمسان» می‌گویند دارای آداب و رسوم خاص خود است که به بردن خوانچه (کادو) برای نوعروس تا تهیه خوراکی‌های خاص این شب همچون کالک تورش (خربزه ترش) می‌توان اشاره کرد. اصلی‌ترین ویژگی شب چله، گردآمدن خانواده‌ها با هماهنگی قبلی در کنار هم است؛ به‌صورتی که معمولاً یک هفته قبل از آن مشخص می‌شود شب چله این سال در خانه چه کسی جمع شوند. در تدارکات این جشن، سنندجی‌ها چند ماه قبل از شب چله، خربزه‌های کوچکی که از روستای گردشگری سراب قامیش تهیه می‌شود را در تفاله سرکه می‌اندازند تا برای این شب «کالک تورش» (خربزه ترش) که از اصلی‌ترین موارد سفره است را داشته باشند؛ پس از خوردن غذای چرب و سنگین شب چله، میل کردن این خربزه ترش هضم غذا را آسان کرده و باعث می‌شود بقیه شب نیز بتوان از تنقلات متنوع و میوه‌های رنگارنگ شب چله استفاده کرد. غذای مخصوص شب یلدا در استان کردستان معمولاً دلمه و رشته پلو است.

«فال سوزن» در همدان

شب چله برای همدانی‌ها با پهن کردن بساط کرسی در هوای سرد آخرین روز پاییز همراه است. در حقیقت درست کردن کرسی برای شب یلدا در همدان یک امر واجب و ضروری است و بدون آن شب چله معنا ندارد؛ همدانی‌ها به این مراسم «کرسی گذاران» می‌گویند. وقتی که تمام اعضای فامیل در خانه بزرگ‌تر فامیل دور کرسی جمع شدند، خوردن شب چره و خوراکی‌های نمادین شب یلدا آغاز می‌شود. در این شب یک رسم قدیمی «فال سوزن» انجام می‌شود. روال آداب چله در همدان چنین است که وقتی خوردنی‌ها تمام شد، یک تکه پارچه تازه و آب نخورده می‌آورند. یک خانم مسن و با کمالات که اشعاری را از حفظ است، شعری می‌خواند. سپس دختر بچه کوچکی روی همان پارچه سوزن می‌زند. حاضران مجلس در دل نیت می‌کنند. خواندن هر شعر که تمام شد، در هر محلی که دختر سوزن زده (البته دیگران محل سوزن زدن‌ها را نباید ببینند) مخصوص یک شعر است و هر کسی هر نیتی دارد، یکی از آنها را که مخصوص یک شعری است انتخاب و شعر را جواب نیت خود می‌داند.

عکس: میزان

> شب چله همدانی‌ها با پهن کردن بساط کرسی در هوای سرد آخرین روز پاییز همراه است. در حقیقت درست کردن کرسی برای شب یلدا در همدان یک امر واجب و ضروری است

«شال‌اندازی» در قزوین

آیین‌های یلدایی مردم قزوین در کنار پیوندهای خانوادگی با آداب و رسوم خاصی همراه بوده و با خوردن شب چره و شال‌اندازی و گرفتن فال حافظ و قصه‌گویی پدربزرگ‌ها، شب به‌یادماندنی را در آغاز فصل زمستان رقم می‌زند. یکی از برنامه‌های این شب در استان قزوین مَثل‌گویی است که نوعی شعرخوانی و داستان‌خوانی محسوب می‌شود و از گذشته اجرا می‌شده و خانواده‌ها در این شب، گرد هم جمع می‌شدند و افراد سالمند و پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها برای دیگران قصه می‌گفتند. در این شب هم مثل جشن تیرگان، فال گرفتن از کتاب حافظ مرسوم است و حاضران با انتخاب و شکستن گردو، از روی پوکی یا پُری آن، آینده‌گویی می‌کنند.

«شو چله» مردمان دیار کویر

یلدا یا به گویش محلی «شو چله» در خراسان جنوبی رنگ و بوی اوسونه‌خوانی و کف‌زنی دارد. اگرچه مردم این دیار هم مانند دیگر استان‌ها در آخرین شب به یادماندنی پاییز به خانه بزرگ‌ترهایشان رفته و طولانی‌ترین شب سرد سال را با دورهمی جشن می‌گیرند اما از ۲ هفته مانده به شب چله، بزرگ‌ترها به تدارک یک دورهمی خانوادگی شاد و پر جنب و جوش می‌اندیشند و با آماده کردن گوسفند برای قربانی، راه‌اندازی کرسی، فراهم کردن آجیل‌های خشک و میوه‌های پاییزی به استقبال یلدا و میهمان‌هایش می‌روند.

اوسونه‌خوانی مادربزرگ‌ها

در کنار همه این رسوم، استادان موسیقی خراسانی با نواختن ساز و دهل و دایره‌زنی و جوان‌ترها با اجرای رقص‌های محلی حال و هوای خاطره‌انگیزی به این شب می‌دهند. تعریف کردن قصه توسط مادربزرگ یکی دیگر از بخش‌های شب‌زنده‌داری یلدا در خراسان جنوبی است. مادربزرگ‌ها قصه‌های قدیمی یا به اصطلاح محلی «اوسونه» که خودشان آموخته‌اند را برای بچه‌ها تعریف می‌کنند که مورد استقبال خوب کودکان و نوجوانان قرار می‌گیرد.

کف‌زنی یا همان بستنی زمستانی

در کنار همه این تفریحات، مردم شهرستان‌های قاینات و بیرجند رسم‌های جالب دیگری دارند. آنها که از گذشته‌های دور عادت به تهیه خوراکی‌های سالم و مقوی داشته‌اند، در شب یلدا تهیه کف‌زَنی یا کف‌بیخ (یک نوع دسر سنتی و قدیمی) را که اخیراً به آن بستنی زمستانی نیز می‌گویند، فراموش نمی‌کنند.

پذیرایی یزدی‌ها از میهمانان شب‌چله با «آش شولی»

مراسم یلدا در یزد تلفیقی از سنت‌های ایران باستان و اسلامی است. در بعضی محله‌های یزد در شب یلدا مانند چهارشنبه‌سوری آتش می‌افروزند. آنها آتش را نمادی برای امید به طلوع خورشید و فراموش نکردن روشنایی می‌دانند. در بعضی جاها در کنار سفره‌های یلدایی، سفره‌های دیگری نیز پهن می‌کنند تا برای اهالی خانه و محله طلب دعای خیر کنند. سفره‌های یلدایی در یزد در بزرگ‌ترین اتاق خانه‌ها «ارسی»، روی کرسی انداخته می‌شود. خانواده‌های یزدی نیز این شب را فرصتی برای دور هم بودن می‌دانند و در خانه بزرگ‌ترها جمع می‌شوند.

شولی یزدی از غذاهای سنتی مردم استان است که در شب چله بوی آن از هر خانه‌ای به مشام می‌رسد. در این شب، افراد فامیل در خانه یکی از بزرگان فامیل جمع شده در کنار هم دیگ آش شولی را برپا می‌کنند.

شب‌چره و قصه‌گویی شب یلدا در مازندران

آداب و رسوم شب یلدا در مازندران درست همانند دیگر شهرهای دیگر ایران جالب و با جزئیات فراوان است. مراسم شب یلدا یا «چله شو» در شهرهای استان مازندران آنقدر مهم است که برای مثال اگر خانواده‌ای در این شب تدارکی برای شام نداشته باشد، آن را امری بدشگون می‌دانند.

یکی از مهم‌ترین آداب و رسوم شب یلدا در مازندران مثل سایر نقاط ایران «شب‌نشینی» است. اما از آنجایی که کشتی با نام این استان گره خورده است، در این شب جوان‌ترها با هم کشتی می‌گیرند یا مچ می‌اندازند. بزرگ‌ترها هم شعرها و آوازهای قدیمی برای بچه‌ها به زبان مازندرانی و منظومه‌های امیری و طبری می‌خوانند.

قاشق‌زنی یک رسم قدیمی در شب‌یلدای مازندرانی‌ها

یکی از جالب‌ترین آداب و رسوم شب یلدا در رامسر قدیم و برخی شهرها و روستاهای مازندران مراسم «قاشق‌زنی» است. در این مراسم زنان و دختران روی صورت خود چادر می‌اندازند و یک قاشق چوبی بزرگ یا ظرف در دست می‌گیرند و به در خانه همسایه‌ها می‌روند. سپس قاشق خود را به سمت همسایه‌ها می‌گیرند و بدون اینکه حرف بزنند، از او درخواست می‌کنند تا ظرف را با انواع تنقلات یلدایی پر کند. بعد از جمع شدن انواع تنقلات شب یلدا، این خوراکی‌ها را به فردی که لال است یا لکنت زبان دارد، می‌دهند تا درمان شود.

موسیقی و آواز خواندن یکی دیگر از رسوم جالب مازنی‌ها در شب یلداست. در قدیم اکثر مازندرانی‌ها در این شب (لَله وا) یا نی می‌نواختند و در کنار آنها فرد دیگری آواز می‌خواند. آواز خواندن و بازی‌های محلی مازندران در شب یلدا هنوز هم از رایج‌ترین تفریحات در بسیاری از شهرها و روستاهای مازندران در شب چله محسوب می‌شوند.

عکس: ایرنا

ایران در «ایران»

هوشمندسازی کشاورزی در فارس

شیراز - هوشمندسازی گلخانه‌ها، به‌عنوان گامی عملی در این راستا، تحولی چشمگیر در مدیریت منابع و کاهش هزینه‌های تولید به‌وجود آورده است. نتایج اولیه این طرح‌ها نشان می‌دهد که هوشمندسازی علاوه بر افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی، به حفظ محیط زیست و کاهش هزینه‌ها نیز کمک شایانی خواهد کرد.

«مجتبی دهقان‌پور» مدیرکل جهاد کشاورزی فارس، از هوشمندسازی گلخانه‌ها به‌عنوان یکی از طرح‌های کلیدی این سازمان یاد کرده و تأکید می‌کند: این اقدام مصرف سوخت را تا ۴۰ درصد کاهش داده و کاهش ۷۵ درصدی مصرف کود و سموم شیمیایی و ۶۰ درصدی رفت‌وآمد در گلخانه‌ها را نیز به‌دنبال داشته است. این آمار حاکی از تحولی بنیادین در شیوه مدیریت منابع است که به افزایش بهره‌وری و حفاظت از محیط زیست کمک می‌کند. یکی از مهم‌ترین ابعاد هوشمندسازی در کشاورزی، استفاده از هوش مصنوعی برای مدیریت منابع آبی و تجمیع چاه‌های کشاورزی است. طبق گفته دهقان‌پور، این رویکرد باعث کاهش مصرف آب و افزایش بهره‌وری شده است؛ دو هدفی که تحقق آنها در کشوری با بحران‌های متعدد آبی، اهمیت حیاتی دارد.

تکمیل زنجیره تولید در آذربایجان‌غربی

ارومیه- با حمایت‌های دولت؛ زنجیره‌های چرخه تولید در حوزه‌های مختلف آذربایجان غربی تکمیل خواهد شد تا مردم تحول و توسعه را احساس کنند.

«رضا رحمانی»، استاندار آذربایجان‌غربی با اعلام اینکه چرخه معیوب تولید در استان اصلاح می‌شود، اظهار کرد: با وجود داشتن ظرفیت‌های فراوان استان، زیرساخت‌های لازم فراهم نشده و لازم است همه با هم در مسیر جبران عقب‌ماندگی‌های استان گام برداریم.

رحمانی افزود: برای حل مشکلات حوزه تولید تلاش می‌کنیم با بهره‌مندی از حمایت‌های دولت، شهرک‌های تخصصی با همه امکانات را در استان راه‌اندازی کنیم. وی با اشاره به اهمیت راه‌اندازی مناطق ویژه اقتصادی مشترک با کشورهای همسایه، گفت: آذربایجان‌غربی از امن‌ترین استان‌های کشور بوده و بازارچه‌های مرزی آن باید توسعه یابد.

استاندار آذربایجان‌غربی با اشاره به تأثیر اقدامات صحیح اقتصادی در کاهش آمار قاچاق اظهار کرد: اقدامات برنامه‌ریزی شده‌ای به نفع استان و به ضرر قاچاق آغاز شده است. رحمانی یکی از سیاست‌های اصلی دولت چهاردهم را تفویض اختیارات به استان‌ها اعلام کرد و گفت: نیازهای آذربایجان‌غربی در حوزه تفویض اختیارات شناسایی و تعیین خواهد شد تا مسیر توسعه استان روان‌سازی شود.

استاندار بوشهر: قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی ابلاغ شود

بوشهر- استاندار بوشهر گفت: با وجود تصویب قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی ابلاغ آیین‌نامه اجرایی این مصوبه زمانبر شده است.

ارسلان زارع افزود: انتظار می رود به منظور رفع دغدغه بخش بزرگی از جامعه و ایجاد ثبات در اشتغال ذی‌نفعان هرچه سریع‌تر آیین‌نامه یادشده ابلاغ شود. وی یادآور شد: در استان بوشهر ۱۳هزار ملوان بر روی دوهزار شناور سنتی فعالیت می‌کنند و معیشت حدود ۳۰۰ هزار نفر از شهروندان این استان به طور مستقیم یا به صورت غیرمستقیم به استمرار فعالیت آنان وابسته است.

انتقاد از برنامه های غیرعلمی برای احیای خلیج گرگان

گرگان- استاندار گلستان گفت: بخش زیادی از اقدامات صورت گرفته برای احیای خلیج گرگان غیرعلمی اجرا شده و به حضور همیشگی یک لایروب نیاز دارد که منطقی نیست.

علی‌اصغر طهماسبی افزود: با وجود گرفتن مجوز آب شیرین‌کن، از ظرفیت سرمایه‌گذاران استانی استفاده نشده و تاکنون به نتیجه نرسیده است.

وی بیان کرد: برای اجرای کریدور ریلی شمال-جنوب هم اقدام خاصی صورت نگرفته اما با حمایت بخش خصوصی و پشتیبانی دولت ضروری است این پروژه به سرانجام برسد.

استاندار گلستان افزود: در پروژه مجتمع پتروشیمی با همراهی نمایندگان استان و پشتیبانی نماینده ولی فقیه تلاش می‌کنیم حقوق مردم استان و سهامداران را زنده کنیم.

طهماسبی ادامه داد: منطقه آزاد اینچه‌برون گلستان هم جز یک تکه کاغذ نیست اما سعی می‌کنیم با همکاری شورای عالی منطقه آزاد تمام مناطق استان زیر چتر منطقه آزاد قرار گیرند و از برتری‌های آن استفاده کنند. وی تأکید کرد: گلستان در بخش زیرساخت بشدت ضعیف است که باید با اهتمام، آن را برطرف کنیم.

ورزش ایران

عذرخواهی از حسن یزدانی

مراسم تقدیر از قهرمانان المپیک و پارالمپیک دوشنبه با حضور رئیس‌جمهوری برگزار شد اما حسن یزدانی به دلیل دیر رسیدن، اجازه حضور در مراسم را پیدا نکرد و سالن را ترک کرد. پس از این موضوع، سید عباس موسوی معاون تشریفات دفتر رئیس‌جمهوری از یزدانی عذرخواهی کرد و در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «با جهان پهلوان حسن یزدانی افتخار ایران زمین گپ‌وگفت تلفنی صمیمانه داشتم و از مشکل پیش‌آمده برای او در مراسم عذرخواهی و دلجویی کردم. حسن آقا هم با ادب و متانت همیشگی موضوع را تمام‌شده و غیرمهم تلقی کردند.»

زمان دربی برگشت مشخص شد

هفته پانزدهم لیگ برتر فوتبال ایران روزهای دوازدهم و سیزدهم دی ماه برگزار می‌شود و پس از آن تیم‌ها حدود هفده روز در فرصت تعطیلات نیم‌فصل بازی نخواهند داشت و از روز اول بهمن ماه نیم‌فصل دوم آغاز خواهد شد. در این بین شش هفته ابتدایی نیم‌فصل دوم از اول بهمن ماه تا ۹ اسفند ماه ادامه خواهد داشت تا تیم‌ها یک دوره فشرده را پشت سر بگذارند. طبق برنامه اعلام شده از سوی سازمان، هفته شانزدهم لیگ برتر روزهای اول و دوم بهمن برگزار می‌شود و برای هر روز چهار مسابقه در نظر گرفته شده است .بر همین اساس دربی برگشت پرسپولیس و استقلال در هفته بیست و یکم در روز نهم اسفندماه برگزار می‌شود.
دو تیم در نیم‌فصل اول در چهارچوب هفته ششم در ورزشگاه امام خمینی شهر اراک به مصاف هم رفتند که این بازی با نتیجه یک بر صفر به سود پرسپولیس خاتمه یافت.

سرخ‌ها در تشییع دختر پرسپولیسی

مراسم تشییع پیکر صدف خالقی، هوادار فقید تیم فوتبال پرسپولیس در حالی دیروز در بهشت زهرا برگزار شد که تعداد کثیری از طرفداران تیم پرسپولیس در این مراسم حضور داشتند تا یاد و خاطره او را گرامی بدارند. در این بین حضور خوان کارلوس گاریدو سرمربی اسپانیایی پرسپولیس توجه بسیاری را برانگیخت. همچنین کریم باقری، مربی پرسپولیس با حضور در این مراسم به پدر هوادار فقید سرخ‌ها تسلیت گفت. وحید امیری کاپیتان پرسپولیس هم با حضور در بهشت زهرا همدردی خود با خانواده صدف خالقی را نشان داد. امیری در صفحه اینستاگرام خود نوشته بود که مرگ این هوادار، آنها را برای قهرمانی متحد خواهد کرد و این هوادار تازه درگذشته، نقشی را که هادی نوروزی در لیگ پانزدهم ایفا کرد، انجام خواهد داد.

حسینی بهترین دروازه‌بان لیگ نخبگان

کنفدراسیون فوتبال آسیا با انتشار پستی در فضای مجازی، سیدحسین حسینی را بهترین دروازه‌بان لیگ نخبگان آسیا تا پایان هفته ششم این رویداد معرفی کرد. در این پست که در صفحه مجازی کنفدراسیون فوتبال آسیا منتشر شده، نوشته شده است: «سیدحسین حسینی دروازه‌بان تیم فوتبال استقلال تا هفته ششم لیگ نخبگان آسیا با ۲۸ سیو موفق، بهترین دروازه‌بان این رویداد بوده است.» استقلال هم‌اکنون با ۶ امتیاز در رتبه هشتم جدول رده‌بندی لیگ نخبگان در منطقه غرب قرار دارد. در این جدول ۱۲ تیم حضور دارند که در نهایت، هشت تیم به مرحله حذفی صعود می‌کنند.

قهرمان جهان، راننده تریلی شد

علیرضا یوسفی، وزنه‌بردار فوق سنگین ایران نسبت به تریلی سواری خود در مراسم استقبال در شهر قائمشهر واکنش نشان داد. او که در مسابقات قهرمانی جهان ۲۰۲۴ منامه، توانست مدال طلای دو ضرب و برنز مجموع را بگیرد، در مراسم استقبالی که از وی در قائمشهر برگزار شد، سوار بر تریلی پدرش بود که این حرکت مورد استقبال زیادی قرار گرفت. یوسفی در این خصوص گفت: «پدر من راننده تریلی است و چون نماد کار پدرم است، تصمیم گرفتیم در مراسم استقبال باشد تا متفاوت‌تر از بقیه باشد. من هم خیلی رانندگی نکردم و حدود ۵۰ تا ۱۰۰ متر پشت فرمان بودم و بقیه مسیر را پدرم رانندگی می‌کرد. درخواست دوستان بود که من هم کمی رانندگی کنم. به هر حال پدر، پدربزرگ و عموی من راننده کامیون هستند و طبیعی است که من هم یاد بگیرم.»

محرومیت دروازه‌بان سپاهان

دیدار تیم‌های سپاهان و پرسپولیس در چهارچوب هفته دوازدهم رقابت‌های لیگ برتر برگزار شد و از سوی نیما میرزازاده، دروازه‌بان ذخیره سپاهان در پایان این دیدار تخلفاتی رخ داد که درخور صدور دستور موقت است. براساس رأی کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال، میرزازاده تا اطلاع ثانوی از همراهی تیم خود محروم است و باید ظرف مدت ۴۸ ساعت دفاعیاتش را به کمیته انضباطی ارسال کند.

نیم فصل لیگ بسکتبال بسته می‌شود

پرونده نیم فصل اول لیگ برتر بسکتبال ایران، امروز با برگزاری دو دیدار معوقه هفته‌های یازدهم و اول بسته می‌شود. در بازی اول، طبیعت اسلامشهر صدرنشین جدول مسابقات، از ساعت ۱۵در سالن بسکتبال آزادی میزبان گلنور اصفهان است. این بازی باید هفته یازدهم برگزار می‌شد که به دلیل آلودگی شدید هوای استان تهران به تعویق افتاد. در بازی معوقه هفته اول نیز از ساعت ۱۶ پترونوین ماهشهر در سالن اندیشه ماهشهر از ذوب‌آهن میزبانی می‌کند.

دعوت وزیر ورزش و جوانان از شهریار فوتبال ایران

دنیامالی: علی دایی به کمک ورزش بیاید

بازتاب

علی دایی، ستاره بزرگ تاریخ فوتبال ایران، یکی از چهره‌های مطرح جهان و ورزش ایران است که اگرچه در چند سال اخیر از مربیگری دور بوده، اما هیچ‌گاه از یادها نرفته و علاقه مردم به این کاپیتان و سرمربی اسبق تیم ملی بیش از گذشته شده است. آقای گل سابق فوتبال جهان همیشه در برنامه‌های خیرخواهانه شرکت داشته که نمونه آن حضور اخیر او در بازی تیم منتخب ۹۸ با پیشکسوتان خراسان رضوی بود که بسیار موردتوجه قرار گرفت. با این حال، بسیاری از علاقه‌مندان ورزش و فوتبال، بی‌صبرانه منتظر هستند تا دوباره شهریار فوتبال ایران را کنار مستطیل سبز یا در بخش‌های مدیریتی فوتبال ببینند تا از تجربیات بین‌المللی دایی استفاده شود. این در حالی است که دکتر مسعود پزشکیان رئیس‌جمهوری نیز از آغاز دولت چهاردهم به این موضوع در صحبت‌های خود تأکید فراوان داشته که از افراد متخصص هر حوزه به‌درستی استفاده شود و قطعاً یکی از این افراد دایی است. در همین رابطه، احمد دنیامالی وزیر ورزش و جوانان در حاشیه جلسه اخیر هیأت دولت در جمع خبرنگاران گفت: «علی دایی یکی از اسطوره‌های ورزش دنیا، آسیا و ایران است و درِ ورزش به روی ایشان و همه افتخارآفرینان عرصه ورزش باز است. آقای علی دایی برای ما عزیز و قابل احترام هستند و ما همچنان از ایشان و همه کسانی که می‌توانند به ورزش کمک کنند، دعوت می‌کنیم.»
این دعوت وزیر ورزش و جوانان از دایی، نشان‌دهنده این است دولت چهاردهم بشدت به دنبال رفع نقاط ضعف ورزش است و دایی که انتقادهای مختلفی را در صحبت‌های خود مطرح کرده، می‌تواند به حل شدن مشکلات موجود، بخصوص در حوزه فوتبال کمک کند.
آنچه مشخص است دایی به عنوان کسی که سال‌ها در فوتبال اروپا حضور داشته و یکی از چهره‌های مورد احترام فیفا به شمار می‌رود، می‌تواند به پیشبرد اهداف فوتبال ایران کمک کند و باید امیدوار بود این ستاره مردمی، به این دعوت پاسخ مثبت دهد تا مسیری که برای رشد کشور در پیش گرفته شده، هموارتر شود.
گفتنی است دنیامالی در بخش دیگری از صحبت‌های خود، عنوان کرد: «یکی از آسیب‌هایی که در المپیک و بازی‌های آسیایی داریم، این است که متکی به رشته‌های مدال‌آور سنتی مثل کشتی، وزنه‌برداری و تکواندو هستیم. تلاش می‌کنیم تا رشته‌های دیگر را به مدال‌آوری برسانیم. با تمام فدراسیون‌های مدال‌آور بخصوص پایه و پرمدال جلسه می‌گذاریم. هر ورزشی که ظرفیت مدال‌آوری داشته باشد، از آن استفاده خواهیم کرد.»

بازسازی بزرگترین استادیوم تهران تعطیل نمی شود

بازگشایی آزادی ۹ دی، اولین بازی ۱۳ دی

گزارش

محمد محمدی سدهی
خبرنگار

بیست و چهارمین دوره مسابقات لیگ برتر فوتبال برای تیم‌های استقلال و پرسپولیس عجیب و غریب آغاز شد. تیم‌های محبوب پایتخت که پیش از این ورزشگاه آزادی را به عنوان میزبان خود انتخاب و معرفی می‌کردند و با حضور هواداران پرشورشان میزبان حریفان خود بودند، ورزشگاه آزادی را به‌دلیل تعمیرات دراختیار ندارند تا در هفته‌های ابتدایی لیگ خانه‌به‌دوش باشند. البته این تنها مختص لیگ برتر نبود و در لیگ نخبگان آسیا هم چنین موضوعی وجود داشت و سرخابی‌ها برای میزبانی از حریفان خود به خارج از کشور اعزام می‌شدند.
علاوه بر این، تیم ملی کشورمان هم در مرحله سوم مسابقات انتخابی جام جهانی ۲۰۲۶ به دلیل تعمیرات ورزشگاه آزادی نتوانست میزبان حریفان خود در این ورزشگاه باشد. شاگردان امیر قلعه‌نویی برای میزبانی مقابل تیم ملی قطر به امارات رفتند و در ورزشگاه فولادشهر میزبان تیم ملی قرقیزستان بودند. سردرگمی تیم‌های ایرانی در میزبانی مقابل تیم‌های آسیایی باعث شد تا بیش از گذشته اهمیت ورزشگاه آزادی به چشم بیاید. همین موضوع باعث شد تا مسئولان با سرعت بالا کار تعمیرات ورزشگاه آزادی را آغاز کنند. پیش از این مسئولان ورزش کشور بارها درخصوص زمان بازگشایی ورزشگاه آزادی صحبت کردند که آخرین تاریخ اعلام شده درخصوص بازگشایی این ورزشگاه، ۹ دی‌ماه است. دیروز احمد دنیامالی، وزیر ورزش و جوانان در حاشیه جلسه هیأت دولت، گفت: «ورزشگاه آزادی ۹ دی بازگشایی خواهد شد. برنامه داریم بازی پیشکسوتان در این زمان انجام شود تا این بازی شبیه‌سازی شده و مسائل تأسیساتی و نور ورزشگاه آزادی بررسی شود. بازی ۱۳ دی سپاهان-استقلال در هفته پانزدهم لیگ برتر اولین بازی رسمی در ورزشگاه آزادی خواهد بود.»
در این بین مهدی نصیبی، سرپرست ورزشگاه آزادی درخصوص آخرین وضعیت این ورزشگاه به «ایران» گفت: «ورزشگاه آزادی روزهای پایانی تعمیرات خود را طی می‌کند و درواقع آزادی آماده بازگشایی است. قرار بر این است که پیش از بازگشایی ورزشگاه یک بازی شبیه‌سازی شده برگزار شود تا در صورت وجود ایراد، این ایرادها مشخص و برطرف شود. پس از آن ورزشگاه آزادی میزبان دیدار استقلال - سپاهان خواهد بود. در حال حاضر کارهای تزئینی ورزشگاه در حال انجام است. تلاش‌های زیادی برای آماده‌سازی ورزشگاه آزادی انجام شد و مسئولان ۳ شیفت کاری برای بالا بردن سرعت کار در نظر گرفتند تا ورزشگاه آماده شود.»
قرار بر این است تا ورزشگاه آزادی در ۳ فاز بازسازی شود و فاز اول سکوهای غربی ورزشگاه بود که کار بازسازی ورزشگاه در فاز نخست انجام شد. فاز دوم پشت ۲ دروازه و فاز سوم ضلع شرقی است. فاز نخست بازسازی آزادی مقاوم‌سازی، بازسازی و استانداردسازی ۲۲ زون انجام شد و علاوه بر سکوهای تماشاگران، بازسازی کامل جایگاه ویژه، جایگاه خبرنگاران، جایگاه VIPها و CIPها، سوئیت‌ها، فضای مدیاسنتر خبرنگاران، ساخت و ایجاد تونل ورودی و خروجی مجزای خبرنگاران و پله‌های اضطراری و همچنین نصب دو اسکوربرد جدید، برج‌های نور و همچنین نوسازی و تجهیز موتورخانه و هواسازها نیز انجام شده است.
سرپرست ورزشگاه آزادی درخصوص زمان تعمیر فازهای بعدی این‌گونه صحبت کرد: «کار بازسازی فاز دوم ورزشگاه در زمان برگزاری مسابقات انجام خواهد شد و در واقع قرار بر این است تا در زمان برگزاری بازی‌ها هم کار ادامه پیدا کند تا زودتر به پایان برسد. کار بازسازی ورزشگاه به هیچ‌وجه تعطیل نمی‌شود.» نصیبی با اشاره به اهمیت بحث نگهداری ورزشگاه آزادی افزود: «مهم‌تر از بحث بازسازی ورزشگاه، بحث نگهداری فاز اول است. فاز نخست عملیات بازسازی آزادی مهم‌ترین و پرکارترین فاز اجرایی بود و کار بازسازی فازهای دوم و سوم آزادی زمانبر نیست. طی چند سال گذشته، چنین کار عمرانی‌ای در ورزشگاه انجام نشده بود و تنها ما در این سال‌ها از ورزشگاه آزادی استفاده کردیم و به فکر نگهداری ورزشگاه نبودیم.»

دنیامالی : قصد ساخت ورزشگاه جدید نداریم

برش

ساخت ورزشگاه دیگر یکی از پروژه‌های جذاب در دوره ریاست جمهوری شهید ابراهیم رئیسی بود و پیش از این شهید رئیسی اعلام کرده بود که مراحل ساخت ورزشگاه ۱۲۰ هزار نفری در جنوب تهران انجام خواهد شد. در این بین صحبت‌های زیادی در خصوص این پروژه بزرگ و جذاب مطرح شد اما حالا احمد دنیامالی، وزیر ورزش و جوانان ادعا می کند که ورزشگاه جدیدی ساخته نمی شود. او درباره ساخت ورزشگاه‌های جدید افزود: «در حال حاضر امکانات خوبی داریم و باید امکانات خودمان را نگه داریم. این امکانات را به روز می‌کنیم و از آنها استفاده می‌کنیم.»

آغاز هفته سیزدهم لیگ برتر فوتبال

بازی تهران برگزار می‌شود؟

هفته سیزدهم لیگ برتر فوتبال، امروز با برگزاری دو دیدار آغاز می‌شود که طی آن و از ساعت ۱۶:۳۰، خیبر در ورزشگاه تختی خرم آباد، میزبان استقلال خوزستان است. شاگردان سعید دقیقی که در سه بازی گذشته‌شان به پیروزی نرسیده‌اند، با ۱۰ امتیاز در رده سیزدهم قرار دارند ولی شاگردان میودراک بوژوویچ با ۱۷ امتیاز در رده هفتم ایستاده‌اند. در بازی بعدی، فولاد از ساعت ۱۶:۴۵ در ورزشگاه شهدای فولاد اهواز پذیرای چادرملو است. شاگردان یحیی گل محمدی که با ۲۱ امتیاز در رده چهارم هستند، باید با شاگردان سعید اخباری مسابقه دهند که در اولین دوره حضورشان در لیگ برتر، موفق ظاهر شده‌اند و با ۱۸ امتیاز در رتبه ششم قرار دارند. بازی‌های این هفته، جمعه نیز پیگیری می‌شود که در یکی از آنها، هوادار از ساعت ۱۶:۳۰ در ورزشگاه شهید دستگردی تهران، به مصاف نساجی خواهد رفت. البته با توجه به بالارفتن شاخص‌های آلودگی هوای استان تهران در روزهای اخیر، کمیته فنی هیأت فوتبال استان تهران بعد از برگزاری نشست اضطراری با رئیس کمیته پزشکی هیأت فوتبال استان تهران برگزاری همه مسابقات فوتبال در روزهای پنجشنبه و جمعه را لغو و به روز دیگری موکول کرد. این تصمیم به جهت محافظت از سلامت بازیکنان شاغل در فوتبال استان تهران اتخاذ گردیده و بازی‌های لغو شده در روزهای آتی برگزار خواهد شد. در این شرایط، باید دید سازمان لیگ فوتبال ایران که متولی برگزاری بازی‌های لیگ برتر است، بازی هوادار و نساجی در تهران را لغو خواهد کرد یا رأی به انجام بازی می‌دهد!

آلومینیوم جمعه میزبان استقلال است

دیدار همسایه‌های جدولی

پیش‌بازی

حامد جیرودی
خبرنگار

در یکی از بازی‌های جذاب هفته سیزدهم لیگ برتر، آلومینیوم از ساعت ۱۶:۳۰ جمعه در ورزشگاه امام خمینی(ره) اراک، به مصاف استقلال می‌رود. شاگردان مجتبی حسینی در شرایطی میزبان این مسابقه هستند که در چهار بازی اخیرشان در این رقابت‌ها، رنگ برد را ندیده‌اند و دو شکست و دو تساوی در کارنامه‌شان به ثبت رسیده است. ایرالکو در آخرین بازی‌اش برابر چادرملو به تساوی یک بر یک دست یافت تا با ۱۴ امتیاز در رده نهم جدول باشد. این در حالی است که استقلال با ۱۵ امتیاز و یک پله بالاتر از این تیم، در رده هشتم ایستاده است. البته شاگردان پیتسو موسیمانه، از زمان حضور این مربی اهل آفریقای جنوبی، وضعیت بسیار بهتری نسبت به ابتدای فصل پیدا کرده‌اند و روند رو به رشدی دارند. آبی پوشان پایتخت پس از پیروزی برابر مس رفسنجان و فولاد و همچنین برتری در بازی جام حذفی برابر مس کرمان، در آخرین بازی‌شان مقابل گل‌گهر با تساوی بدون گل متوقف شدند اما نکته‌ای استقلالی‌ها را امیدوار کرده، این است که این تیم در پنج بازی دروازه خود را بسته نگه داشته و تنها در بازی مقابل الاهلی در لیگ نخبگان آسیا بود که ایوان تونی مهاجم انگلیسی تیم عربستانی، دو بار دروازه سید حسین حسینی را از روی نقطه پنالتی باز کرد. این موضوع نشان می‌دهد که آبی‌ها بخصوص در خط دفاعی به ثبات رسیده‌اند و دروازه‌شان به سختی باز می‌شود. البته استقلال هنوز نتوانسته در خط حمله قدرتمند ظاهر شود و باید دید با حضور بازیکنی مانند مسعود جوما که اولین حضورش را در بازی با گل‌گهر تجربه کرد، مشکل گلزنی این تیم هم برطرف می‌شود یا خیر. البته استقلال در این بازی، آرش رضاوند و همچنین روزبه چشمی که انگشت پایش دچار شکستگی شده را در اختیار ندارند و موسیمانه باید نفرات دیگری را جایگزین آنها کند. در آن سوی میدان هم آلومینیوم محرومانی بیرون از زمین دارد و حسین عبدی مربی و روح‌الله اصغری مدیر تیمش را به دلیل محرومیت انضباطی، مجید محافظت‌کار مربی و رضا فراهانی تدارکات خود را به دلیل اخراج شدن در بازی قبل، روی نیمکت خود نخواهد داشت!
آلومینیوم و استقلال تاکنون هشت بار با هم دیدار داشته‌اند که چهار بازی با پیروزی آبی‌ها به پایان رسیده و چهار بازی هم مساوی شده است. در این دیدارها، شش گل سهم استقلال و یک گل سهم آلومینیوم بوده است. در آخرین بازی دو تیم که ۲۴ فروردین در اراک برگزار شد، استقلال با گل گوستاوو بلانکو در خانه میزبان به برتری یک بر صفر رسید و حالا باید دید اراکی‌ها که همیشه تیمی چغر و سرسخت در زمین داشته‌اند، بالاخره موفق می‌شوند استقلال را در لیگ برتر شکست دهند یا باز هم نتیجه به سود آبی‌ها رقم خواهد خورد.

مراسم بی‌رمق و کم‌هزینه فیفا ← وینیسیوس بهترین بازیکن جهان شد

فوتبال جهان

فرشته معتمدی
خبرنگار

مراسم بهترین‌های سال فیفا یا جایزه The Best که هرساله با هزینه و تجملات زیادی از سوی این نهاد برگزار می‌شود، امسال به شکلی نه‌چندان پرزرق و برق و به طور کوتاه در دوحه قطر برگزار شد. پس از اینکه فیفا نتوانست با توجه به برنامه شلوغ بازی‌ها و حضور ستارگان مطرح فوتبال اروپا در تیم‌های باشگاهی، تاریخ مشخص و مناسبی را برای برگزاری این مراسم پیدا کند، این مراسم روز سه‌شنبه و به شکل آنلاین در دوحه قطر برگزار شد و تنها تعداد محدودی از برندگان جایزه در سالن حضور داشتند. برخلاف جایزه توپ طلای فرانس فوتبال، در مراسم فیفا عنوان برترین بازیکن سال ۲۰۲۴ به وینیسیوس جونیور رسید و مهاجم برزیلی رئال مادرید که برای مسابقات جام بین‌قاره‌ای در قطر حضور داشت، این جایزه را از دستان جیانی اینفانتینو رئیس فیفا دریافت کرد. با توجه به جزئیات آرای اعلام شده، وینیسیوس توانست آرای خوبی از سوی هواداران و کاپیتان‌های تیم‌های ملی جمع کند، در حالی که رودری که توسط مجله فرانس فوتبال و با امتیاز روزنامه‌نگاران، عنوان بهترین بازیکن جهان را دریافت کرده بود، در مراسم The Best در رده دوم قرار گرفت. وینیسیوس، پس از رومواریو، رونالدو، ریوالدو، رونالدینیو و کاکا، ششمین بازیکن برزیلی است که عنوان بهترین بازیکن سال فیفا را دریافت می‌کند. همچنین در این مراسم کارلو آنچلوتی مانند جایزه فرانس فوتبال، جایزه بهترین سرمربی سال از نگاه فیفا را هم از آن خود کرد و دستکش طلایی بهترین دروازه‌بان سال ۲۰۲۴ فوتبال جهان به امیلیانو مارتینز، سنگربان استون ویلا و تیم ملی آرژانتین پس از قهرمانی در رقابت‌های کوپاآمه‌ریکا و صعود با استون ویلا به لیگ قهرمانان اروپا رسید. او البته تنها آرژانتینی برنده جایزه در این مراسم نبود و آلخاندرو گارناچو ستاره منچستریونایتد به دلیل گل قیچی زیبای خود مقابل اورتون، توانست جایزه پوشکاش سال ۲۰۲۴ را از آن خود کند.
در بخش فوتبال زنان نیز فوق‌ستاره و بانوی اول این روزهای فوتبال جهان یعنی آیتانا بونماتی، ستاره تیم ملی اسپانیا و باشگاه بارسلونا برای دومین سال پیاپی عنوان برترین بازیکن سال را از آن خود کرد؛ او در سال ۲۰۲۳ نیز برنده توپ طلا و جایزه بازیکن سال فیفا شده بود و حالا با کسب دو جایزه معتبر فوتبال جهان برای دو سال پیاپی، تبدیل به پرافتخارترین بازیکن فوتبال زنان جهان از حیث کسب عناوین فردی شده است.

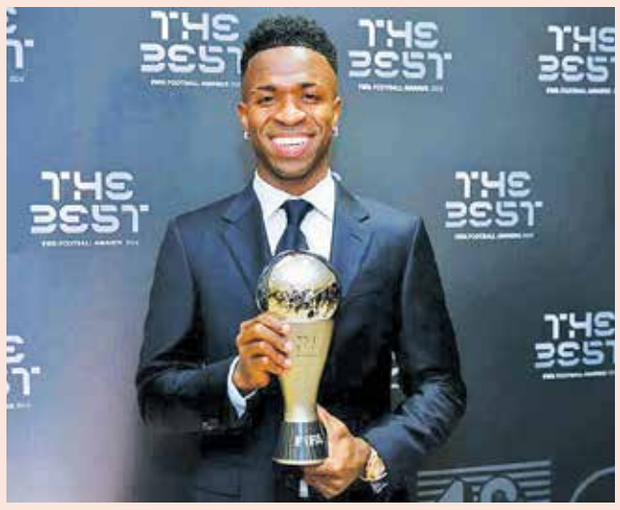

با شکایت ۶۰ زن و دختر

مرد درفشی اعدام شد

گروه حوادث/ مرد شروری که با یک درفش دست‌ساز ۶۰ زن و دختر را در خیابان‌های تهران مجروح کرده بود به اتهام افساد فی‌الارض به دار مجازات آویخته شد.

به گزارش خبرنگار حوادث «ایران»، نخستین شکایت از این مرد مرموز آبان سال ۹۷ ثبت شد. دختر جوانی که از ناحیه پا زخمی شده بود اظهار کرد وقتی در کوچه‌ای خلوت پیاده می‌رفته مردی موتورسوار به وی نزدیک شده و از پشت جسم نوک تیزی را وارد بدن او کرده و گریخته است. درادامه با افزایش شکایت‌های مشابه از مرد موتورسوار که سر و صورت خود را هنگام وقوع جرم می‌پوشاند، سرانجام پلیس موفق به دستگیری او شد. وی که حسین راستگویی کندلج نام داشت و در زمان دستگیری ۴۱ ساله بود اعتراف کرد با درفشی که خودش ساخته بود زنان و دختران تنها را در کوچه و خیابان‌های خلوت شکار کرده و ضربه‌ای از پشت به بدن آنها وارد و پس از مجروح کردن افراد با موتور فرار می‌کرده است.

در ادامه وی با شکایت ۶۰ زن و دختر جوان روبه‌رو شد و پرونده با صدور کیفرخواست «افساد فی الارض از طریق رعب و وحشت برای بانوان در مناطق مختلف شهر تهران و مجروح کردن آنها» به دادگاه انقلاب فرستاده شد. متهم در اعترافات خود مدعی شد مشکلات اقتصادی و خانوادگی باعث شد همسرش او را ترک کند و همین موضوع انگیزه‌ای برای تنفر از زنان و انتقام شد. وی مدعی شد مشروب الکلی مصرف می‌کرده و در زمان ارتکاب جرایم هیچ حس خاصی نداشته فقط به قصد انتقام‌جویی، زنان را مجروح و مثل یک آدم آهنی عمل می‌کرده است.

بدین ترتیب با صدور رأی از سوی دادگاه، متهم به اعدام و پرداخت دیه به شاکی‌ها محکوم شد. پس از صدور حکم متهم اقدام به فرجام‌خواهی کرد و پرونده به دیوان‌عالی کشور ارسال شد اما حکم صادره در دیوان‌عالی کشور تأیید و ابرام شد. درخواست اعاده دادرسی متهم نیز در دیوان‌عالی کشور رد شد.

در نهایت حکم اعدام حسین که ۴۸ ساله شده بود پس از طی روال قانونی صبح روز چهارشنبه ۲۸ آذر در زندان اجرا شد.

چمدان شیشه‌ای ملوان قلابی مسافران ایتالیا را گرفتار کرد

گروه حوادث-مرضیه همایونی / پسر تبهکار که آشپزخانه تولید شیشه داشت، با فریب دختران دانشجوی خارج از کشور به بهانه فرستادن سوغاتی مواد را داخل چمدان آنها جاسازی و به خارج از کشور منتقل می‌کرد.

به گزارش «ایران»، مدتی قبل مأموران پلیس فرودگاه امام خمینی(ره) به چمدان دو دختر مسافر خارج از کشور مشکوک شدند. دستگاه ایکس ری، وجود ماده مخدر شیشه را داخل چمدان نشان می‌داد. مأموران به بازرسی دقیق چمدان پرداخته و مقدار زیادی شیشه را که به طرز ماهرانه‌ای داخل آن جاسازی شده بود، کشف کردند.

دو دختر جوان بلافاصله بازداشت شده و یکی از آنها در تحقیقات گفت: من و خواهرم در ایتالیا دانشجو هستیم من کارگردانی می‌خوانم و در صفحه اینستاگرامم عکس‌هایی از ایتالیا منتشر کرده بودم. مدتی قبل برای دیدن خانواده‌ام به ایران آمدم. در اینستاگرام پسر جوانی به من پیام داد و بعد از مدتی ابراز علاقه کرد. شهروز، در اولین ملاقاتمان با خودروی پورشه آمد و لباس‌های مارک به تن داشت. می‌گفت ملوان است و روی کشتی کار می‌کند و یک سری وسایل را هم به عنوان واردات به ایران می‌آورد و درآمد خوبی دارد. او ادامه داد: شهروز با وعده ازدواج اعتمادم را جلب کرد و حتی هزینه بلیت هواپیمای من و خواهرم را که هر دو در ایتالیا درس می‌خوانیم، پرداخت کرد. می‌گفت تو همسرم هستی و من باید هزینه‌هایت را پرداخت کنم قرار بود دفعه بعد که از ایتالیا برگردم ازدواج کنیم روزی که راهی سفر بودم، شهروز در فرودگاه، از من خواست که چمدان کوچکی را که حاوی نان سنگک، حبوبات و مواد غذایی ایرانی بود به دست یکی از دوستانش در ایتالیا برسانم. من هم که به او اعتماد داشتم قبول کردم، اما حالا فهمیدم فریب خوردم باور کنید شیشه‌ها مال من نیست.

با تشکیل پرونده در دادسرای ناحیه ۲۴ ویژه رسیدگی به مواد مخدر در ادامه تحقیقات مأموران مبارزه با مواد مخدر موفق شدند شهروز را شناسایی و دستگیر کنند. وی که ابتدا منکر ماجرا بود، سرانجام به ناچار لب به اعتراف گشود و تحقیقات برای شناسایی و دستگیری سایر اعضای باند از سوی بازپرس پرونده ادامه دارد.

جلب اعتماد با ترفند ازدواج

۴۱ ساله است و سابقه حمل مواد مخدر دارد در آشپزخانه شیشه تولید می‌کند و با همکاری چند قاچاقچی بین‌المللی مواد را به کشورهای اروپایی انتقال می‌دهد.

شیشه را خودت درست می‌کنی؟

چند سال قبل یکی از دوستانم که از قاچاقچیان حرفه‌ای بود به من آموزش داد، البته بعداً او را به خاطر حمل بالای مواد اعدام کردند. اما خوب بعد از آن، من در زیرزمین خانه‌ام یک آشپزخانه جدا زدم و مشغول به کار شدم.

مواد اولیه را از کجا می‌آوردی؟

دوستانم از مرز افغانستان مواد را وارد می‌کردند و به دست من می‌رساندند، من هم کارهای تولیدش را انجام می‌دادم و آماده انتقال به اروپا می‌کردم.

فقط مواد را در خارج کشور پخش می‌کنی؟

پخش در ایران دردسر دارد و پول زیادی هم ندارد، اما خارج از کشور مواد حکم طلا دارد و به یورو خرید و فروش می‌شود. با چند باند مواد مخدر در اروپا آشنا شدم، قرار بر این شد که مواد را به آنها برسانم و آنها هم به یورو و با قیمتی مناسب آن را از من خریداری کنند.

چرا پای دختران را به این کار باز کردی؟

خوب بهترین افرادی که می‌شد از آنها استفاده کرد دانشجویان خارج از کشور یا مسافران اروپایی بودند. در فضای مجازی آنها را شناسایی می‌کردم. با وعده ازدواج اعتمادشان را جلب می‌کردم البته خودروی پورشه و لباس و سر و وضعم کرایه‌ای بود بعد به بهانه اینکه می‌خواهم برای دوستم در خارج سوغاتی بفرستم چمدان مواد را به آنها می‌دادم.

یعنی ملوان نیستی؟

نه قاچاقچی هستم.

نمی‌ترسیدی لو بروی؟

من ردی از خودم به جا نمی‌گذاشتم. اگر مواد را پیدا نمی‌کردند به رابطم در اروپا می‌رسید. این دفعه هم واقعاً نمی‌دانم چطور پلیس به من رسید.

چند دختر را فریب داده‌ای؟

قرار بود دختر جوانی که در فرانسه درس می‌خواند هم یک چمدان برایم ببرد، البته بعد از تعطیلات عید او عازم پاریس می‌شد، اما دستگیر شدم و نقشه ناتمام ماند.

اعتیاد داری؟

قبلاً مواد مصرف می‌کردم ولی ترک کردم. به خاطر تأمین هزینه موادم دست به هر کاری می‌زدم. یکبار مواد بلعیدم و تا چند قدمی مرگ هم رفتم، دوستم هم به خاطر پاره شدن یکی از کیسه‌های مواد مخدر در معده‌اش مرد. تمام اینها باعث شد که مواد را کنار بگذارم.

ترک کردی و به مواد فروشی رسیدی؟

اشتباه کردم پشیمانم. اگر آزاد شوم دیگر سمت خلاف نمی‌روم.

تشکیل پرونده قضایی برای حادثه قائمشهر

رانش زمین مادر و دختر را بلعید

گروه حوادث/ حادثه سقوط سه شهروند قائمشهری به گودال کنار ساختمان نیمه‌کاره‌ای در مرکز این شهر که منجر به آسیب دیدن یک مادر و دختر و مصدومیت شدید یکی از بازیکنان تیم نوجوانان نساجی شد پای دستگاه قضایی را به این پرونده کشاند.

به گزارش ایرنا، حوالی ظهر دوشنبه -۲۶ آذر- قسمتی از پیاده‌رو کنار مرکز خرید در حال ساخت «نگین شمال» قائمشهر که از سال‌ها پیش عملیات اجرایی آن راکد مانده، دچار ریزش و رانش شد و یک مادر ۳۴ ساله و دختر ۱۱ ساله‌اش و همچنین سینا اباذری بازیکن ۱۸ ساله تیم فوتبال جوانان نساجی که قصد کمک به این ۲ شهروند را داشت به گودال ایجاد شده سقوط کردند و مصدوم شدند.

اباذری که در حال رفتن به محل تمرین تیم بود، پس از مشاهده سقوط مادر و دختر به گودال، اقدام به نجات آنها کرد که خودش نیز دچار آسیب جدی شد.

علی نیازی دادستان عمومی و انقلاب شهرستان قائمشهر با ورود به این پرونده و حضور در صحنه حادثه، دستور ترمیم فوری گودال و پیگیری وضعیت جوان فوتبالیستی را که برای نجات ۲ شهروند دیگر مصدوم شده بود صادر کرد و از جوان فوتبالیست نیز در بیمارستان رازی عیادت کرد.

دادستان عمومی و انقلاب شهرستان قائمشهر از پیگیری برای بررسی دلایل فنی و شناسایی عوامل و مقصران وقوع این حادثه خبر داد و گفت: برای اثبات قصوری که ممکن است در این رابطه وجود داشته باشد حتماً پیگیری قضایی خواهیم داشت و اطلاعات تکمیلی اعلام می‌شود.

قصاص، فرجام درگیری ۲ معتاد روی پشت بام

گروه حوادث/ درگیری دو معتاد کارتن خواب روی پشت بام خیاط خانه با قتل یکی و مجازات قصاص برای دیگری پایان یافت.

به گزارش «ایران»، ساعت پنج صبح هفتم آبان سال گذشته بود که یک رهگذر در تماس با مرکز فوریت‌های پلیسی از کشف پیکر خونین مردی کنار خیابان خبر داد. وقتی مأموران به محل حادثه در خیابان ابوسعید رفتند، دریافتند مقتول از بالای پشت بام یک خیاط خانه به پایین افتاده است. دختر معتادی که در محل حادثه حضور داشت خود را دوست مقتول معرفی کرد و گفت: یک معتاد به نام هاشم که بالای پشت بام می‌خوابید با مقتول درگیر شد و او را به پایین انداخت.

من مدتی در گرمخانه می‌خوابیدم و آنجا با هاشم آشنا شدم بعد چون شب‌ها جایی برای خوابیدن نداشتیم بالای پشت بام این خیاط خانه داخل کارتن می‌خوابیدیم. مدتی قبل با مقتول آشنا شدم و شب حادثه او را با خودم به پشت بام خیاط خانه بردم تا آنجا بخوابد اما هاشم با او درگیر شد و این حادثه رخ داد.

با اظهارات زن جوان مأموران ۳ ماه بعد موفق به بازداشت هاشم شدند.

اعتراف به درگیری منجر به قتل

هاشم پس از بازداشت تحت بازجویی قرار گرفت و در تشریح ماجرا گفت: حدود ۳۰ سالی است که به تریاک و شیشه اعتیاد دارم. با اینکه زن و بچه دارم اما به خاطر اعتیادم از خانه بیرونم کردند. چون جایی برای خوابیدن نداشتم مدتی در گرمخانه‌ها می‌خوابیدم تا اینکه به پشت بام یک خیاطی راه پیدا کردم و شب‌ها به آنجا می‌رفتم.

سه ماه قبل از ماجرا با زنی جوان که او هم مثل خودم اعتیاد داشت آشنا شدم و برای تهیه مواد کمکش می‌کردم. حتی یک بار هم او را از دست دو مرد که قصد ربودنش را داشتند، نجات دادم. اما او مدتی بعد با مقتول آشنا شد و می‌دانستم که می‌خواهند ازدواج کنند.

شب حادثه وقتی به پشت بام آمدند از من خواست تا اجازه دهم او هم در پشت بام بخوابد اما نیمه شب متوجه رفتار مشکوک مقتول شدم. به همین خاطر درگیر شدیم و او عقب عقب رفت و تعادلش به هم خورد و از پشت بام به پایین افتاد. وقتی فهمیدم او فوت کرده ترسیدم و فرار کردم.

با اظهارات هاشم برای او به اتهام قتل عمد کیفرخواست صادر و پرونده برای رسیدگی به شعبه ۱۰ دادگاه کیفری یک استان تهران فرستاده شد.

در دادگاه چه گذشت

در ابتدای این جلسه اولیای دم درخواست قصاص کردند.

سپس متهم به جایگاه رفت و گفت: شب حادثه متوجه شدم مقتول کیسه بزرگی همراه دارد. داخل کیسه پر از لباس‌های دزدی بود. چند ساعت بعد هم سر مواد مخدر باهم درگیر شدیم و او تعادلش به هم خورد و ناخواسته به پایین افتاد.

در پایان جلسه قضات با توجه به مدرک‌های موجود در پرونده، هاشم را به قصاص محکوم کردند. با صدور حکم و اعتراض متهم، پرونده به شعبه ۲۰ دیوان‌عالی کشور رفت و قضات پس از بررسی حکم را تأیید کردند.

شب یلدا محتاط برانید

گروه حوادث/ رئیس دایره تصادفات پلیس راهور تهران بزرگ، با اشاره به چهار تصادف فوتی پایتخت در شب یلدای پارسال از رانندگان خواست با سرعت مطمئنه در این شب رانندگی کنند.

سرهنگ رابعه جوانبخت گفت: سال گذشته، در شب یلدا ۵ مرد جوان در تصادف جان باختند. در بررسی‌های پلیس مشخص شد که تمام این تصادفات از ساعت ۲۱ به بعد رخ داده بود و هرچه به بامداد نزدیک‌تر می‌شدیم، تعداد تصادفات بیشتر می‌شد. ناتوانی در کنترل وسیله نقلیه ناشی از سرعت‌های غیر مجاز، بی‌توجهی به جلو و تغییر مسیر ناگهانی عامل این تصادفات بود. امسال نیز با توجه به اینکه فردای شب یلدا، مصادف با روز کاری شنبه است، به همین دلیل به شهروندان توصیه می‌کنیم بازگشت خود از میهمانی‌ها را به ساعات آخر شب موکول نکرده و از رانندگی با خستگی و خواب آلودگی جداً خودداری کنند تا یلدای امسال را بدون تصادف فوتی بگذرانیم.

از گوشه و کنار ایران

آزادی زندانی ۵ سال پس از قتل غیرعمد

جوانی که هنگام حمل تفنگ بادی با شلیک گلوله موجب مرگ فرد دیگری شده بود با کمک ستاد دیه آزاد شد. یدالله روحانی منش مدیرعامل ستاد دیه همدان گفت: سال ۹۸ چند جوان در حال بازی، شوخی تیراندازی و گرفتن عکس یادگاری با تفنگ بادی بودند. پسر جوانی که اسلحه به دست بود هنگام بلند کردن اسلحه برای گذاشتن روی دوش، به ناگاه انگشتش روی ماشه رفته و گلوله به سمت پسری که جلوتر از او در حال عزیمت به مدرسه بود برخورد کرد. این گلوله به سمت پشت این جوان و کبد برخورد کرده و موجب مرگ او شد. روحانی منش بیان کرد: فرد مقصر در این حادثه که براساس نظر قاضی قتل غیرعمد گزارش شده در سن ۲۲ سالگی و از سال ۹۸ راهی زندان و به پرداخت ۱۲ میلیارد ریال دیه ناشی از قتل غیرعمد محکوم شد که به علت ناتوانی در پرداخت آن در زندان به سر می‌برد. سرانجام با تشکیل این پرونده در ستاد دیه و پیگیری‌های صورت گرفته ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال از این بدهی توسط ستاد دیه و سه میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال نیز توسط خیران تأمین و مابقی آن توسط خانواده پرداخت و زمینه آزادی این جوان فراهم شد.

کارشناس اورژانس نوزاد را از خفگی نجات داد

نوزاد یک ماهه که هنگام خوردن شیر دچار مشکل تنفسی شده بود با راهنمایی تلفنی کارشناس اورژانس استان چهارمحال و بختیاری نجات پیدا کرد. محمود شمسی‌پور دهکردی رئیس اورژانس پیش بیمارستانی چهارمحال و بختیاری گفت: مادر این نوزاد با حالت نگران و مضطرب با اورژانس تماس گرفته و اظهار کرد نوزادش نفس نمی‌کشد و شیر از دهانش خارج می‌شود. با راهنمایی کارشناس دیسپچ و اقدامات اولیه راه هوایی نوزاد باز شد و کارشناسان عملیاتی اورژانس ۱۱۵، از پایگاه سامان نیز به محل رسیده و نسبت به انتقال نوزاد به مرکز درمانی اقدام کردند.

تشکیل پرونده قضایی برای ریزش ساختمان ۶ طبقه

پرونده قضایی برای بررسی عوامل و پیگرد مقصران ریزش ساختمان ۶ طبقه در منطقه زیتون کارمندی اهواز تشکیل شده است. احمد موالی‌زاده فرماندار اهواز گفت: بازپرس پرونده قضایی حادثه ریزش ساختمان در اهواز تعیین شده و دستگاه قضایی استان پیگیر علت و مقصران وقوع این حادثه است. برای اسکان ساکنان این مجتمع سوئیت‌هایی از دستگاه‌هایی همچون شرکت نفت و آموزش و پرورش تأمین شده است و تاکنون ۱۸ خانوار در این مکان‌ها مستقر شدند. خانه‌های اطراف محل حادثه نیز تخلیه شدند و سازمان نظام مهندسی تا ۷۲ ساعت بعد از وقوع حادثه باید گزارش نهایی از وضعیت سازه را ارائه دهد تا عملیات آواربرداری انجام شود و چهارشنبه آخرین روز تهیه این گزارش بود. وی افزود: مدرسه روبه‌روی ساختمان نیز تعطیل شده است و رئیس ناحیه ۲ آموزشی اهواز ملزم شد تا برای جابه‌جایی دانش‌آموزان تا ایمن‌سازی کامل منطقه اقدام کند. این حادثه یک زنگ خطر برای استان است تا در شناسایی ساختمان‌های ناایمن و نظارت بر ساخت و سازها اقدامات مؤثرتری انجام شود. فرماندار اهواز از مردم درخواست کرد در صورت مشاهده هرگونه تغییر و تحول خطرآفرین در ساختمان، موضوع را با دستگاه‌های مربوطه از جمله سازمان نظام مهندسی در جریان بگذارند. بامداد دوشنبه ساختمان ۱۶ واحدی در منطقه زیتون کارمندی اهواز که در زلزله اخیر دچار ترک خوردگی شده بود ریزش کرد که به دلیل تخلیه بموقع اهالی این حادثه تلفات جانی در پی نداشت.

پلمب رستوران و امحای مشروبات الکلی

یک رستوران در اردستان که علاوه بر رعایت نکردن موارد بهداشتی، مشروب الکلی نیز نگهداری می‌کرد توسط پلیس اطلاعات و امنیت عمومی این شهرستان پلمب شد.

سرهنگ مصطفی صادق‌زاده فرمانده انتظامی اردستان در جمع خبرنگاران اظهار کرد: مأموران پلیس اطلاعات و امنیت عمومی شهرستان، پس از شناسایی و اخذ حکم قضایی، تعداد یک باب رستوران را به دلیل رعایت نکردن مقررات صنفی و ضوابط بهداشتی، پلمب و متصدی آن را به یگان انتظامی منتقل کردند. برابر دستور دادستان عمومی و انقلاب شهرستان مشروبات الکلی مکشوفه امحا و متهم نیز برای تعیین تکلیف، تحویل مقامات قضایی شهرستان شد.

حوادث جهان

مصر

۱۳ کشته در تصادف مینی‌بوس و کامیون

برخورد شدید یک مینی‌بوس و کامیون در استان مرکزی مصر، ۱۳ کشته و دو زخمی برجا گذاشت. به گزارش الجزیره، کامیونی که مملو از سیمان بود و در جاده کشاورزی قوسیه در عسیوت حرکت می‌کرد با مینی‌بوس برخورد کرد. در این حادثه ۱۳ مسافر مینی‌بوس جان باختند و دو نفر نیز زخمی شدند. علت حادثه از سوی پلیس در دست بررسی است.

کنگو

کشتی با ۱۰۰ مسافر واژگون شد

واژگون شدن یک کشتی مسافری با ۱۰۰ سرنشین در کنگو، باعث غرق شدن ۲۵ نفر شد. به گزارش ام اس ان، مقامات محلی گزارش دادند که واژگون شدن این کشتی پرجمعیت در رودخانه‌ای در مرکز کنگو روز سه‌شنبه سبب کشته شدن ۲۵ نفر از جمله کودکان و همچنین ناپدید شدن ده‌ها نفر شد. این کشتی که بیش از ۱۰۰ مسافر در آن حضور داشتند، در رودخانه «فیمی» واژگون شد. جست و جو برای یافتن افراد ناپدید شده همچنان ادامه دارد.

ازبکستان

تخلیه سوخت، پمپ بنزین را منفجر کرد

انفجار پمپ بنزین در شهر فرغانه در شرق ازبکستان چهار کشته و چهار زخمی برجا گذاشت. به گزارش یاهونیوز، تیم‌های آتش نشانی در محل حاضر شدند و به سرعت آتش ناشی از انفجار را خاموش کردند. گزارش شده است که این حادثه به دلیل نقص فرآیند فناوری و رعایت نکردن مقررات ایمنی در هنگام تخلیه سوخت مایع رخ داده است.

جزیره وانواتو

زلزله جان ۱۴ نفر را گرفت

زلزله قدرتمند در جزیره «وانواتو» در اقیانوس آرام جنوبی دست‌کم ۱۴ کشته و بیش از ۲۰۰ زخمی برجا گذاشته است. به گزارش ان اچ کی، دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل گزارش داد که در زلزله روز سه‌شنبه ممکن است حدود ۸۰ هزار نفر تحت تأثیر این زمین لرزه قرار گرفته باشند. این سازمان تأکید کرد نیاز فوری به خدمات پزشکی، سرپناه و آب تمیز وجود دارد. مرکز مطالعات زمین‌شناسی امریکا اعلام کرد که این زلزله به بزرگی ۷.۳ ریشتر اندکی قبل از ساعت یک بعد از ظهر روز سه‌شنبه به وقت محلی رخ داد. مردم می‌گویند لرزه‌های شدید شهر «پورت ویلا»، پایتخت این کشور جزیره‌ای را لرزاند. به گفته مقامات محلی، سرویس‌های مخابرات در مناطق آسیب دیده همچنان مختل است و بیمارستان عمومی شهر با هجوم مجروحان روبه‌رو است.

اخبار

ترویج هوش مصنوعی در نظام آموزشی

رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، از تدوین پروژه‌ای جامع برای آموزش «هوش مصنوعی» در تمام پایه‌های تحصیلی خبر داد.
به گزارش ایسنا، علی لطیفی با بیان اینکه از دو سال پیش، آموزش‌های پایه‌ای برنامه‌نویسی و هوش مصنوعی در کتاب‌های درسی کار و فناوری برای دانش‌آموزان پایه‌های ششم، هفتم و هشتم گنجانده شده است، گفت: این تغییرات گامی در راستای تجهیز نسل جدید به دانش و مهارت‌های روز است و به ارتقای سواد فناوری در کشور کمک خواهد کرد.
وی به تدوین یک طرح جامع و یکپارچه در وزارت آموزش و پرورش با توجه به توسعه و ترویج هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف، از جمله آموزش زبان‌های برنامه‌نویسی اشاره کرد و افزود: این طرح به معرفی مفاهیم کلیدی هوش مصنوعی و زبان‌های برنامه‌نویسی دانش‌آموزان می‌پردازد.

دو درجه کمتر اکران فرهنگی شد

همزمان با ورود موج سرما به کشور، افت فشار گاز و تعطیلی فراگیر در ایران، اکران فرهنگی پویش «دو درجه کمتر» به منظور کاهش مصرف انرژی در بیلبوردهای شهری پایتخت به نمایش درآمد.
به گزارش «ایران» در این اکران فرهنگی که از تصاویری پیرامون کاهش دو درجه‌ای دما به نمایش درآمده است، از جملاتی همچون «یه ایران بهتر»، «جمع ما جمع‌تر»، «یه لباس بیشتر»، «یه ایران گرم‌تر» و «حال همه بهتر» استفاده شده است.
با ورود موج سرما به کشور، «مسعود پزشکیان» رئیس جمهوری از مردم خواست تا با کاهش ۲درجه‌ای دمای محیط به صرفه‌جویی ۵۰ میلیون متر مکعب گاز کمک کنند.

افزایش ظرفیت رشته پزشکی سال آینده هم اعمال می‌شود

دبیر شورای‌عالی انقلاب فرهنگی از اجرایی شدن مصوبه افزایش ظرفیت رشته پزشکی برای چهارمین سال متوالی در سال آینده و بررسی مجدد آن برای سال‌های آتی خبر داد.
دبیر شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه در حاشیه جلسه ۹۱۰ این شورا در جمع خبرنگاران افزود: در سه سال گذشته، مصوبه افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو در رشته پزشکی اجرا شده بود و ظرفیت‌ها هر سال بیش از ۲۰ درصد افزایش یافته، اما پیشنهاد شده بود که این مصوبه در سال چهارم اجرا نشود، چرا که امکانات و برخی تمهیدات لازم برای این افزایش فراهم نشده است. وی خاطرنشان کرد: پس از بحث و تبادل‌نظر در این زمینه و با حمایت وزیر بهداشت، مقرر شد این افزایش ظرفیت برای سال آینده (با لحاظ میزان افزایشی که در سه سال گذشته اعمال شده بود) نیز ادامه یابد.

رئیس انجمن پیشگیری و درمان چاقی ایران خبرداد

دو برابر شدن مشکل چاقی در دو سال گذشته

رئیس انجمن پیشگیری و درمان چاقی ایران از ضرورت برنامه ریزی مدون برای ۲۴ میلیون چاق خبر داد زیرا به گفته وی چاقی، سومین علت مرگ در ایران است.
فریدون عزیزی در مراسم افتتاحیه نهمین کنگره ملی پیشگیری و درمان چاقی ایران که روز ۲۸آذرماه در مرکز همایش‌های بین المللی دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد با اشاره به اهمیت موضوع چاقی اظهار کرد: مسأله چاقی به عنوان یک همه گیری در تمام کشورها محسوب می‌شود و به طور کلی وزن بشر در جهان در حال افزایش است.
عزیزی با بیان اینکه درصد چاقی اکنون نسبت به ۳۰ سال گذشته ۲.۵ برابر شده است، ادامه داد: اکنون بین ۵۰ تا ۵۵ درصد افراد اضافه وزن دارند.
وی با اشاره به افزایش چاقی در کودکان و نوجوانان گفت: بین ۲۰ تا ۲۵ درصد کودکان و نوجوانان چاق هستند که باید با برنامه‌ریزی مناسب این موارد را پیگیری کرد.

توزیع ۲۰ هزار بسته معیشتی برکت در مناطق محروم استان تهران

مدیرعامل بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام(ره) گفت: در آستانه شب یلدا و به همت این نهاد و با مشارکت گروه‌های جهادی، توزیع ۲۰ هزار بسته معیشتی در مناطق محروم استان تهران آغاز شد.
به گزارش «ایران» سید امیرحسین مدنی با تأکید بر لزوم حمایت از خانواده‌های محروم و نیازمند، از توزیع ۲۰۰ هزار بسته معیشتی دیگر تا پایان سال در مناطق مختلف کشور خبر داد و افزود: مرحله جدید توزیع بسته‌های معیشتی برکت به مناسبت شب یلدا با حمایت از خانواده‌های نیازمند استان تهران و با توزیع ۲۰ هزار بسته معیشتی آغاز شد.
مدنی با اشاره به ارزش ریالی هر بسته معیشتی، خاطرنشان کرد: هر بسته به ارزش ۸۰۰ هزار تومان است که بخشی از این مبلغ با مشارکت خیرین و گروه‌های جهادی تأمین شده است.

نگاه جامعه شناسانه به طولانی‌ترین دورهمی ایرانیان

عکس: علی حسن پور/ایران

گزارش

مهسا قوی قلب
خبرنگار

طولانی‌ترین شب سال برای ما ایرانی‌ها معنا و مفهومی خاص دارد. با شنیدن نام شب یلدا، خاطرات روزهای دور کودکی و جمع شدن اعضای خانواده از نزدیک و دور یادآوری می‌شود. هنوز هم این شب برای همه ایرانی‌ها با شب‌های دیگر فرق دارد. حتی از چند روز قبل‌تر همه به تکاپوی تدارک دورهمی شب یلدا هستند. خرید هندوانه، آجیل شیرین مخصوص شب یلدا، انار، خرمالو و خوراکی‌های دیگر هرچند در این ایام با قیمت‌های بالا همراه شده اما همچنان فراموش نمی‌شوند. ممکن است میزان خرید کم شده باشد اما در سفره‌های یلدایی خیلی از ایرانی‌ها وجود دارند. شب یلدا را می‌توانیم نمونه‌ای کوچک از همدلی و وفاق مردم بدانیم، چرا که همه خانواده‌ها سعی می‌کنند به ترتیبی در آن شب گرد هم جمع شوند، خاطره بگویند، با حافظ همراه شوند و شب چله این آیین دیرین ایرانی را پاس بدارند.
دکتر فهیمه نظری، مدرس، جامعه‌شناس و پژوهشگر اجتماعی درباره واژه یلدا و مفاهیم اجتماعی آن به «ایران» می‌گوید: واژه یلدا به معنای میلاد یا زایش مخصوص آخرین شب پاییز و آغاز زمستان است. شب یلدا را با نام‌هایی همچون شب چله، خورشید شکست‌ناپذیر و میلاد مهر می‌شناسند. یلدا نزد ما ایرانیان، به عنوان یک آیین قدیمی و باستانی دارای اهمیت ویژه‌ای است. شب یلدا را از قدیم به دلیل اهمیتی که دارد جشن می‌گرفتند و برگزاری جشن یلدا قدمتی بالغ بر هفت هزار سال دارد که از زمان باستان در میان ایرانیان مرسوم بوده است. این جشن به عنوان نماد پیروزی نور بر تاریکی و آغاز دوباره روزها و روشنایی‌ها برگزار می‌شود.

یلدا هنوز زنده است

این جامعه‌شناس در ادامه با اشاره به اینکه این آیین کهن هنوز زنده است، ادامه می‌دهد: مناسبت یلدا به حفظ و تقویت روابط خانوادگی کمک می‌کند. برگزاری شب یلدا به زنان این امکان را می‌دهد که خانواده‌ها را دور هم جمع کنند و با ایجاد فضایی گرم و صمیمی، روابط عاطفی را تقویت نمایند. این دورهمی‌ها به ایجاد حس تعلق و امنیت عاطفی در خانواده‌ها کمک می‌کند. زنان در شب یلدا به عنوان محور اصلی برگزاری مراسم و آماده‌سازی سفره یلدا شناخته می‌شوند. این نقش به آنها فرصت می‌دهد تا مهارت‌های خود را در آشپزی و تزئینات نمایش دهند و از این طریق به حفظ و انتقال آداب و رسوم فرهنگی کمک کنند. یلدا را باید بهانه‌ای بدانیم برای جمع شدن، دیدار و گپ و گفت با عزیزانمان. درواقع پاسداشت شب یلدا از چند جهت نزد ما ایرانیان مهم جلوه می‌کند، از جمله اینکه یلدا، فرصتی برای صله رحم است. به‌طور معمول خانواده‌ها با دعوت از یکدیگر، روابط خود را تقویت می‌کنند. این شب دلیلی است برای برقراری صلح و صفا میان خانواده‌ها، بویژه اگر در گذشته اختلافاتی وجود داشته باشد. شام محبت که برای آشتی بین خانواده‌ها تهیه می‌شود، نماد این سنت زیبای ایرانی است.
به گفته نظری، یلدا یادآور توجه به ارزش‌های فرهنگی ما ایرانیان است. برگزاری جشن یلدا نه تنها فرصتی برای دورهمی‌های خانوادگی است، بلکه ارزش‌های فرهنگی مانند احترام به بزرگترها و توجه به جایگاه زنان و کودکان را نیز ترویج می‌دهد. این ارزش‌ها از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند و به هویت فرهنگی جامعه کمک می‌کنند. در یلدا ما ایرانیان در هر قوم و آیینی به منظور شادی و جشن شادمانی گرد هم می‌آییم.
به اعتقاد او، این شب فرصتی برای دور هم بودن و لذت بردن از حضور یکدیگر است. این شادی جمعی به تقویت روحیه افراد خانواده کمک می‌کند و احساس تنهایی را کاهش می‌دهد. همنشینی در این شب بلند، خاطرات شیرینی را برای نسل‌های جدید ایجاد می‌کند که در حافظه تاریخی آنها باقی خواهد ماند.
آیین یلدا را باید پاسداشت، چراکه هدف از برپایی آن، حفظ و تقویت انسجام اجتماعی است و بس! برگزاری این جشن در میان اقوام مختلف ایرانی، موجب احساس تعلق به یک هویت فرهنگی مشترک را تقویت می‌کند. یلدا از این جهت زیباست که حتی تفاوت‌ها هم در آن زیباست. این شب بهانه‌ای است برای افرادی که در زندگی ما اهمیت ویژه‌ای دارند و می‌توانند در این شب خاص مورد توجه قرار گیرند، این شب فرصتی است برای ابراز محبت و قدردانی از عزیزان خانواده و سپری کردن اوقاتمان با پدر و مادر، دوستان نزدیک و قدیمی، کودکان و سالمندان در خانواده و تازه عروس‌ها و دامادها! یلدا جذاب است، چراکه در آن دورهمی هست، حافظ هست، محبت هست، میهمان هست، شعر هست، رسم هست، نور هست، گرمی هست و انارهم هست،... پس بیاییم این فرصت گرانقدر را با عزیزانمان به اشتراک بگذاریم و میزبان دوستانی باشیم که مدت‌هاست از آنها بی خبریم.
نیک است تا یلدای امسال را بسیار ساده و بسیار گرم برگزار کنیم و آن را بسیار قدر و مغتنم بدانیم.

۶۰ غرفه مشاغل خانگی در «یلدای تهران» میزبان شهروندان

در آستانه شب یلدا، دست آفریده‌های زنان سرپرست خانوار در نمایشگاه «یلدای تهران» عرضه شده است. با عنایت به منویات مقام معظم رهبری در نامگذاری سال ۱۴۰۳به نام سال «جهش تولید با مشارکت مردم» معاونت توانمندسازی اداره کل امور زنان و خانواده شهرداری تهران برای حمایت از معیشت پایدار زنان سرپرست خانوار، «نمایشگاه یلدای تهران» را با حضور زنان سرپرست خانوار صاحب مشاغل خانگی در محوطه باغ موزه قصر برپا کرده است.
حدود ۱۲۰ کسب و کار خانگی در نمایشگاه «یلدای تهران» محصولاتی از جمله موادغذایی، خشکبار، اکسسوری‌های یلدایی، زیورآلات و ظروف سرامیکی ویژه یلدا را عرضه کرده‌اند که علاقه‌مندان می‌توانند تا ۳۰ آذرماه هر روز از ساعت ۱۱ صبح تا ۲۱ از آن بازدید و خرید کنند.
گفتنی است که حدود ۶۰ غرفه برای صاحبان مشاغل خانگی برپا شده است. همچنین نمایشگاه محصولات ویژه شب یلدا و سوغات استان‌ها به مناسبت فرارسیدن بلندترین شب سال تا ۳۰ آذر در شبستان شرقی مصلای تهران نیز برپا شده است.

دورهمی ها در شب چله مراودات بین نسلی را تقویت می کند

یلدای خاطره‌انگیز با عطر خانه مادربزرگ

گزارش

سمیه افشین‌فر
خبرنگار

یلدا در خاطره‌های سال‌هایی دور برای هر کدام از ما یادآور جمع‌های نوستالژیک خانوادگی است. مادربزرگ که هر سال بانی اصلی مراسم این شب خاطره انگیز بود می‌گفت که افراد فامیل باید مثل دانه‌های تسبیح دور هم جمع شوند تا همیشه از احوال هم باخبر باشند. برای همین هم بود که به هر بهانه‌ای همه را در منزلش جمع می‌کرد. غذا هر چه که بود عطر و طعمش با همه غذاهای روی زمین فرق می‌کرد. اما چند سالی است که عطر نوستالژی قدیمی از مراسم ملی و آیینی مان کمرنگ شده و جای خود را به ژست‌های آتلیه‌ای و میز و منوهای رستوران‌ها داده است. دکتر حمیلا بخشی روانشناس فلسفه یلدا را رفتن به پیشواز راحتی و آسایش و بلند شدن روزها تعریف می‌کند و می‌گوید: از آنجا که شب یلدا طولانی‌ترین شب سال است در گذشته و در چنین شبی به پیشواز راحتی و آسایش می‌رفتند چون معتقد بودند روز منبع آرامش و الهام بخش است و از آنجا که در چنین شبی دور آتش جمع می‌شدند همین دورهمی برای گذشتگان ما منبع الهام روحی و روانی بوده است.

اهمیت دورهمی بر سلامت روان افراد

این روانشناس با تأکید بر اهمیت دورهمی‌های خانوادگی بر سلامت افراد به نقش بزرگترها اشاره می‌کند: به نظرم سال‌های قبل مهر و الفت بیشتر بود. در دورهمی‌ها بزرگترهای جمع منبع مهر و خوبی بودند و همانند لوح فشرده‌ای ضرب‌المثل‌ها و روایت‌ها را سینه به سینه منتقل می‌کردند و در واقع با حضورشان مراودات بین نسلی اتفاق می‌افتد.»

تأثیر کرونا بر تغییر ارتباطات میان فردی

بخشی معتقد است بعد از پاندمی کرونا شکل مناسبات افراد دچار تغییر شده است: «متأسفانه از بعد کرونا مناسبات افراد مختل شد و کمی چاشنی مدرنیته نیز وارد آن شد و به اینجا رسیدیم که دورهمی‌های ساده و بی‌آلایش گذشته جای خود را به تزئینات و مناسبات رنگارنگی داده که جایی در فلسفه یلدا ندارد. باید بپذیریم که بخشی از جامعه به جای پاسداشت فرهنگ یلدایی درگیر چیدمان میزهای مختلف با خوراکی‌های رنگارنگ است و همین توجه به ظواهر این چنینی موجب شده تا مراودات بین نسلی در جامعه دچار اختلال شود حالا نه پدربزرگ مادربزرگ‌ها حرف نوه‌ها را می‌فهمند و نه نوه‌ها از بودن در جمع آنها متوجه حرفهایشان می‌شوند و این زنگ خطری است که نباید از آن غافل شویم.»

یادداشت

هدیه هایی از جنس سخن و کلمه و قصه

محمد زینالی آناری
جامعه شناس

شب‌های طولانی زمستان در گذشته که امکانات این روزگار نبود، محدود بودند به استراحت و خاموشی. ما رفیق خورشید در روشنایی روز بودیم و پیوندمان با ماه و ستاره‌ها به دریچه‌های کوچک بام‌های خانه محدود می‌شد که آن هم در شب‌های طولانی سردسیری بسته بود. در چنین زمانه‌ای، ما بودیم، شب‌های طولانی زمستان و کرسی‌ای که همراز قصه‌ها و روایت‌های به یاد ماندنی بزرگان بود.
شب یلدا، میراث این قصه‌ها است. بازمانده‌ای غریب از شب‌های گرم و صمیمی خانواده‌ها و قصه‌ای محدود به رسم و رسوم خوردنی و خندیدنی. اما به سبب گسترش ساعت کار تا پاسی از شب‌ها، شب یلدا به تنهایی، بار همه شب‌نشینی‌ها را برای ما به دوش می‌کشد. روزها و شب‌هایی چنین که به میراثی معنوی تقلیل یافته‌اند، تنها زمان‌هایی‌اند که خانواده‌های امروزی، دورهم نشسته و برای لحظه‌ای از دست ساعت‌های مدرج و آلارم‌های قرار دوری می‌جویند. خانه‌هایی که روزها فقط پانزده دقیقه گفت‌وگوی خانوادگی به چشم می‌بینند، در این شب به خصوص شاهد یک همنشینی دلبرانه از زندگی‌های امروزی است.
ما اینک حتی در ساعت هم زندگی نمی‌کنیم، سعی می‌کنیم، از آن فراتر رفته و همزمان به چندین کار برسیم، اضطراب زمان و دلهره‌های ناشی از آن، ما را فرو ریخته است. ساعت کار ما ایرانی‌ها زیاد است و دروغ نگوییم که اگر اعضای خانواده با هم سخن نمی‌گویند تقصیر اتصالات و ارتباطات جدید است، بلکه این کارزیاد و درآمد کم برای تأمین مصارف سنگین زندگی است که ما را از هم جدا و غریبه کرده است.
در این میان شب یلدا، مانند معجزه و هشداری الهی ما را به بازگشتن به لحظه‌های دوستانه و انسانی فرا می‌خواند و ما به امید روزی که بتوانیم از این نشانه‌ها و بهانه‌های طبیعت الهام بگیریم و مانند گذشتگان به دنیای انسانی خود باز گردیم، چنین شب‌هایی را در کنار هم می‌نشینیم تا این راز را در دل شب بجوییم و برملا کنیم. شاید همین یک شب باعث شد هزاران قهر به آشتی تبدیل شده و برنامه‌ای دیگر برای دوستی و آرامش در کنار عزیزانمان تدارک ببینیم.
شب یلدا، گردهمایی غریبه‌هایی است که بجویند و ببینند در کیسه قلب خود چند کلمه گم شده دارند تا در چنین شبی به لطف انار و هندوانه و کشمش و گردو و جشن و پایکوبی‌های خاصی که این روزگار رسم شده است، آنها را بیابند و به هم هدیه کنند.
به فروشنده‌های هدیه‌های رنگی باید گفت که زیاد تلاش و اصرار نکنید، هدیه شب یلدا، سخن و کلمه است. هدیه شب یلدا، گفت‌وگو است. هدیه شب یلدا قصه است.

یادداشت

هویت ملی را برای کودکان نهادینه کنیم

زهرا علی اکبری
کارشناس آموزشی

در آیین و سنن ایرانیان، آخرین شب آذرماه در پاییز رنگارنگ و پر از نگاره‌های همنشینی‌های گرم خانوادگی، با عنوان شب یلدا مزین شده است. شبی که از بلندای لحظه‌ای آن برای گردهم آمدن خانواده‌ها و گفت و شنود یاد می‌شود. در حقیقت یلدا یکی از مهم‌ترین آیین‌های ایران باستان است که با گذشت چندین هزار سال از آن هنوز به علاقه و خوشی مورد توجه ایرانیان است و جشن‌ها و شب‌نشینی‌های آن از خاطرات خوش ماندگار در ذهن و جان مردم این مرز و بوم است.
برپایی جشن و رسمی به قدمت شب یلدا در کنار کودکان و نوجوانان همراه آموزه‌های ملی می‌تواند به بهترین شکل هویت ملی را در آنان نهادینه و این شب را برایشان رنگین و خوش خاطره‌تر کند. هرچند که ناخرسندانه میان آداب ایران باستان و آموخته‌های شادی‌آور نسل امروز شکاف عمیقی وجود دارد اما می‌توان با برگزاری و پررنگ‌تر کردن جشن‌های اینچنینی در مدارس و کلاس‌های درس به دانش‌آموزان حس خوب ایرانی بودن و شادی و نشاط را هدیه داد. از ویژگی‌های ذاتی و مقتضی سن نوجوانی و جوانی شور و شوق‌هایی است که خاطرات سال‌های میانسالی آدم‌ها را شکل می‌دهد. اینکه چگونه می‌توان از این انرژی کودکی و نوجوانی هدفمندانه و مثبت بهره برد، بحثی است که در اعصار مختلف در جمع متولیان تعلیم و تربیت و نهادهای اجتماعی مطرح بوده است. برنامه درسی تکمیل شده با هویت ملی و آداب ایرانی می‌تواند یکی از راهکارهای آشنایی دانش‌آموزان با آیین‌های نقاط مختلف کشور باشد.
آداب و سنن شب یلدای ایران زمین جدا از همنشینی‌ها، احترام به بزرگترها، شادی‌های خانوادگی و... می‌تواند در موضوع نوع‌دوستی و نیک اندیشی برای دانش‌آموزان بسیار مغتنم باشد. اینکه فرزندان ما یاد بگیرند در کنار خوشی و شادی به فکر دوستان خود و افرادی باشند که ممکن است در چنین شبی به دلیل تنگنای اقتصادی و یا هر مسأله اجتماعی دیگری شادی یلدایی نداشته باشند و برای تقسیم شادی خود با آنان گامی بردارند و از ظرف شادی خود به آنان بدهند، فرهنگ دلنشینی است که باید زمینه آن را برای کودکان و نوجوانان فراهم آورد.
برپایی جشن شب یلدا در کلاس‌های درس با همکاری و همراهی و خلاقیت دانش‌آموزان تجربه خوبی است که ماندگاری شادی این شب را برای آنان صدچندان می کند.
امید که شب یلدا بر کام تمام ایرانیان خوش باشد.

گزارش «ایران» از نقل و نقل‌های یلدایی

«شب چله» با اهل ادب و هنر

«چله شب»، آخرین شب پاییز و طولانی‌ترین شب سال که با نام‌هایی چون خورشید شکست‌ناپذیر و میلاد مهر نیز شناخته شده و مملو از رسومات متنوع دراقوام مختلف ایرانی است که ریشه در رویدادهای کیهانی داشته و برگزاری‌اش میان ایرانی‌ها قدمتی بالغ بر هفت‌هزار سال دارد. مراسمی که ایرانیان از دیرباز خود را ملزم به پاسداشت آن دانسته و در آیین مهر، آخرین شب پاییز، یا همان شب زایش خورشید را گرامی می‌داشتند.

اسطوره‌های ایرانی «چله» را شبی می‌دانند که دیوان و اهریمنان در تاریکی آن جولان می‌دهند. با طلوع خورشید، این تاریکی مغلوب شده و نور و زندگی بار دیگر بر جهان چیره می‌شود. این شب در باورهای کهن، یادآور نبردی میان روشنایی و تاریکی است؛ نبردی که با تلاش جمعی انسان‌ها و حمایت از خورشید به پیروزی نور می‌انجامد.

شاهنامه خود دوسوی اسطوره و پیروزی ایرانیان بر «انیرانیان» را به تصویر می‌کشد که در این رسم به‌جامانده چونان کتابی مقدس برای یادآوری آنچه ایرانی در گذر قرن‌ها تجربه کرده، سهمی بسزا دارد. اشعاری از حافظ و سعدی تا اوحدی، شب یلدا را با مفاهیمی چون ظلمت، دوری و امید به روشنایی صبح پیوند داده‌اند. این اشعار به ما یادآوری می‌کنند که حتی در پس ظلمانی‌ترین شب‌ها نیز امید به صبح روشن وجود دارد.

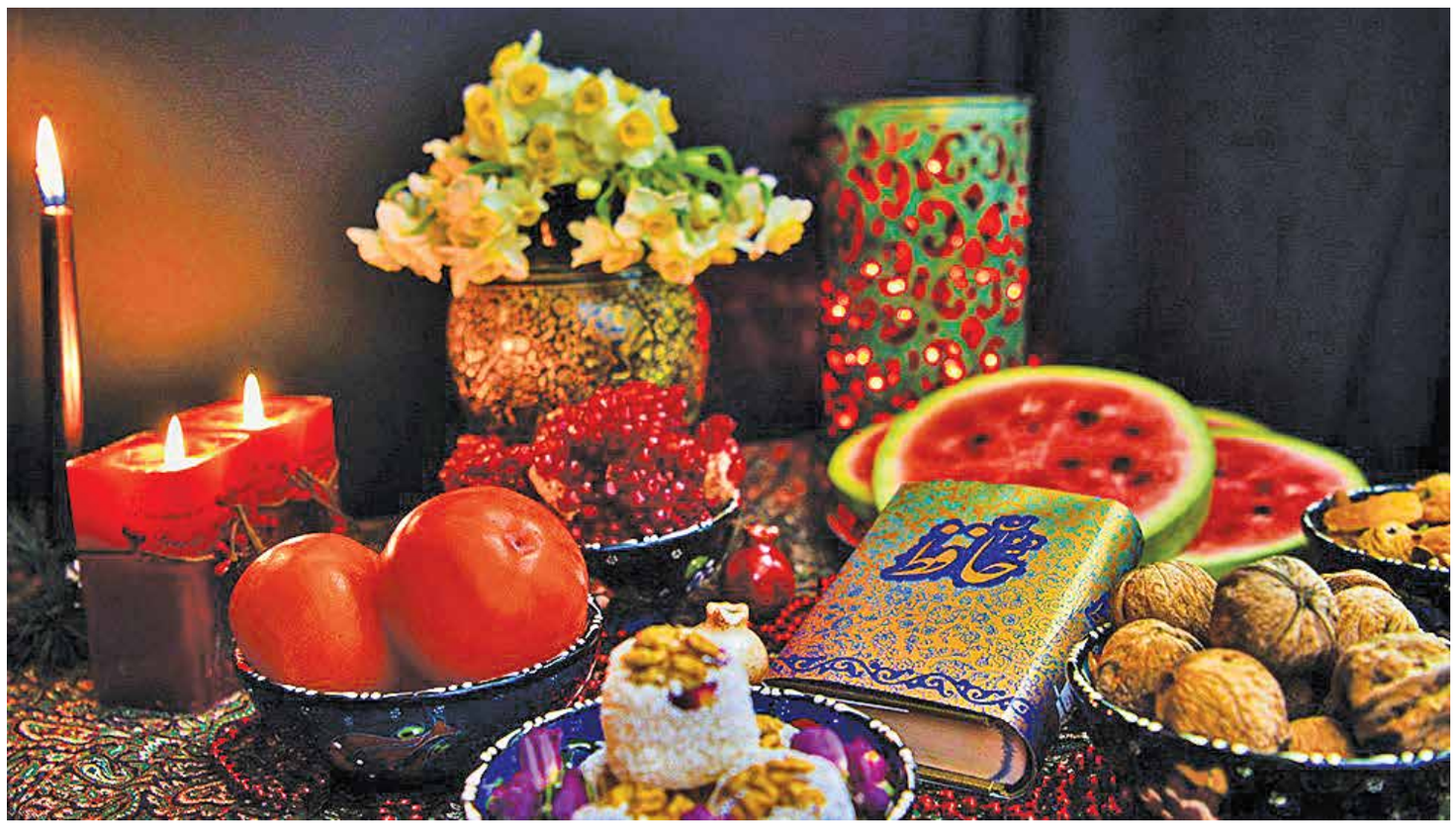

یلدا؛ رد و بدل کردن خوشی‌هاست

آیدین آغداشلو
نقاش

مراسم شب یلدا مانند بسیاری از مراسم آیینی ایرانیان امروز ریشه در تاریخ طولانی و پر از رمز و راز ما دارد که حاوی نکات شگفت‌انگیزی است. این مراسم مثل نوروز و جشن مهرگان در حقیقت آشتی انسان با طبیعت است و اینکه انسان چطور خودش را با نواخت طبیعت هماهنگ می‌کند؛ می‌پذیرد جهان، افلاک و همه چیزی که در اطرافش است و از آن به ارث برده طوری که آن را ستایش می‌کند و پذیرفتنش را به صورت آیین درمی‌آورد، آیینی دلپذیر که با جشن، سرور، شادی و شادکامی همراه است.

یلدا نشان‌دهنده امید به تداوم طبیعت به صورت دلخواه برای انسان است به صورتی که طبیعت با انسان کنار بیاید و انسان، طبیعت را در اختیار خودش بگیرد. یلدا یک نوع تعامل و رد و بدل کردن خوشی تلقی می‌شود که در همه اینها انسان سعی می‌کند این خوشی را به اطرافیان و حتی خودش منتقل کند.

انسان با یلدا، طبیعت و جهان اطراف خودش را می‌شناسد و قدردان آن است؛ یلدا نوعی شکرگزاری است که این شکرگزاری در تمام مراسم آیینی ایران هست و دیده می‌شود.

یلدا مراسمی دلپذیر، بامعنا و عمیق است که فراموش نشده و عادی تلقی نمی‌شود. بنابراین با یلدا، هر بار نیرویی تجدید می‌شود و انسان را وادار به شکرگزاری می‌کند تا زندگی‌اش را سامان داده و به صورت دلپذیری در قالب جشن ارائه دهد.

از این نظر یلدا همیشه برای من دلپذیر بوده و تا جایی که توانستم سعی کردم با آن همراهی کنم و این یادآوری فقط ذهنی نباشد و به صورت اجرایی و آیینی شکل بگیرد. پیش آمده در جشن یلدا در جاهایی حضور پیدا کنم و اگر نتوانستم بروم، آن آیین و مراسم همیشه در ذهنم جایگاه عمده خودش را دارد. تماشای انسان شکرگزار که برای مائده‌هایی که به او ارزانی شده جشن می‌گیرد، برای من دلپذیر بوده است.

خاطرات من از شب یلدا نظیر همه خاطره‌های دوستان، آشنایان و مردم است و این خاطرات همه گذشته من است. با اجرای آیین شب یلدا، بین همه نوعی توافق، تساوی، همدلی و هماهنگی پیدا می‌شود؛ این هماهنگی در هر جایی باشد، نشانه این است که یک امر مشخص و معینی در حال تکرار شدن است که مورد قبول واقع شده و تکرار می‌شود.

من هم تا زمانی که می‌توانستم در متن رخدادهای آیینی قرار گرفتم و خانواده‌ام در اطرافم بودند و دوستانم دعوت می‌کردند و تا جایی که می‌توانستم حاضر شدم چون یلدا مراسم دلپذیری است که تکرارش همیشه دل‌انگیز است؛ فکر اینکه هر کدام از این نمونه‌ها و میوه‌ها و آدابی که در این مراسم به کار می‌رود از کجا می‌آید و هر کدام تمثیلش چه چیزی است، مبحث بسیار شیرینی است. اسطوره‌شناسان ما و کسانی که در زمینه سنت‌ها و آیین‌های باستانی مطالعه دارند، هنوز به دنبال درک و کشف بیشتر آن هستند.

در ایام جوانی بیشتر خاطرات من از شب یلدا، یلداهایی است که در محضر مادرم می‌گذشت، مادرم شب یلدا را با تشریفات کافی به قدر وسع خانواده برگزار و با دقت همه چیز را فراهم می‌کرد؛ بدون اطلاع، تک‌تک اشیا را می‌خرید و حتی کمکی هم از من نمی‌خواست. یلدا را به طور اخص با مادرم می‌گذراندم تا اینکه سال‌ها گذشت و زندگی اجتماعی من گسترده شد و ناچار شدم بعضی از دعوت‌ها را قبول کنم. یلدای برفی را به تصور اینکه شب طولانی در راه است تا جایی که می‌توانستم با مادرم می‌گذراندم چون تنها فرزند مادرم بودم و پدرم فوت کرده و رابطه بسیار عمیق و پیوسته‌ای میان ما برقرار بود.

شب‌های یلدایی که با مادر می‌گذشت، این‌قدر طولانی به نظر نمی‌آمد؛ مادر خاطرات بسیاری داشت تا تعریف کند و من سؤال‌های بیشتری از همه گذشته‌ای که در سینه مادرم جمع شده بود.

الان شب‌های یلدا همچنان برای من محترم و خیلی مهم است که یک ملتی شکرگزاری کرده و جشن برپا می‌کنند و یادی را پایدار می‌دارند، اما از زمانی که مادرم فوت کرد، چیز عمده‌ای در این میان کم شد که هنوز هم در طول چهل سال‌واندی، این گمشده در شب یلدا پیدا نشده است. تا به حال اثری از شب یلدا خلق نکرده و درباره آیین‌ها و سنت‌ها از گذشته‌های دور و نزدیک نقاشی نکرده‌ام. جهان من این‌گونه شکل نمی‌گیرد که ارتباطم با مخاطبان از طریق اشاره به سنت‌ها و آیین‌ها ایجاد شود، بلکه به نوع دیگری عمل می‌کند و آن هشدار دادن و نگاه کردن به تاریخ است و اشاره به سرنوشت انسان که به زعم و خیال خودم چیزی را دربرمی‌گیرد که قدری کلی‌تر است از یک آیین فوق‌العاده جذاب و دلپذیر باستانی ایرانی.

آوازهای کودکانه یلدایی به روایت رسول نجفیان

رسول نجفیان
گوینده، نویسنده و کارگردان تلویزیون

نمی‌دانم چرا «شب چله» به یک‌باره شد «شب یلدا»، در حالی که تمامی پژوهشگران ما به اتفاق می‌گویند که باید بگوییم «چله شب». از دیرباز در میان ایرانیان، زمستان به دوبخش چله بزرگ «چله کلان» و چله کوچک «چله خرد» تقسیم شده که چله بزرگ از اول دی‌ماه تا دهم بهمن‌ماه و چهل‌روز کامل محاسبه می‌شده و چله کوچک از یازدهم بهمن تا پایان بهمن‌ماه ۲۰ روز کامل و به همین دلیل چون ۲۰ روز کمتر است چله کوچک نامیده شده است. در نتیجه این یک اعتبار تاریخی کهن داشته و به نوعی اسطوره‌ای است. دورانی که زمستان خیلی طولانی می‌شد آنچنان که در قصه‌ها می‌گویند سال‌های سال زمستان بود و هیچ اتفاقی برای بهار نمی‌افتاد. انگار که در قطب جنوب یا شمال هستیم، چرا که آنها نیز یک چنین وضعیتی دارند... بنابراین نگرانی مردم از استمرار تاریکی زیاد شد و دعا کردند که این سرمای کشنده سوزان تلخ سپری شود. در نتیجه «چله» یک دوران کهنی است که به قول «یونگ» در ذهن‌های تاریخی ما مانده است، در حالی که این شب یک‌دقیقه از شب‌های دیگر بیشتر است، اما از آنجایی که زمستانی طولانی در پیش بوده، مردم آرزو داشتند که این بلندترین شب سال، به نور و روشنایی بسیار ختم شود و آن را جشن می‌گرفتند. هر چند این تنها جشن، در فرهنگ ما ایرانیان نبوده و در آغاز پاییز و در نوروز و در تمام دوره‌های کهکشانی آسمانی و ماه و خورشیدگانی، جشن‌ها داشتیم.

از کودکی‌ام به خاطر دارم که جشن «چله» در عین سادگی‌اش تا چه میزان با شکوه برگزار می‌شد، جشنی که این روزها گرمای آن در تجملات بیهوده رنگ باخته و جای خالی صمیمیت حاصل از آن میان خانواده‌های ایرانی خالی است. اما آن روزهای دور کودکی‌ام «یلدا شب‌ها»، امید ما فقط به «زغال» بود و کرسی و خرمالو و انار و هندوانه، که حتماً و با هر بضاعتی باید بر سفره‌های‌مان می‌نشست و وای به حال خانواده‌ای که به خاطر بی‌بضاعتی‌اش نمی‌توانست زغال تهیه کند. خوب به یاد دارم در آن شب‌ها خوش یمن بود که دختران یا پسران دم‌بخت، هندوانه را می‌بریدند و یا اگر زن زائو یا حامله‌ای در جمع بود، این کار به او سپرده می‌شد؛ چرا که برای او و فرزندش خوش یمن بود... و در نهایت بزرگ خانواده باید هندوانه را می‌برید. در آن شب‌ها نقل‌ها بود از شاهنامه‌خوانی و داستان‌های رستم و سهراب و حافظ خانی و تفأل بر آن و ما کودکان یکصدا می‌خواندیم:

زمستان‌های سرد شب
نشسته رو بوم برف وجب وجب
دورو بر کرسی هامون شاهنامه و رستم یل

زمستان‌های سرد، شب را تا صبح بیدار می‌نشستند و این شب را تا انتها پاس می‌داشتند که نکند بلندای آن روشنایی نداشته باشد و همیشه تاریک بماند. چله بزرگه که تا دهم‌بهمن طول می‌کشید و چله کوچیکه را که می‌گفتند «ننه سرما» میگه که اگر بهار نیاد من کاری می‌کنم تا تمام بچه‌ها در گهواره یخ بزنند و ما امیدوار بودیم به بابا نوروز که حتماً در بهار بیاید تا بچه‌ها یخ نزنند... خوب به یاد دارم که مادر بزرگم می‌گفت بروید در کوچه و اینها را بخوانید...

خورشید خانم آفتاب کن
برف و یخ‌ها رو آب کن
ننه سرما رو به خواب کن
زمستون رو جواب کن...

یادش بخیر... بعد از چله کوچیکه که می‌گفتند سردترین دوران است، ننه سرما بچه‌های خود «اهمن و بهمن» را می‌خواند که آنها هم به کمکش بیایند و نگذارند که نوروز بیاید... اما وقتی که «بابا نوروز» به «ننه سرما» می‌خندید... ننه سرما عصبانی می‌شد و زار زار گریه می‌کرد و بعد باران می‌بارید؛ وقتی هم برف می‌بارید می‌گفتند که ننه سرما لحاف و تشکش را پاره کرده... زمانی هم که تگرگ می‌بارید، می‌گفتند «ننه‌سرما» گردن‌بندهای یخ‌زده‌اش را از عصبانیت پاره‌کرده است و این تگرگ، دانه‌های مروارید گردن‌بند ننه سرماست... و ما اینچنین با اسطوره‌های زیبا سر می‌کردیم و می‌بینیم که این شب چله در خود آبستن این همه داستان اصیل و لبریز از عشق و صمیمیت و گرما و زندگی بود. تمامی رسم و رسومات ما ایرانی‌ها با طبیعت و جریان هستی آمیخته بودند و برای همین از هر روز یک داستان زیبا و دلنشین که نویدبخش زندگی بود را می‌ساختند و با آن روحی نو به زندگی خود می‌دادند. کوچک که بودم به یاد دارم برای هر مناسبتی جشن‌ها می‌گرفتیم و به بهانه این جشن‌ها و دورهم جمع‌شدنها همه از احوال هم مطلع می‌شدیم و به برکت حضور بزرگان و ریش‌سفیدان فامیل و محله، گره از مشکلات هر گرفتاری باز می‌شد. اینها همه به واسطه جشن‌هایی مانند «چله» یا نوروز بود که مردم را از احوالات هم مطلع می‌کرد و با ایجاد صمیمیت و نوع‌دوستی زمینه‌ساز رفع مشکلات و مسائل می‌شد... به قول جامعه‌شناسان، آن روزها روابط شانه‌به‌شانه نبود؛ بلکه رودررو بود و همه از حال هم با خبر بودند. آن روزها تو حتی اگر هیچ‌کس را در زندگی‌ات نداشتی، همسایه‌ها به بهانه چله شب و نوروز و مهرگان و تمامی رسم و رسومات لبریز از صمیمیت دوره‌ات می‌کردند تا تو تنها نمانی، رسوماتی که بشدت در زندگی آدم‌ها کارایی داشت و جای آن، این‌روزها در میان خانواده‌های ایرانی بسیار خالی است.

> از کودکی به خاطر دارم که جشن «چله» در عین سادگی‌اش تا چه میزان باشکوه برگزار می‌شد. جشنی که این روزها گرمای آن در میان تجملات بیهوده رنگ باخته است

یلدا نشانی است بر آن که امیدمان را حفظ کنیم

سهیل محمودی
شاعر

اساطیر کهن ایرانی با سه جشن مهم همراه هستند، آیین‌هایی که به برخی از آنها در آثار شاخص ادبیات کهن از جمله شاهنامه هم اشاره شده است. عید نوروز یکی از اینهاست؛ آیینی که یادگاری است از جمشید جم، پادشاه پیشدادی و برآمده از روزگار کهن. جشن مهرگان نیز یکی دیگر از این آیین‌های باستانی است، جشنی متعلق به دوران کشاورزی که برپایی آن نیز تا حد زیادی کم‌رنگ شده است. اما شب یلدا، یا بهتر است بگوییم که جشن و هم‌نشینی یلدا خوشبختانه هنوز به همان پررنگی روزگار گذشته برقرار است. ایرانیان باستان از یلدا که پیشینه برگزاری‌اش به دوره اشکانیان بازمی‌گردد، به عنوان شب میلاد مهر یاد می‌کردند و برای آن اهمیت زیادی قائل بودند. بخشی از چرایی ماندگاری یلدا، آن هم با گذر بیش از دو هزار سال را باید دراین دانست که برپایی این آیین ریشه در امیدواری ما ایرانیان به بهبود شرایط دارد. در بلندترین شب زمستانی شاهد زایش نور و خورشید هستیم و این نشان از امید ما به روشنایی دارد.

این را نیز به یاد داشته باشید که فلسفه وجودی نور در تفکرات گذشته‌مان یا در انوار اسپهبدیه همچنان متعلق به ایرانیان است. به این معنا که یک نوع تلقی فلسفی به هستی داشته‌اند که برآن اساس جهان را مبتنی بر نور و روشنایی می‌دانسته‌اند. برپایی دو هزارساله آیین یلدا و اهمیتی که برای آن قائل هستیم یعنی امید را همچنان در زندگی‌مان زنده نگه داشته‌ایم. این نشان می‌دهد همچنان در تلاش هستیم تا زایشی دوباره داشته باشیم. یلدا از کلمه تولد آمده و به معنای میلاد است. حتی میلاد مسیح که امروزه در گاه‌شماری‌ها، پنجم دی عنوان شده در گاه‌شماری‌های قدیم با شب یلدا یکی بوده است.

امید و حرکت، ماهیت وجودی بخش عمده‌ای از آیین‌هایی است که ما در شرق به آنها توجهی ویژه داریم. یلدا مصداقی است از تلاش برای زنده نگه داشتن نور امید در دل‌هایمان. امیدی که در بطن آیین شب یلدا هست به داد امروزمان هم می‌رسد، بخصوص حالا که عده‌ای اصرار دارند مردم را از بهبود شرایط ناامید کنند باید به داشته‌های ارزشمند فرهنگی‌مان رجوع کنیم و نگذاریم ناامیدی برما چیره شود. گذشتگان ما در برپایی آیین یلدا، شب را تا صبح بیدار می‌مانند. این بیداری و هوشمندی هم تلاشی برای پاسداشت زندگی بوده است. نیاکان ما به دنبال آن بودند که بتوانند طلوع خورشید را در طولانی‌ترین شب سال ببینند. اینها همه نشان و نمادی از امید به زندگی است و البته پیامی برای ما که نباید امیدمان را از دست بدهیم.

دراین بین نباید فراموش کنیم که هم‌نشینی یلدا با شعر و شعرخوانی نیز نقشی مهم در ماندگاری آن ایفا کرده است. حافظ خوانی و راز تفأل‌زدن بر آن نیز همچنان بر تلاش‌مان برای جست‌وجوی امید استوار است. شما حتی یک نفر را پیدا نمی‌کنید که تورقی در دیوان حافظ انجام بدهد اما با شعری امیدبخش روبه‌رو نشود. پیام‌های مختلفی در غزل‌های حافظ است، او درگذر بودن جهان و عبور از سختی‌ها را یادآور می‌شود، تأکید می‌کند که عمرمان جاودان نیست و باید لحظات زندگی را مغتنم بشماریم. امید مهم‌ترین عنصری است که با تفأل به دیوان حافظ در شب یلدا آن را جست‌وجو می‌کنیم. خود من در یکی از شب‌های یلدای چندین سال قبل تفألی به دیوان حافظ زدم، غزلی آمد که هنوز آن را به یاد دارم و مصرعی از آن «برآی ای آفتاب صبح امید» بود. یلدا توصیه‌ای است برای آنکه بدانیم بالاخره از دشواری‌های امروز نیز عبور می‌کنیم. در آخر آرزوی من در شب یلدا و برای مردم سرزمین‌مان آن است که امیدمان را تحت تأثیر هجمه‌های بی‌شماری که به سوی‌مان نشانه رفته، از دست ندهیم؛ ایران ما با حفظ امید و تلاش‌مان برای عبور از سختی‌هاست که برقرار می‌ماند.

«یلدا» فرصتی تکرارنشدنی برای درست زندگی کردن

رضا فیاضی
بازیگر تئاتر و تلویزیون

به واسطه اینکه بچه اهوازم و در یک خانواده عرب‌زبان به دنیا آمده‌ام، شاید تا مقطع دیپلم و قبل از آن در دوران کودکی و نوجوانی‌ام هیچ اطلاعاتی از یلدا نداشتم. چرا که این مراسم اصلاً در خانواده من برگزار نمی‌شد و ما فقط اعیاد مذهبی را داشتیم. تنها چیزی که از آن دوران به یاد دارم کیسه‌های آردی بود که پر می‌کردیم و می‌رفتیم در خانه مردم برای عید مبارکی و از آنها آجیل و پسته و... هدیه می‌گرفتیم؛ بنابراین یلدا برای من مفهوم روشنی نداشت... اما بعدها که وارد دانشگاه شدم و ازدواج کردم، این آیین و مراسم در زندگی‌ام پیاده شد و آنقدر علاقه‌مند به این مراسم و جمع‌های دوستانه‌ام در این شب شدم که برای رسیدنش لحظه‌شماری می‌کردم. به خاطر دارم برای اینکه بتوانیم «چله شب» را در رشت منزل یکی از دوستان برگزار کنیم، تصمیم گرفتیم عصر حرکت کنیم که تا شب به رشت برسیم و یلدا را در کنار دوستان صبح کنیم و بعد صبح نشده برای ادامه کار و زندگی به تهران برگردیم... زمان کوتاهی بود، اما لذتش را می‌بردیم. حرف من این است که یلدا یک فرصت است برای درست زندگی کردن، فرصتی که اگر از دست برود رفته است، همین فرصتی که یک دقیقه زمان طول می‌کشد تا شب موی بلند خودش را به اصطلاح برتابد... بسیار ارزشمند و تأثیرگذار است. من شعری دارم که می‌گوید:

بغضی در گلویم، تاری تنیده است
باید به شب بگویم، باید بگویم
اما دیری است شب موج بلند گیسوانش را بافته است
و صبح گوسفندی چشم‌انتظار ساتور قصاب

شاید بگویید این شعر چه مناسبتی با یلدا دارد؟ باید بگویم که در این شعر تاریکی زود گیسوی خود را برمی‌دارد تا به صبح نزدیک شود و در یلدا فرصت بیشتری هست که شب، شب بماند... البته در این شعر مفاهیم متفاوتند...

ترنم

محمد منتشری
خواننده موسیقی سنتی

یلدا در دستگاه بیات تهران

یلدا یا آیین شب چله از کهن‌ترین آداب و رسوم مردمان ایران‌زمین است، طولانی‌ترین شب سال که مزین به آداب و رسوم خاص خود بوده است؛ اگرچه امروزه آنچه به عنوان آیین شب یلدا برگزار می‌شود با گذشته کمی متفاوت‌تر است و حتی صداوسیما هم این آیین را به درستی معرفی نمی‌کند. پیش از این زنده‌یاد ابوالقاسم انجوی‌شیرازی در رادیو و تلویزیون فعالیت داشت که محتوای برنامه‌هایشان فرهنگ و مردم بود. به خاطر دارم آن زمان برنامه‌ای برای شب یلدا در رادیو برگزار شد که بسیاری از خوانندگان مطرح روز هم حضور داشتند؛ هنرمندانی همچون ایرج، شجریان، گلپا و... البته من نیز در این برنامه تعدادی کار خوانده‌ام؛ برنامه‌ای که تا پاسی از شب پخش زنده داشت و مرحوم انجوی‌شیرازی فال می‌گرفت و خوانندگان فال را به صورت آواز می‌خواندند...

اما بعد از انقلاب بازگویی این آیین‌ها با زبان اصیل موسیقی کمرنگ‌تر شد و من تنها کسی بودم که طی این سال‌ها در زمینه احیا و معرفی این آثار تلاش کردم و آلبوم‌های مختلفی در این‌باره منتشر شد که در واقع بازخوانی و بازسازی آثار استادم اسماعیل مهرتاش با تنظیم و صدای خودم است؛ آثاری که سال‌ها قبل استاد مهرتاش آهنگسازی کرده و این کارها را قبل از انقلاب هم خوانده بودم و بعد از انقلاب با تنظیم جدید منتشر شد. نام ابتدایی این کار «شب یلدا» بود اما به دلیل تعللی که در انتشار آن صورت گرفت در آستانه شب عید و با نام «نوروزانه» از سوی انتشارات آوای باربد منتشر شد اما اشعار به کار گرفته شده در مورد یلدا و میوه‌های مخصوص این شب است که با زبان موسیقی روایت می‌شود. این کارها در آواز بیات تهران است و تعدادی دیگر کار مانده است که ان‌شاءالله در شرایط بهتر جامعه منتشر می‌شود. البته کارهای دیگری همچون «هفت سین (به روایت طهران)»، «چهارشنبه‌سوری» و... نیز تولید و منتشر کرده‌ام. ناگفته نماند همان‌طور که قبل‌تر اشاره کردم، این کارها را سال‌ها قبل در تلویزیون اجرا کرده بودم اما بعد از انقلاب تصمیم گرفتم بار دیگر آنها را به گوش نسل جوان برسانم و در حال حاضر با ۴ سی‌دی با عنوان‌های «هفت‌سین»، «چهارشنبه سوری»، «چند بهار نو» و «نوروزانه» با اشعاری از غلامرضا روحانی، ابوالقاسم حالت و پرویز خطیبی منتشر شد که شامل ۳۰ آهنگ است و امیدوارم فرصتی باشد تا دیگر کارهایم را که در این زمینه است با تنظیم جدید به گوش مخاطبان برسانم. البته متولی این کارها رادیو و تلویزیون بوده و نیاز است در این زمینه حمایت و تبلیغات درستی انجام بگیرد اما متأسفانه در این زمینه کم‌لطفی‌های بسیاری شده، این آثار بخشی از فرهنگ و آداب و رسوم آیینی ماست؛ آثاری که در دستگاه‌های مختلف موسیقی ایرانی همچون سه‌گاه، چهارگاه، ابوعطا و... است. تلاش کردم این موسیقی را به شاگردانم هم انتقال بدهم تا حافظ بخش مهمی از موسیقی و فرهنگ کشورمان باشیم. در آخر، صحبت‌هایم را با شعری از حافظ که از باورهای ملی ما در شب یلدا و خواندن اشعار این شاعر و تفأل بر آن است به پایان می‌رسانم؛ اشعاری که به نوعی با موسیقی عجین است: «چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست، سخن‌شناس نه‌ای جان من خطا اینجاست...»

irannewspaper.ir

پنجشنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۳ • سال سی‌ام • شماره ۸۶۳۲
• اذان ظهر ۱۲/۰۲ • اذان مغرب ۱۷/۱۴ • نیمه شب شرعی ۲۳/۱۷ • اذان صبح فردا ۰۵/۴۰ • طلوع آفتاب فردا ۰۷/۱۰

«ایران» را در صفحه‌های مجازی دنبال کنید

ایران

• **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
• **مدیرعامل مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** علی متقیان
• **سردبیر:** هادی خسروشاهین

• **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
• **پیامک:** ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی • **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
• **صندوق پستی:** ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ • **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰۰
• **توزیع:** نشر گستر امروز • **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری
• **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
• **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷(۰۲۱)
• **انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲

سخن روز

امام صادق(ع):
به گرما و سرما بنگر که چگونه چرخ نظام جهان را به گردش در می‌آورند و خود نیز در گردش‌اند. این گردش در فزونی، کاستی و اعتدال، برای برقرارماندن فصل‌های سال و مصالحی است که در آن دو است.

بحارالانوار، ج، ۶۰ ص ۸۸

نقل قول

رنگ و بوی عاشقانه یلداهای‌مان یادش به‌خیر

قدیم‌ها «چله شب» ما هم مانند هر خانواده‌ای دورهم جمع می‌شدیم وآنچه که مادر تدارک دیده بود، با عشق روی کرسی می‌چید تا شیرینی محفل‌مان باشد و شب را با شادی سحر کنیم. سنتی قدیمی که جشن پایان پاییز بود و آغاز زمستان، فصلی که مانند همه فصول زیبایی‌های خودش را دارد...
در ایام دور گرانی نبود؛ اگر هم بود در حمایت و مهربانی اطرافیانت رنگ می‌باخت...آن زمان سفره‌های‌مان پر بود از عشق و مهربانی و انواع آجیل و تنقلات و میوه‌های فصل و هندوانه و خرمالو و انار که گل سرسبد میز پذیرایی میهمانی‌ها بود... اما حالا گرانی است و اینها همه از سفره‌های‌مان رخت بسته است و ده تا انارمان شده دو انار....
آمین که به بهانه شب چله، با دورهم جمع‌شدن‌ها و با اندک دلخوشی... این شب‌ها برقرار بماند و قلب مردم ما خوش...

گفت‌وگوی نصرالله مدقالچی
دوبلور و هنرمند پیشکسوت با «ایران»

نگاره

چنین بود تا بود گردان سپهر — گهی پر ز درد و گهی پر ز مهر
هنوز با همه دردم امید درمانست — آخری بود آخر شبان یلدا را سعدی
شب اورمزد آمد از ماه دی — ز گفتن بیاسای و بردار می

حکیم فردوسی

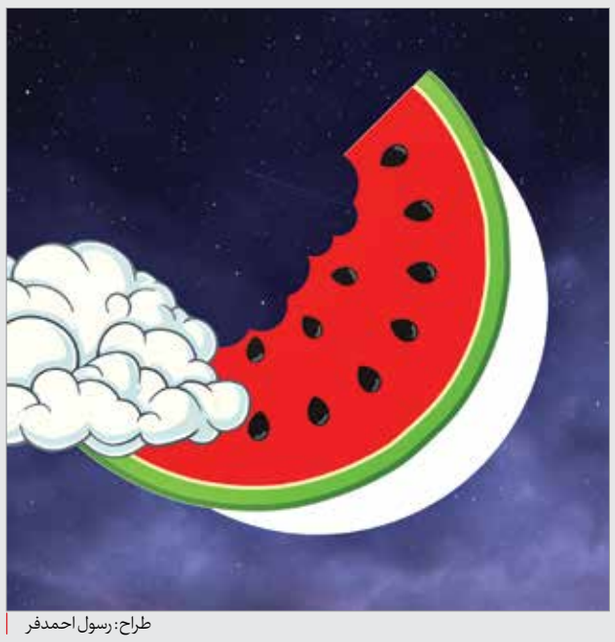

طراح: رسول احمدفر

نوا

شب عاشقان بی‌دل، چه شبی دراز باشد

مصطفی راغب- خواننده موسیقی پاپ

شب یلدا یکی از آیین‌های باستانی ایران‌زمین است و از دیرباز این شب خاطرانگیز از سوی مردم عزیز ایران برپا مانده و بزرگ نگاه داشته شده است. شب چله یا شب یلدا، بهانه‌ای برای صله رحم است و اعضای خانواده دورهم جمع می‌شوند و دیداری تازه می‌کنند و در کنار این دیدارها، همدلی و هم‌نشینی‌ها صورت می‌گیرد.
از نکات بارز این شب، فال حافظ است که از سوی بزرگ خانواده همچون پدربزرگ، مادربزرگ یا پدرخانواده انجام می‌گیرد و تفألی بر حافظ زده می‌شود و این اشعار خوانده و معنا می‌شود. برای خیلی از ما شب یلدا، شب خوش‌یمنی است، چرا که علاوه بر یک دورهمی صمیمی و دوست‌داشتنی و ماجراهای قشنگی که در آن شب اتفاق می‌افتد، مانند فال حافظ، تعریف خاطره و قصه‌های شیرین پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها با پدران و مادران هم از زیبایی‌های خاص این شب است که لبخند بر لب خانواده می‌نشاند و موجب انرژی و گرمی مضاعف آن جمع است.
از سویی دیگر چون «یلدا» طولانی‌ترین شب سال است به قول حضرت سعدی «شب عاشقان بی‌دل، چه شبی دراز باشد! تو بیا کز اول شب، در صبح باز باشد» اعضای خانواده و دوستان و فامیل به این بهانه شاد هستند و می‌توانند لحظات بیشتری را کنار خانواده و عزیزانشان بگذرانند.
موضوع دیگر رنگ سرخ است که نماد این شب بوده و میوه‌های یلدایی مانند انار و هندوانه از همین رنگ انتخاب شده‌اند. در واقع رنگ سرخ، نماد و جلوه عاشق و معشوق است و داستان‌هایی از این قبیل که همیشه تعریف می‌شده و به‌خاطر دارم.
به یاد دارم دربرنامه حافظ خوانی که از یکی از شبکه‌های تلویزیونی پخش شد، تصنیف‌های خاطرانگیز و ماندگار و نوستالژی که به اجرا درآمد و بسیار خاطره ساز شد و در کنار آن اجرای موسیقی اصیل ایرانی از دوران گذشته و تفألی برحافظ و شاهنامه‌خوانی و داستان «لیلی و مجنون» و... خاطرات بسیار قشنگی را رقم زد و چقدر خوب که این آیین کهن همچنان زنده نگاه داشته شده است. به باورمن شب چله بهانه‌ای است تا اعضای فامیل و خانواده‌ها فارغ از دنیای الکترونیک مانند موبایل و فضای مجازی و... دورهم جمع شوند و شادمانی کنند و لحظاتی را به دور از دنیای بیگانه مجازی، کنار عزیزانمان باشیم و سپری کنیم و این خاطرات ماندگار را با لبخندهایی از جان و دل به ثبت برسانیم.

همان یک دقیقه را غنیمت بشماریم

حمید هیراد- خواننده موسیقی پاپ

«شب یلدا» یا «شب چله» ازآیین‌های دیرین و کهن ایران زمین است با قدمتی چند هزارساله که در تاریخ کشورمان به ثبت رسیده است. البته مدت زمانی است کمتربه آن توجه می‌شود و این شب ماندگارمانند روزگاران گذشته، از آن شور و حال خوب قدیم برخوردار نیست. اما به عقیده من به هر شکل، لازم است این آیین بزرگ و ماندگار، مانند نوروز باستانی، به همان سبک وسیاق گذشته وهمان رسومی که به اجرا گذاشته می‌شد، زنده نگه داشته شود و آن را پاس بداریم. به این دلیل که چله شب یا شب یلدا، آیین نیاکان ماست و براین باورم یک انرژی فرا زمینی دراین آیین نهفته شده است و باید به رسمیت شناخته شود.
ازنگاه من مهم‌ترین ویژگی شب یلدا دورهم جمع شدن خانواده‌ها درکناریکدیگراست.از بزرگ خانواده؛ پدربزرگ ها وما دربزرگ ها تا کوچک‌ترین عضو خانواده. درواقع این شب و این دید و بازدیدها، بهانه‌ای برای رفع کدورت‌ها هم خواهد بود و این دورهمی‌ها حال خوب یک شب ماندگار را برای خانواده‌ها به یادگار می‌گذارد و موجب پیوستگی و تحکم خانواده هم خواهد شد.
ازدیگرنکات بارز وزیبای شب چله، خواندن اشعار شاعران است مانند حافظ خوانی، خیام خوانی، خواندن اشعار حضرت مولانا یا حضرت سعدی.البته ناگفته نماند حافظ خوانی بخشی از رسوم شب یلداست که توسط بزرگان خانواده تفألی برحافظ زده می‌شود. برخی ازشهرهای ایران درکنار این آیین تعریف شده، رسوم دیگری هم دارند که آن هم بخشی ازاین آیین زیباست. بخش دیگراین شب، خوراکی مخصوص شب یلدا است. خوراکی‌هایی از جمله انار، ازگیل، هندوانه و... که درشهرهای مختلف ایران دراین شب استفاده می‌شود.
نکته دیگر طنین موسیقی‌های محلی مختلف ورقص و پایکوبی و سرزنده نگه داشتن این شب زیباست. درواقع تمامی این شور و حال‌ها برای یک دقیقه طولانی بودن این شب است که همان یک دقیقه را باید غنیمت شمرد.آرزو دارم شب یلدا برای همه مردم عزیز سرزمینم شبی پر از خاطرات خوش و ماندگار باشد و سفره همه خانواده‌ها رنگین شود و هیچ پدر و مادری در این شب‌ها شرمنده خانواده‌اش نباشد.

کلمه

کهن‌الگویی برخاسته از هویت فرهنگی ما ایرانیان

عبدالجبار کاکایی
شاعر و ترانه‌سرا

یلدا از جمله آیین‌هایی است که حتی گذر قرن‌ها و تغییر سبک زندگی سنتی به مدرن هم منجر به حذف آن نشده است. برپایی این آیین سالانه ریشه در روزگار کهن و باورهای اسطوره‌ای ما ایرانیان دارد. اسطوره‌ها و کهن‌الگوهایی که یلدا هم برخاسته از آنهاست و خاستگاهی عمیق و اصیل در فرهنگ و پیشینه این سرزمین دارد. آنچنان که حتی ریشه‌های برخی از اینها را می‌توان در تقدس جست‌وجو کرد که یلدا نیز از همان جمله است. همان‌طور که از متون کهن نیز برمی‌آید، یلدا شب تولد آفتاب است. آفتاب و آب در زندگی کشاورزی نقشی مهم و اساسی داشته‌اند؛ برای این دو پدیده طبیعی در ایران باستان دو الهه مهر و آناهیتا تعریف شده‌اند. مهر، الهه آفتاب است و آناهیتا هم الهه آب. تقابل این دو باهم، رونق زندگی کشاورزی جامعه ایرانی را به دنبال داشته است، جامعه‌ای که به مرور یکجانشین و کشاورز شد، تمدن تشکیل داد و حتی تاریخ‌ساز شد. جالب است بدانید که سوگند به آفتاب هنوز هم در مناطق کردنشین که خودم به همان خطه تعلق دارم رایج است. مادران ما هنوز هم به آفتاب قسم می‌خورند.
یلدا در تاریخ کهن و بحث اساطیری‌مان جایگاه مهمی دارد، این کهن‌الگو ریشه در ناخودآگاه جمعی جامعه ایرانی دارد. دیگر آن‌که شب یلدا با ادبیات و شعرخوانی هم درآمیخته، شاهنامه و حافظ خوانی یکی از سنت‌های کهن در برپایی این آیین کهن است که به محبوبیت آن افزوده است. دورهمی شب یلدا، عبور از شب‌های سرد زمستانی را به‌خصوص با امکانات محدودی که ایرانیان در روزگار قدیم در اختیار داشتند، ساده‌تر می‌ساخته است. در این بین شعر و داستان‌خوانی نقش مهمی در دورهمی آنان داشته است. در وصف اهمیت و اثرگذاری برپایی آیین یلدا همین بس که بدانید، یلدا در برهه‌های مختلف تاریخی به خاستگاهی برای بسیاری از گرایش‌های قومی و ملی در میان ایرانیان تبدیل شده است؛ البته این جدا از آن ریشه تاریخی‌اش به حساب می‌آید که آن را شب تولد مهر می‌داند.
نکته جالب دیگر آن‌که آیین‌های یلدا، شباهت‌هایی هم به شب کریسمس دارد، برخی حتی برگزاری کریسمس را تحت تأثیر آیین‌های یلدا می‌دانند! اتفاقاً اینها شباهت‌هایی هم دارند، از جمله آن‌که میلاد الهه مهر و عیسی(ع) بسیار نزدیک به یکدیگر است و مصادیق دیگری هم دارند که صحبت درباره آنها زمان دیگری را طلب می‌کند. تأثیری که میترائیسم بر مسیحیت گذاشته و از سویی رابطه تمدن‌های ایران و یونان با یکدیگر، سبب شکل‌گیری شباهت‌هایی میان شب یلدا و شب کریسمس شده است. اما همان‌طور که اشاره شد، کهن‌الگوی شب یلدا در اصل گرامیداشت آفتاب به عنوان پدیده‌ای مهم در هستی است که در ادبیات عرفانی و عرفان نیز جایگاه مهمی دارد و پرکاربردترین پدیده زمینی برای نسبت دادن به خداوند است. هر چند که یلدا در ادبیات کهن ایران، به‌خصوص ادبیات عرفانی‌مان بیشتر به شکل استعاری به کار رفته است و کمتر به سراغ معنای حقیقی آن رفته‌اند. یلدا در ادبیات کهن ایران نماد بلندی و سیاهی است و با آنکه از یلدا به عنوان یک جشن یاد می‌کنیم اما در ادبیات کهن، شاعران ایرانی از یلدا به عنوان شبی طولانی و البته تلخ یاد کرده‌اند. ایرانی‌ها کنار هم نشسته و با قصه و شعرخوانی برای گذر از سختی و سیاهی این شب می‌کوشیدند. ایرانیان این یلدا را با شب‌نشینی به امید فرارسیدن روزهای خوب و روشن سپری می‌کردند. نکته جالب توجه درباره این آیین کهن آن است که حتی با ورود اسلام به کشورمان نیز شاهد تغییر چندانی در چگونگی برپایی مراسم‌های این شب نیستیم؛ مفهوم اصلی برپایی این شب به همان دورهمی‌اش بازمی‌گردد که هنوز مورد توجه است. در گذشته به بهانه برپایی این مراسم، دورهم جمع می‌شدند تا با شب‌های سرد و تاریک زمستان روبه‌رو شوند؛ به‌خصوص بلندترین شب زمستان که آن را تاریک‌ترین شب سال می‌دانستند.

حالا که سبک و سیاق زندگی‌مان عوض شده، برای خورشید دیگر نمی‌توان آن جایگاه سابق زندگی کشاورزی را قائل شد، اما برپایی یلدا همچنان از اهمیت زیادی برای ما ایرانیان برخوردار است. بخشی از راز ماندگاری یلدا با گذشت قرن‌ها را باید در ضرورتی دانست که ما ایرانیان برای حفظ هویت فرهنگی و ملی‌مان قائل هستیم. حفظ خاطره و به اصطلاح خودمانی‌اش، حفظ نوستالژی برای مردم‌مان از اهمیت زیادی برخوردار است. ایرانیان چنین آیین‌هایی را بخشی از هویت تاریخی خود می‌دانند و برای حفظ آن می‌کوشند. مردم احترام به شب یلدا و آیین‌هایی از این دست را راهی برای احترام به مرزهای فرهنگی خود می‌دانند؛ به‌خصوص که شب یلدا بخشی از حافظه تاریخی و هویت فرهنگی‌مان است.

> بخشی از راز ماندگاری یلدا را باید در ضرورتی دانست که ما ایرانیان برای حفظ هویت فرهنگی و ملی‌مان قائل هستیم

درنگ

یلدای دل‌ها

مریم کاظمی
بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون

وقتی بچه هستیم همه چیز رو از دریچه نگاه بزرگ‌ترها، همسایه‌ها، معلم و افراد فامیل می‌بینیم و به خاطر می‌سپاریم. مناسبت‌ها هم این‌طوری برامون تعریف شدند؛ عید نوروز، شب یلدا، تاسوعا و عاشورا، چهارشنبه‌سوری، کریسمس و ژانویه؛ تولدها و وفات‌های دینی به همراه خاطرات پدر و مادر و بزرگ‌ترهامون از این مناسبت‌ها در گوشمان تکرار شد و مراسم آن با سمبل‌هایش فراموش‌نشدنی است.
شاید اگر از ما می‌پرسیدند می‌دونی شب یلدا یعنی چی؟ نمی‌تونستیم پاسخ درستی بدیم. فلسفه‌اش رو نمی‌دونستیم، ولی یه چیز رو خیلی خوب می‌دونستیم و به خاطر می‌سپردیم؛ شب یلدا یعنی جشن، یعنی شب طولانی، انار و هندوانه و آجیل، فال حافظ، دورهمی فامیلی. برای بچه‌ها سمبل‌ها مهمه. از نوروز چی یادته؟ عیدی.
با این مقدمه می‌خوام در مورد نمایش‌هایی بگم که با موضوعات مناسبتی در موقعیت‌های مختلف بخصوص «شب یلدا» که در آستانه آن هستیم تولید و اجرا می‌شوند. به مناسبت «یلدا» نمایش‌های زیادی ویژه کودکان و نوجوانان در سال‌های اخیر دیده‌ام. تقریباً مثل اکثر نمایش‌های کودک به دنبال آگاهی‌رسانی و شناخت فلسفه شب یلدا به کودکان هستیم، بخصوص این نمایش‌ها برای گروه سنی خردسال و سال‌های اولیه دبستان تولید می‌شود.
داستان‌ها تحت‌الشعاع این قرار گرفته که چه چیزهایی را باید در شب یلدا طبق سنت و آداب و رسوم داشته باشیم. اگر یکی از آن چیزها نباشه، نمی‌شه؟ جور درنمیاد؟
داستان‌ها باید تعریف شوند. قصه‌های احساسات و عواطف انسان‌ها، نه آموزش‌های آنها، کما اینکه همه اینها هم قصه‌ها در خود دارند. متوجه شدم بچه‌ها به طرز باشکوهی آگاه‌تر و داناتر هستند. تأکید پدرها و مادرها در گسترش دایره دانش فرزندانشون با کلاس‌های مختلف، کتاب‌ها و کارگاه‌های آموزشی، کودکان را به دانشمندان کوچک تبدیل کرده است.
دانشمند شدن و همه چیز را با علت و معلول‌ها دانستن، خاطره‌ها را کمرنگ می‌کند. بگذاریم از دریچه چشم بچه‌ها همه چیز دیده شود. خودمان را عوض نکنیم. باید بزرگ‌ترها هم آرزو، درد، شادی و نیازهای خود را دنبال کنند تا بچه‌ها خودشان ارزیابی کنند و تشخیص دهند.

عکس نوشت

انار و هندوانه که نماد عشق زندگی است، با گذر از پیچ و خم تاریخ، چنان در سفره های یلدایی ایرانیان خوش نشسته است که گویی روایتگر جریان زندگی در فرهنگ غنی ایران است.

● عکس: علی حسن پور آژانس عکس ایران